

การศึกษาและพัฒนาตลาดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย จากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม สำหรับสินค้าแฟชั่น
กรณีศึกษา ผ้าไหมหางกระรอก กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านตู๋ อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปกรรม
สิงหาคม 2559

การศึกษาและพัฒนาตลาดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย จากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม สำหรับสินค้าแฟชั่น
กรณีศึกษา ผ้าไหมหางกระรอก กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านตู๋ อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปกรรม

สิงหาคม 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาและพัฒนาตลาดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย จากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม สำหรับสินค้าแฟชั่น
กรณีศึกษา ผ้าไหมหางกระรอก กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านตู๋ อ.ปัว จังหวัด จ.นครราชสีมา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปกรรม
สิงหาคม 2559

วงศ์คีตะ ณะสัมบัญ. (2559). การศึกษาและพัฒนาลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าผืน จากทฤษฎีลัทธิ
อนาคตนิยม สำหรับสินค้าแฟชั่น กรณีศึกษา ผ้าไหมหางกระรอก กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหม
บ้านดู่ อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา. ปรินิพนธ์ ศป.ม. (นวัตกรรมการออกแบบ).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม:
อาจารย์ ดร.กรกมล คำสุข, อาจารย์ ดร.ยศไกร ไทรทอง

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและพัฒนาลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าผืน จากทฤษฎีลัทธิ
อนาคตนิยม สำหรับสินค้าแฟชั่น กรณีศึกษาผ้าไหมหางกระรอก กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหม บ้านดู่
อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา

กล่าวคือเพื่อศึกษาและพัฒนาลวดลายพิมพ์ลงบนผ้าไหมหางกระรอกโดยมีทฤษฎีลัทธิ
อนาคตนิยม ในการออกแบบลวดลาย เพื่อให้มีรูปแบบที่เหมาะสมในการนำมาผลิตสินค้าแฟชั่นร่วม
สมัยเพื่อให้เกิดความหลากหลายของผลิตภัณฑ์จากผ้าไหมหางกระรอกโดยการพัฒนารูปแบบของ
ลวดลายพิมพ์บนผ้าไหมหางกระรอก และนำมาออกแบบเป็นสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า รูปแบบลวดลายที่เหมาะสมในการนำมาผลิตเป็นสินค้าแฟชั่นร่วม
สมัย และยังคงสื่อถึงเอกลักษณ์ลวดลายที่ได้จากวิเคราะห์จากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม สิ่งที่ได้คือ
การเคลื่อนไหวของเส้นในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งลวดลายที่ได้จะสอดคล้องและแสดงให้เห็นลวดลายของ
ผ้าไหมหางกระรอกอีกด้วย ด้วยตัวของผ้าไหมหางกระรอกเองที่มีการเคลื่อนไหวแบบ Dynamic
Movement คือลวดลายของภาพที่เคลื่อนไหวไปเอง นำสายตาจากอีกจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง ซึ่งได้
นำแนวทางการออกแบบจากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม ของการเคลื่อนไหวมารวมกัน โดยผ่านการ
เลือกจากแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ นอกจากนั้นผู้วิจัยได้นำเสนอแนวความคิดที่เหมาะสมในการ
ออกแบบลวดลายเพื่อให้เหมาะสมกับแฟชั่นฤดูร้อนปี 2017 ซึ่งเหมาะสมกับลวดลายที่จะต้องถูก
ออกแบบขึ้นนั้นคือ รูปแบบแนวความคิด โลกที่หลอมรวม Grand World Mix ซึ่งเป็นแนวความคิดที่
นำแรงบันดาลใจในการออกแบบรูปทรงและสีเส้นมาจากการค้นพบครั้งสำคัญที่สุดในโลก
วิทยาศาสตร์ยุคใหม่ ซึ่งมีความสอดคล้องกับทฤษฎีลัทธิอนาคตนิยม ซึ่งลวดลายทั้งหมดสอดคล้อง
กัน ทั้งทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม และลายของตัวผ้าไหม หางกระรอกเอง ที่มีการเคลื่อนไหวเช่นกัน

จากผลสรุปการศึกษาลวดลาย เทคนิค และรูปแบบแนวความคิด ผู้วิจัยได้ดำเนินการ
ออกแบบลวดลายพิมพ์ซึ่งถูกคัดเลือกโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 4 รูปแบบจากกลุ่มตัวอย่างรูปแบบ
ลวดลายจำนวน 20 รูปแบบ เหลือ 4

จากรูปแบบลวดลายพิมพ์ทั้ง 4 รูปแบบที่ถูกคัดเลือกโดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้นำมา
ออกแบบสินค้าแฟชั่นจำนวน 4 คอลเลกชัน โดยแบ่งแนวทางการออกแบบเป็น 3 แนวทางดังนี้
แนวทางที่ 1 ออกแบบโดยใช้แนวโน้มนเทรนด์เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายฤดูร้อนปี2017 และ โลฟส์ไต้ล
ของกลุ่มเป้าหมาย แนวทางที่ 2 ออกแบบโดยใช้แนวโน้มนเทรนด์เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายฤดูร้อนปี2017
และ โลฟส์ไต้ลของกลุ่มเป้าหมายเน้นโครงสร้างรูปทรงเสื้อผ้า และคัตติ้งที่สวยงามแปลกตาเป็นหลัก
แนวทางที่ 3 ออกแบบโดยใช้แนวโน้มนเทรนด์เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายฤดูร้อนปี2017 และ โลฟส์ไต้ล

ของกลุ่มเป้าหมายเน้นโครงสร้างรูปทรงเสื้อผ้า เน้นโคร่งเสื้อที่ดูวินเทจ และคัตติ้งที่สวยงามแปลกตา เป็นหลัก แนวทางที่ 4 ออกแบบโดยใช้แนวโน้มเทรนด์เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายฤดูร้อนปี 2017 และไลฟ์สไตล์ของกลุ่มเป้าหมายเป็นหลักซึ่งถูกคัดเลือกโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 1 แนวทาง ที่เหมาะสมกับแนวโน้มเทรนด์เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายฤดูร้อนปี 2017 และได้้นำ แนวทางในการวางตลาดลงบนสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย จำนวน 2 แนวทาง คัดเลือกโดยกลุ่มเป้าหมาย เหลือ 1 แนวทางในการวางตลาดลงบนสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย

A STUDY OF AND THE DEVELOPMENT OF MIXED WOVEN PATTERN PRINT USING
THE FUTURISM THEORY FOR CONTEMPORARY FASHION PRODUCTS
CASE STUDY: SILK FROM HAND CRAFT BAAN DUU GROUP,
PAK THONG CHAI, NAKHON RATCHASIMA

AN ABSTRACT
BY
WONGKEETA THANASAMBAN

Presented in Partical Fulfillment of the Requirements for the
Master of Fine Arts Degree in Design Innovation
at Srinakharinwirot University
August 2016

Wongkeeta Thanasamban. (2016). *A Study of And the Development Of Mixed Woven Pattern Print Using The Futurism Theory for Contemporary Fashion Products Case Study : Silk From Hand Craft Baan Duu Group, Pak Thong Chai, Nakhon Ratchasima*. Master thesis, M.F.A. (Design Innovation). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Dr.Koraklod Kumsook, Dr.Yossakrai Saithong

This research intends to study and develop a mix woven pattern print using the Futurist theory of contemporary fashion products in a case study, focused on the handcrafted silk from the Bann Duu group in Pak Thong Chai, Nakhonratchasima.

This research focused on studying and developing a mix woven pattern print using the Futurist theory regarding the design of patterns appropriate for producing contemporary fashion products. The purpose is to yield a diversity of products from handcrafted silk by developing the pattern of printing on the silk and using the from handcrafted aspects and using them to design contemporary products.

The findings revealed that the patterns were appropriate for producing contemporary products and conveying the identity of the pattern derived from the theory of futurism regarding the many a speck of the line in motion, which are also associated with the patterns used in handcrafted silk. It should move in the way of Dynamic Movement itself, which moves automatically, the eyes moving from one side to another, which combine the idea of motion of futurist theory through selection by the experts via questionnaire. Besides, the researcher proposed the concept of designing the patterns to suiting the fashions of the summer of 2017. The recently designed are pattern a grand world mix concept driven by the inspiration of designing and painting obtained from the greatest discovery in the scientific world, associated with Futurist theory; all the patterns are congruous in accordance which the theory and the patterns of the handcrafted silk shows this movement.

According to the results of the study of patterns, techniques and concepts, the researcher proceeded the print pattern, selected by the experts from five patterns from twenty sample patterns, leaving only four forms.

Based on the four forms of pattern print selected by the experts, they were chosen to be designed in four collections by the researcher divided into four parts, as follows: the first way is designed for the fads of the summer of 2017, the second designed by combining vintage attire with the fads of dressing in the summer of 2017, and the third was

designed by analyzing the attire that the researcher thinks is appropriate with handcrafted silk, together with the fads of dressing in the summer of 2017, which are selected to leave only one way by the experts. It also needs to suit the trends of the summer of 2017.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์จากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเอกวิชานวัตกรรมการออกแบบ และด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ดร.กรกมล คำสุข ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รวิเทพ มุสิกะปาน ที่ได้ให้คำปรึกษาและแนะแนวทางในการทำงานวิจัยเพื่อให้ได้งานวิจัยที่มีประสิทธิภาพและมีองค์ความรู้อย่างเต็มที่ และรวมถึงคณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ ให้คำปรึกษาและคำแนะนำต่างๆ ที่มีคุณค่า จนทำให้ปริญญานิพนธ์นี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์และในการเก็บข้อมูล ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่ทำให้ปริญญานิพนธ์สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญที่ได้สละเวลาให้คำปรึกษาและให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลที่เป็นประโยชน์ยิ่งในการทำงานวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณ อาจารย์สรวรรยา จอมเทพมาลา เป็นอย่างยิ่งที่ได้สละเวลาอันมีค่าและให้คำปรึกษาเพื่อให้งานวิจัยออกมาสมบูรณ์ที่สุด และขอขอบคุณ คุณประพัฒน์ สมบูรณ์สิทธิ์ ที่ได้ความอนุเคราะห์และให้คำปรึกษาแนะแนวทางในการทำงานวิจัย และขอขอบพระคุณกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อำเภอ ปักธงชัย จังหวัด นครราชสีมา ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการศึกษาลงพื้นที่เก็บข้อมูล และในการทำผลงานวิจัยต้นแบบให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี รวมถึง คุณประภาพรพรณ พากักดี หัวหน้ากลุ่ม และ ผู้ก่อตั้ง ที่ได้สละเวลาให้ความรู้เรื่องการทอผ้า ประวัติผ้าไหมต่างๆ และเป็นหนึ่งในผู้เชี่ยวชาญด้านผ้าไหมทางกระรอกอีกด้วย

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยกราบซึ่งและขอกราบขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

วงศ์คีตะ ณะสัมบันญ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของงานวิจัย	2
ความสำคัญของงานวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ตัวแปรที่ศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดทางการวิจัย	4
สมมติฐานในการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ข้อมูลเกี่ยวกับอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา	10
ความรู้รายละเอียดขององค์ประกอบที่สำคัญในการทอผ้าไหม	12
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการทอผ้าหางกระรอก	20
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการพิมพ์	22
ประวัติกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหม บ้านตู	31
ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการออกแบบ	34
ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
สรุป	52
3 วิธีดำเนินการวิจัย	54
การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	54
การจัดเก็บรวบรวมข้อมูล	58
การจัดกระทำการวิเคราะห์	58
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	61

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	93
ความมุ่งหมายของการวิจัย	94
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	94
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	94
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	95
สรุปผล	97
อภิปรายผล	101
ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย	102
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	102
บรรณานุกรม	103
ภาคผนวก	105
ภาคผนวก ก	106
ภาคผนวก ข	110
ภาคผนวก ค	119
ภาคผนวก ง	140
ภาคผนวก จ	147
ภาคผนวก ฉ	152
ประวัติย่อผู้วิจัย	162

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 สรุปผลจากแบบสอบถามชุดที่ 1 เกี่ยวกับลักษณะประชากรของผู้เชี่ยวชาญ	63
2 สรุปผลจากแบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านรูปแบบลวดลายพิมพ์ ผสมทอผ้าฝ้าย โดยใช้ทฤษฎีอนุภาคดัดนิยม	65
3 คำถามปลายเปิดให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ	73
4 สรุปผลจากแบบสอบถามชุดที่ 3 เกี่ยวกับลักษณะประชากรของผู้เชี่ยวชาญ	80
5 สรุปผลจากแบบสอบถามชุดที่ 3 สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านแนวทางการออกแบบ สินค้าแฟชั่นร่วมสมัย จากผ้าไหมหางกระรอก กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปรางค์ชัย จ.นครราชสีมา	82
6 สรุปผลจากแบบสอบถามชุดที่ 4 สำหรับผู้บริโภคเกี่ยวกับข้อมูลความต้องการ ของผู้บริโภค	85
7 สรุปผลจากแบบสอบถามชุดที่ 4 สำหรับผู้บริโภค ด้านความสวยงามของรูปแบบ สินค้าแฟชั่นร่วมสมัยโดยได้มีลวดลายพิมพ์ผสมทอ	88

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
2 กี่ทอมือ (hand loom)	13
3 ไม้ก้ำพันหรือไม้ม้วนผ้า (cloth beam)	14
4 ฟืมหรือพันหวี (Reed)	14
5 ตะกอล (Harness with heddle OR Heddle)	15
6 ระวัง	16
7 หลอดด้าย	17
8 การพิมพ์สกรีนตรง	23
9 โครงสร้างรวมแนวโน้มเทรนด์ 2016-17	43
10 โครงสร้างรวมแนวโน้มเทรนด์ 2016-17	44
11 โครงสร้างรวมแนวโน้มเทรนด์ 2016-17	46
12 โครงสร้างรวมแนวโน้มเทรนด์ 2016-17	47
13 ภาพศิลปิน Filippo Tommaso Marinetti	48
14 Rhythm of the Bow	50
15 Dynamisme d'une automobile	50
16 แผนผังวิธีดำเนินงานวิจัย	60
17 แบบร่างของรูปแบบลายที่ 11	74
18 แบบร่างของรูปแบบลายที่ 14	74
19 แบบร่างของรูปแบบลายที่ 18	75
20 แบบร่างของรูปแบบลายที่ 20	75
21 แบบร่างของรูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยแบบที่ 1	76
22 แบบร่างของรูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยแบบที่ 2	77
23 แบบร่างของรูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยแบบที่ 3	78
24 แบบร่างของรูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยแบบที่ 4	79
25 แบบร่างของรูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยแบบที่ 1	84
26 แบบร่างของรูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยแบบที่ 2	85
27 ผ้าไหมหางกระรอก	90
28 เครื่องพิมพ์ Direct Print	90
29 ผ้าไหมหางกระรอกที่ได้ลวดลายพิมพ์ผสมทอ	91

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
30 สีน้าแพชั่นร่วมสมัยบุรุษเสร็จสมบูรณ์ ออกแบบโดยใช้ลายที่มีขนาดใหญ่และลายขนาดเล็กอยู่ด้วยกันในหนึ่งชุดลายจะสลับคู่กันและมีการเว้นสำหรับบางตัวในการโชว์เนื้อผ้า	92
31 Urban By Nature Concept Design ของการออกแบบ	98
32 รูปแบบลายที่ได้รับการคัดเลือกสีรูปแบบ	99
33 รูปแบบสินค้าน้าแพชั่นร่วมสมัยแบบที่ 3	99
34 รูปแบบการวางลดลายบนสินค้าน้าแพชั่นร่วมสมัย แบบที่ 2	100
35 สีน้าแพชั่นร่วมสมัยจากผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย	100

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เป็นสิ่งของเครื่องใช้ที่สำคัญในชีวิตประจำวัน โดยเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่สำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์ เสื้อผ้าช่วยให้ร่างกายอบอุ่น และเกิดความสบายเมื่อสวมใส่ เสื้อผ้าจึงนับว่าเป็น เครื่องแต่งกายที่มีความจำเป็น และอิทธิพลอย่างยิ่งต่อมนุษย์ เสื้อผ่ายังเป็น เครื่องหมายในการบ่งบอกถึงวัฒนธรรมของคนแต่ละกลุ่มคน อันสะท้อนให้เห็นถึงความมีเอกลักษณ์ และความแตกต่างภายในสังคม ประกอบกับสามารถแสดงออกถึงบทบาทของตนเอง สถานภาพทางสังคมหรือตำแหน่งของบุคคลนั้น เสื้อผ้าที่สวมใส่จึงมีส่วนช่วยทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคลพร้อมทั้งยังเสริมสร้างบุคลิกภาพของผู้ที่สวมใส่และดึงดูดความสนใจให้แก่ผู้ที่พบเห็น ประกอบกับยังมีส่วนช่วยในการอำพรางข้อบกพร่องของผู้สวมใส่ ทำให้ผู้สวมใส่เกิดความพึงพอใจและความมั่นใจตามมา ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าเสื้อผ้าเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ (นลินมาส เหล่าวิวัฒน์. 2556: 1)

ปัจจุบันผ้าไหมและผลิตภัณฑ์จากไหมของไทย เป็นเอกลักษณ์ไทยที่ได้รับการ กล่าวขวัญมาเนิ่นนานในด้านความงดงาม ทั้งด้านฝีมือการทอผ้า นอกจากนี้ไหมไทยยังเป็นสินค้า หัตถอุตสาหกรรมที่มีขั้นตอนการผลิตที่ใช้แรงงานคนเป็นหลัก ซึ่งเหมาะสมกับโครงสร้างเศรษฐกิจ ของประเทศไทยที่มีแรงงานเป็นจำนวนมาก สามารถสร้างงาน ให้กับชาวบ้านและเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่แรงงานในชนบทด้วย โดยในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ไหม และผลิตภัณฑ์ไหมไทยสร้างรายได้เข้าประเทศมูลค่าเฉลี่ย 1,000 ล้านบาทต่อปี (ศูนย์วิจัย กลสิกรไทย. 2545)

ผ้าไหมไทยนั้นเป็นศิลปหัตถกรรม ที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งที่ได้สร้างสรรค์ สืบทอดกันมาเป็นเวลานานนับพันปีมาแล้ว เป็นศิลปวัฒนธรรมเราควรภาคภูมิใจ เพราะไหมไทยได้รับการยอมรับจากทั่วโลกว่าเป็น “ราชินีแห่งไหม” จนกลายเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติไทยไปแล้วจึงควรค่าแก่การอนุรักษ์ ให้ดำรงอยู่คู่ชาติตลอดไป (สุทธิชาติ ใจชอบสันเทียะ. 2552: 1)

ผ้าหางกระรอก เป็นผ้าทอโบราณที่มีลักษณะลวดลายเรียบง่าย แต่แฝงด้วยความประณีตและงดงาม โดยใช้เทคนิคการทอผ้าที่เป็นเอกลักษณ์ของชนเผ่าไทคือ "การควบเส้น" หรือคนไทยเรียกว่า "ผ้าหางกระรอก" ผ้าหางกระรอกถือเป็นผ้าโบราณที่พบมากในแถบอีสานใต้คือ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี (ระบบสารสนเทศศูนย์อนุรักษ์ผ้าไหม กรมหม่อนไหม. 2551: ออนไลน์)

จังหวัดนครราชสีมา ได้ชื่อว่าเป็นแหล่งทอผ้าหางกระรอก ที่สามารถทอผ้าได้งดงามที่สุดแห่งหนึ่ง ซึ่งลักษณะสำคัญของผ้าหางกระรอกคือ เป็นผ้าพื้นเรียบที่ใช้เทคนิคการทอพิเศษ ที่นำเส้นพุ่งพิเศษโดยใช้เส้นไหม หรือเส้นฝ้าย 2 เส้น 2 สี มาตีเกลียวควบเข้าด้วยกันให้เป็นเส้นเดียว ที่เรียกว่า เส้นลูกลาย หรือ ไหมลูกลาย หรือ เส้นหางกระรอก ใช้อุปกรณ์ในการทอคือ ไน และโบก ซึ่ง

ต้องอาศัยทักษะความชำนาญของผู้ตีเกลียวที่จะทำให้ได้เกลียวถี่ หรือเกลียวห่างตามต้องการ ส่วนเส้นไหมที่จะนำมาตีเกลียวนั้นควรเป็นเส้นไหมน้อยที่คัดเป็นพิเศษให้ได้เส้นไหมที่สม่ำเสมอ จากนั้นจึงนำไปเป็นเส้นพุ่งทอผ้า และผ้าที่ได้จะมีลักษณะลวดลายเล็กๆ ในตัวมีสีเหลืองม่นาวาระยับดูคล้ายเส้นขนของหางกระรอก ครั้งหนึ่งผ้าหางกระรอกเคยเป็นผ้าประจำจังหวัดนครราชสีมา ตามคำขวัญเดิมของจังหวัดที่ว่า "นกเขาคราม อ้อยคันร่ม ส้มขี้ม้า ผ้าหางกระรอก ดอกสายทอง แมวสีสวาด" เพราะโคราชมีการทอผ้าหางกระรอกมานานกว่าร้อยปี (ของดีโคราช เล่มที่ 1. 2538: 165)

ผ้าพิมพ์ไหมไทย เป็นผ้าไหมชนิดหนึ่งที่เกิดอยู่ในกลุ่มผ้าไหมไทยพัฒนา และเป็นผ้าไหมยุคใหม่ที่สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดสิ่งทอได้เป็นอย่างดี เนื่องจากสามารถสร้างสรรค์ให้มีหลากหลายรูปแบบ ลวดลาย สีสัน และมีความเหมาะสมในการใช้งาน ซึ่งทำให้ผู้บริโภคสามารถเปลี่ยนทัศนคติจากการใช้สอยเฉพาะโอกาสพิเศษ มาเป็นใช้ในชีวิตประจำวันเพิ่มขึ้นได้ ผ้าพิมพ์ไหมไทยก็ยังช่วยสร้างพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมการผลิตผ้าไหมของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มอาชีพและผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดย่อมอาจมีตลาดการค้าขายกว้างขวางเพิ่มมากยิ่งขึ้นกว่าในปัจจุบัน (การปรับปรุงคุณภาพไหมไทย. 2547: 4)

ลัทธิ อนาคตนิยม (Futurism) เป็นขบวนการเคลื่อนไหวทางด้านศิลปะลัทธิหนึ่ง ปกติแล้วในวงการศิลปะจะไม่แปลคำนี้เป็นภาษาไทย คงใช้ทับศัพท์ว่า "ฟิวเจอริสซึม" โดยขบวนการเคลื่อนไหวนี้ถือกำเนิดขึ้นครั้งแรกในอิตาลี ราวช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ส่วนมากเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับกลุ่มศิลปินอิตาลี แม้ว่าจะมีขบวนการทางศิลปะในลักษณะเดียวกันเกิดขึ้นในรัสเซีย อังกฤษ และประเทศอื่นๆ ก็ตามบรรดาฟิวเจอริสต์ชื่นชมกับความเร็ว เทคโนโลยี ความเป็นหนุ่มและความรุนแรง รถยนต์ เครื่องบิน และเมืองอุตสาหกรรม ทั้งหมดคือตัวแทนแห่งชัยชนะด้านเทคโนโลยีของมวลมนุษยชาติเหนือธรรมชาติ และพวกเขาเหล่านี้เป็นนักชาตินิยมที่รื้อแรงบรรดาศิลปินฟิวเจอริสต์ปฏิบัติงานกับสื่อศิลปะทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นงานด้านจิตรกรรม ประติมากรรม เซรามิก งานออกแบบกราฟฟิก งานออกแบบอุตสาหกรรม งานออกแบบตกแต่งภายใน การละคร ภาพยนตร์ แฟชั่น สิ่งทอ วรรณกรรม ดนตรี สถาปัตยกรรม และกระทั่งศาสตร์ของการทำอาหาร (สมเกียรติ ตั้งนโม. 2552: 1)

ดังนั้นจากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนา ลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย จากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม สำหรับสินค้าแฟชั่น กรณีศึกษา ผ้าไหมหางกระรอก ของกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านตู อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาและพัฒนาลวดลายพิมพ์ผสมทอจากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม ให้เหมาะสมกับการแปรรูปเป็นสินค้าแฟชั่น

2. เพื่อออกแบบและพัฒนารูปแบบสินค้าแฟชั่นจาก ผ้าผืนลวดลายพิมพ์ผสมทอ จาก ทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม ที่ได้จากผ้าไหมหางกระรอก ของกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา

ความสำคัญของงานวิจัย

1. ทำให้เกิดองค์ความรู้ในการออกแบบลายผ้าและลายพิมพ์ บนผ้าไหมหางกระรอกให้มี รูปแบบที่หลากหลายยิ่งขึ้น และมีความเหมาะสมในการนำไปพัฒนาเป็นสินค้าแฟชั่น โดยไม่ละทิ้ง เอกลักษณ์ของผ้าไหมหางกระรอก

2. เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่มด้านพัฒนาด้านรูปแบบสินค้าแฟชั่นจากผ้าไหม หางกระรอก

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้ คือ การศึกษาลวดลายพิมพ์ผสมทอ ผ้าผืน จากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม เพื่อนำไปพัฒนาเป็นสินค้าแฟชั่น โดยการออกแบบและพัฒนา ลายผ้าและสินค้าแฟชั่นในงานวิจัยนี้จะอ้างอิงแนวโน้มจากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม แต่ยังคงรักษา เอกลักษณ์แบบดั้งเดิมของผ้าไหมหางกระรอกเอาไว้ โดยผลงานการออกแบบลายผ้า และการพัฒนา สินค้าแฟชั่นจะจัดทำผลิตภัณฑ์ต้นแบบจำนวน 1 คอลเลคชั่น ประกอบด้วย เสื้อผ้าบุรุษ 4 ชุด โดย ดำเนินการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามขอบเขตดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลการผลิตและวิธีการทอผ้าหางกระรอก ของ กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหม บ้านดู่ อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาลวดลายผ้าพิมพ์ผสมทอ จากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม เพื่อนำไปสู่ การพัฒนาลายพิมพ์

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินแบบสินค้าแฟชั่นที่ได้ จากผ้าพิมพ์ผสมทอจากผ้าไหมหางกระรอก โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้บริโภคเพื่อนำไปพัฒนา

ขั้นตอนที่ 4 ผลิตเป็นต้นแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นเครื่องแต่งกายสำหรับเสื้อผ้าบุรุษ จำนวน 4 รูปแบบ เป็น 1 คอลเลคชั่น

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือผ้าไหมหางกระรอก จากกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ. ปักธงชัย จ.นครราชสีมา

กลุ่มตัวอย่างงานวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบร่างลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย จากทฤษฎีอนาคตนิยม สำหรับสินค้าแฟชั่น ซึ่งออกแบบโดยผู้วิจัยแล้วนำมาให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 20 แบบ

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้นได้แก่

1.1 รูปแบบของผ้าพิมพ์ และผ้าทอ

1.1.1 การสร้างลวดลายและเทคนิคการทอ และการพิมพ์

1.1.2 หลักเกณฑ์ทางด้านการออกแบบ

1.1.3 หลักเกณฑ์ด้านการผลิต วัสดุที่ใช้ในการผลิต วิธีการผลิต

2. ตัวแปรตาม

2.1 ผลผลิตภัณฑ์สิ่งทอ และการออกแบบเป็นสินค้าแฟชั่น

2.1.1 คุณภาพของผ้าไหมหางกระรอก ความสวยงามของผ้าไหมหางกระรอก

2.1.2 ความพึงพอใจจากการประเมินแบบสอบถาม รูปแบบ ลวดลาย การใช้สีและ

ประโยชน์ใช้สอย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ศัพท์ที่ 1 ผ้าไหมหางกระรอก เป็นผ้าทอโบราณที่มีลักษณะลวดลายเรียบง่าย เป็นผ้าพื้นเรียบที่ใช้เทคนิคการทอพิเศษ ที่นำเส้นพุ่งพิเศษโดยใช้เส้นไหม หรือเส้นฝ้าย 2 เส้น 2 สี มาตีเกลียวควบเข้าด้วยกันให้เป็นเส้นเดียว

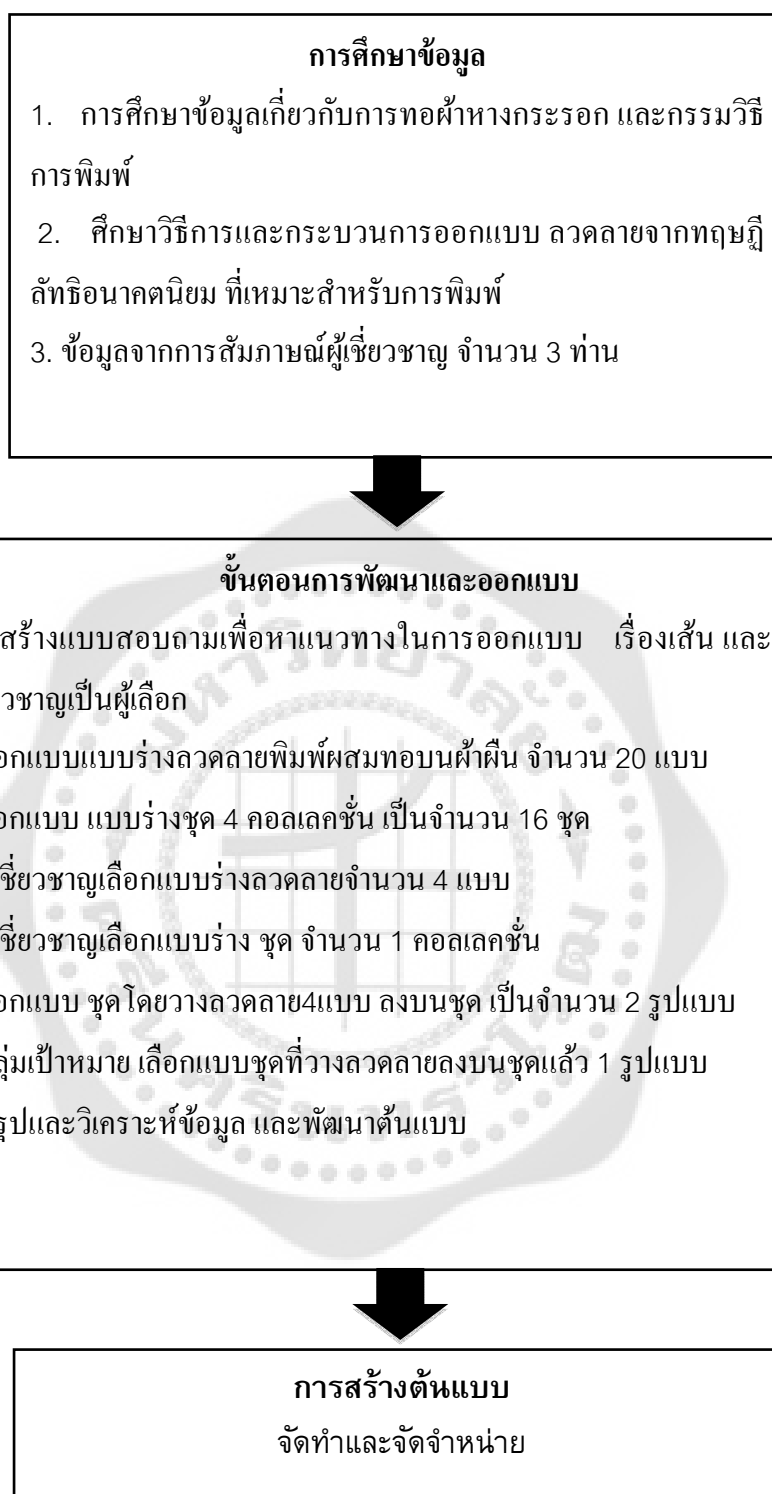
2. ศัพท์ที่ 2 รูปแบบ หมายถึง รูปร่างหลักหรือแนวทาง แบบอย่าง รูปลักษณะที่ปรากฏแก่สายตา และสีสันทนของผลิตภัณฑ์ ในการวิจัยครั้งนี้

3. ศัพท์ที่ 3 ผ้าพิมพ์ผสมทอ หมายถึง ลวดลายที่ปรากฏบนผ้าฝ้ายจากผ้าไหมหางกระรอก ที่มีการทอผ้าและได้เว้นลายไว้สำหรับการทอ

4. ศัพท์ที่ 4 ลัทธิอนาคตนิยม หมายถึง ลัทธิศิลปะที่ชื่นชอบความเร็ว หัวก้าวหน้าทดลองอะไรใหม่ๆ คิดแปลกๆ ไม่เน้นรูปแบบและค่านิยม

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ในการวิจัยการศึกษาและพัฒนาลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายจากทฤษฎีลัทธิอนาคตนิยมกรณีศึกษาผ้าไหมหางกระรอก ของกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

การศึกษาและพัฒนาลายผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายจากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม สำหรับสินค้าแฟชั่น กรณีศึกษาผ้าไหมหางกระรอก กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านตู อ.ปັกธงชัย จ.นครราชสีมา เพื่อให้ผ้าไหมหางกระรอก มีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับการนำไปแปรรูปเป็นสินค้าแฟชั่น แต่ยังคงเอกลักษณ์ของผ้าไหมหางกระรอกแบบดั้งเดิมเอาไว้และเป็นผลิตภัณฑ์ทางเลือกที่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ถือเป็นแนวทางพัฒนาอาชีพให้แก่คนในชุมชนให้สามารถพัฒนาสินค้าให้เกิดความแตกต่างด้วยการผสมผสานลวดลายการพิมพ์ที่ออกแบบลวดลายใหม่ทั้งดงาม ทำให้เกิดความหลากหลายของผลิตภัณฑ์จากผ้าไหมหางกระรอกเพิ่มขึ้นซึ่งสอดคล้องกับกระแสสังคมในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา
 - 1.1 ข้อมูลเศรษฐกิจอำเภอปักธงชัย
 - 1.1.1 อาชีพหลัก
 - 1.1.2 อาชีพเสริม
 - 1.2 ข้อมูลการแบ่งเขตการปกครอง
 - 1.2.1 การปกครองส่วนภูมิภาค
 - 1.2.2 การปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 1.3 ตำแหน่งที่ตั้ง
 - 1.3.1 สภาพทางภูมิศาสตร์
2. ความรู้รายละเอียดขององค์ประกอบที่สำคัญในการทอผ้าไหม
 - 2.1 การทอผ้าไหม
 - 2.2 อุปกรณ์เครื่องมือในการทอผ้า
 - 2.2.1 ชนิดของกี่ทอผ้า
 - 2.2.2 โครงสร้างและส่วนประกอบที่สำคัญ
 - 2.3 ความรู้เรื่องการเลือกใช้เส้นไหมให้เหมาะสมกับอุปกรณ์
 - 2.4 ความรู้เรื่องขั้นตอนการเตรียมเส้นยืนและเส้นพุ่ง
 - 2.4.1 ขั้นตอนการเตรียมเส้นยืน
 - 2.4.2 ขั้นตอนการเตรียมเส้นพุ่ง
 - 2.5 ขั้นตอนการทอผ้า
3. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการทอผ้าหางกระรอก
 - 3.1 ประวัติความเป็นมาของการทอผ้าหางกระรอก
 - 3.2 ลวดลายและกรรมวิธีการทอผ้าหางกระรอก
 - 3.3 การนำไปใช้ประโยชน์
4. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการพิมพ์
 - 4.1 การพิมพ์สกรีนตรง
 - 4.1.1 การพิมพ์ดีสซาร์จ
 - 4.1.2 การพิมพ์รีซิส

- 4.1.3 การพิมพ์เบิร์นเอ้าท์
- 4.1.4 การพิมพ์ด้วยเครื่องพิมพ์ดิจิทัล
- 4.2 การพิมพ์แบบอ้อม
 - 4.2.1 อิงค์เจ็ททรานเฟอร์
 - 4.2.2 ซับลิเมชั่นทรานเฟอร์
 - 4.2.3 โพลี เฟล็กซ์ /ไวเนลทรานเฟอร์
 - 4.2.4 พลาสติซอลทรานเฟอร์
 - 4.2.5 ออฟเซ็ททรานเฟอร์
 - 4.2.6 การพิมพ์สียาง
 - 4.2.7 การพิมพ์กำมะหยี่
 - 4.2.8 การพิมพ์ discharge
 - 4.2.9 การพิมพ์ resist
 - 4.2.10 การพิมพ์ฟอยล์
 - 4.2.11 การพิมพ์ HIDDEN
 - 1) การพิมพ์แบบใช้เคมีพิมพ์ที่เป็นกลุ่ม WATERBASE
 - 2) การพิมพ์โดยใช้สีพิมพ์พวกกลุ่ม PLASTISOL
 - 4.2.12 การพิมพ์แบบสีจม
 - 4.2.13 การพิมพ์แบบสีลอย
 - 4.2.14 plastisal (Plastisol Print)
 - 4.2.15 พิมพ์กากเพชร
- 4.3 สีพิมพ์สกรีนเสื้อผ้า
 - 4.3.1 ระบบฐานน้ำ
 - 4.3.2.ระบบฐานพลาสติซอล
 - 4.3.3. ระบบฐานน้ำมัน
 - 4.3.4. ระบบฐานซิลิโคน
- 4.4 เทคนิคการพิมพ์ผ้าไหมไทย
- 5. ประวัติกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหม บ้านดู่
 - 5.1 ประเภทผ้าและการทอผ้า
- 6. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการออกแบบ
 - 6.1 ศึกษาแนวคิดการออกแบบ ลายบนผ้าหางกระรอก
 - 6.2 แนวคิดด้านการออกแบบและเทคนิคการสร้างผิวผ้า
 - 6.2.1 ลวดลายที่เกิดจากสี
 - 6.2.2 ลวดลายที่เกิดจากการสอดคล้องหรือขัดกันของเส้นด้าย

- 6.2.3 ผ้าทอแบบธรรมดา
- 6.2.4 ผ้าทอแบบย้อมเส้นด้าย
- 6.3 ศึกษาแนวคิดการออกแบบและแนวโน้มแฟชั่นเทรนด์แฟชั่นปี 2015-2016
 - 6.3.1 ทฤษฎีการออกแบบ
 - 6.3.2 สี
 - 6.3.3 ลีกับการออกแบบ
 - 6.3.4 แนวคิดในการออกแบบ
 - 6.3.5 โครงสร้างรวมแนวโน้มเทรนด์2016-17
- 7. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 ทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม
 - 7.2 แนวทางการออกแบบลวดลายผ้า
 - 7.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 8. สรุป

1. ข้อมูลเกี่ยวกับอำเภอปรางค์ชัย จังหวัดนครราชสีมา

ในสมัยกรุงธนบุรี พ.ศ. 2321 ในรัชสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรีโปรดฯให้สมเด็จพระยามหาจักรีศรีอภัย (รัชกาลที่ 1) ยกกองทัพไปปราบเมืองเวียงจันทน์และได้รับชัยชนะากลับ จึงได้กวาดต้อนเชลยชายหญิงพร้อมกับเพี้ยอุปราช และ ให้ไปพักอาศัยอยู่ที่ด่านจะโปะครั้นชาวเมืองเวียงจันทน์ตั้งบ้านเรือนเป็นหลักฐานมั่นคงแล้ว เจ้าพระยานครราชสีมา (ปิ่น) จึงกราบบังคมทูลสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตตั้งด่านจะโปะเป็นเมือง เรียกว่า “เมืองปัก” ในปี พ.ศ.2451 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงปรับปรุงระเบียบราชการปกครองเป็นแบบเทศาภิบาล เมืองปรางค์ชัยจึงถูกยุบลงเป็นอำเภอปรางค์ชัย ขึ้นกับมณฑลนครราชสีมา โดยมีพระศรีพลรัตน์ (ยะพะระ เกตุเลขา) เป็นนายอำเภอปรางค์ชัยคนแรก และได้ตั้งชื่ออำเภอ เรียกว่า อำเภอปรางค์ชัย และในปี พ.ศ. 2508 เปลี่ยนชื่อจากอำเภอปรางค์ชัย เป็นอำเภอปรางค์ชัย เพื่อให้ถูกต้องตามราชบัณฑิตยสถาน

เป็นอำเภอแห่งการทอผ้าไหมที่มีชื่อเสียง อยู่ห่างจากนครราชสีมา 32 กม. ไปตามทางหลวงหมายเลข 304 (โคราช-ปรางค์ชัย-กบินทร์บุรี) มีโรงงานทอผ้าไหมจำนวนมากที่ผลิตผ้าไหมส่งจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ ศูนย์วัฒนธรรมผ้าไหมปรางค์ชัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองปรางค์ชัยบนเส้นทางหลวงหมายเลข 304 กม.ที่ 107-108 มีการจัดแสดงนิทรรศการกระบวนการเลี้ยงไหมและผลิตผ้าไหมแบบครบวงจร บริเวณด้านหน้าศูนย์มีร้านขายผ้าไหมและเสื้อผ้าสำเร็จรูป ที่ตัดเย็บจากผ้าไหมจำนวนหลายร้าน (อำเภอปรางค์ชัย. 2557: ออนไลน์)

1.1 ข้อมูลเศรษฐกิจอำเภอปรางค์ชัย

1. อาชีพหลักเกษตรกรรม ทำนา ทำสวน ปลูกพืชผัก ข้าวโพดหวาน เลี้ยงสัตว์
2. อาชีพเสริมหัตถกรรม ทอผ้า เลี้ยงไหม

1.2 ข้อมูลการแบ่งเขตการปกครอง และ ประชากรอำเภอปรางค์ชัย

1.2.1 การปกครองส่วนภูมิภาค

อำเภอปรางค์ชัยแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 16 ตำบล 215 หมู่บ้าน

1. ตำบลเมืองปัก	18 หมู่บ้าน ประชากร 18,515 คน
2. ตำบลตะคุ	21 หมู่บ้าน ประชากร 12,224 คน
3. ตำบลโคกไทย	11 หมู่บ้าน ประชากร 4,577 คน
4. ตำบลสำโรง	10 หมู่บ้าน ประชากร 3,445 คน
5. ตำบลตะขบ	22 หมู่บ้าน ประชากร 14,214 คน
6. ตำบลนกออก	10 หมู่บ้าน ประชากร 6,083 คน
7. ตำบลดอน	12 หมู่บ้าน ประชากร 4,279 คน

8. ตำบลตูม	16 หมู่บ้าน ประชากร 5,476 คน
9. ตำบลจี้ว	16 หมู่บ้าน ประชากร 6,514 คน
10. ตำบลสะแกราช	15 หมู่บ้าน ประชากร 8,787 คน
11. ตำบลลำนางแก้ว	9 หมู่บ้าน ประชากร 5,020 คน
12. ตำบลภูหลวง	9 หมู่บ้าน ประชากร 5,384 คน
13. ตำบลธงชัยเหนือ	16 หมู่บ้าน ประชากร 8,362 คน
14. ตำบลสุขเกษม	11 หมู่บ้าน ประชากร 4,732 คน
15. ตำบลเกษมทรัพย์	9 หมู่บ้าน ประชากร 3,535 คน
16. ตำบลบ่อปลาทอง	10 หมู่บ้าน ประชากร 4,097 คน

1.2.2 การปกครองส่วนท้องถิ่น

ท้องที่อำเภอปักธงชัยประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 18 แห่ง ได้แก่

- เทศบาลเมืองเมืองปัก ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลเมืองปักและบางส่วนของตำบลธงชัยเหนือ
- เทศบาลตำบลตะขบ ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลตะขบ บางส่วนของตำบลลำนางแก้วและบางส่วนของตำบลบ่อปลาทอง
- เทศบาลตำบลลำนางแก้ว ครอบคลุมพื้นที่ตำบลลำนางแก้ว (เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลตะขบ)
- เทศบาลตำบลบ่อปลาทอง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ่อปลาทอง (เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลตะขบ)
- เทศบาลตำบลนกออก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลนกออกทั้งตำบล
- เทศบาลตำบลปักธงชัย ครอบคลุมพื้นที่ตำบลเมืองปัก (เฉพาะนอกเขตเทศบาลเมืองเมืองปัก)
- องค์การบริหารส่วนตำบลตะคุ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลตะคุทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลโคกไทย ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโคกไทยทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลสำโรงทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลตะขบ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลตะขบ (เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลตะขบ)
- องค์การบริหารส่วนตำบลดอน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลดอนทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลตูม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลตูมทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลจี้ว ครอบคลุมพื้นที่ตำบลจี้วทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลสะแกราช ครอบคลุมพื้นที่ตำบลสะแกราชทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลภูหลวง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลภูหลวงทั้งตำบล

- องค์การบริหารส่วนตำบลธงชัยเหนือ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลธงชัยเหนือ
- องค์การบริหารส่วนตำบลสุขเกษม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลสุขเกษมทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลเกษมทรัพย์ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลเกษมทรัพย์ทั้งตำบล

1.3 ตำแหน่งที่ตั้ง

อำเภอปักธงชัย อยู่ห่างจากนครราชสีมา 32 กม. ไปตามทางหลวงหมายเลข 304

1.3.1 สภาพทางภูมิศาสตร์

อำเภอปักธงชัยตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตข้างเคียงดังต่อไปนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอสูงเนิน
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอโชคชัย
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอวังน้ำเขียว
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอปากช่อง

2. ความรู้เรื่องรายละเอียดขององค์ประกอบที่สำคัญในการทอผ้าไหม

2.1 การทอผ้า

หลักใหญ่ของการทอผ้าก็คือ การนำเส้นด้ายมาขัดกันให้เป็นลวดลาย เป็นการสาน เช่นเดียวกับการจักสาน ใช้เส้นด้ายแทนเส้นตอก โดยชิงเส้นด้ายชุดหนึ่งเป็นเส้นหลัก เรียกว่า เส้นยืน (warp yarn) แล้วใช้เส้นอีกชุดหนึ่ง เรียกว่า เส้นพุ่ง (weft yarn) สอดตามแนวขวางของเส้นยืน ขัดกันไปอย่างต่อเนื่องในลักษณะให้เส้นยืนยกขึ้นและข่มลงสอดขัดด้วยเส้นพุ่งสลับ กันไปเรื่อยๆ เกิดลวดลายต่างๆ ขึ้น อาจกล่าวได้ว่า เส้นยืนเป็นโครงสร้างหลัก ส่วนเส้นพุ่งเป็นเส้นที่มาเติมเป็น ผืนผ้า(การผลิตผ้าไหมคุณภาพ. 2555: 1)

2.2 อุปกรณ์หรือเครื่องมือสำคัญในการทอผ้า

การทอผ้าที่เก่าแก่มีหน้าผ้าที่แคบและมีจำนวนเส้นด้ายไม่มากนัก จึงเป็นการทอสานที่ไม่มีเครื่องมือช่วย ใช้วิธีการยัดเส้นยืนกับเสาหรือหลัก ใช้ไม้กลมๆ สอดเส้นยืนเพื่อแยกเป็นเส้นยกและเส้นข่ม เวลาจะสอดเส้นพุ่งจึงใช้ไม้แบนๆ สอดเพื่อเปิดเส้นยืน ปัจจุบันยังพบการทอลักษณะนี้ในชนกลุ่มน้อย เนื่องจากปัจจุบันมีการทอผ้าที่ขนาดหน้าผากกว้างมากขึ้น จึงต้องมีการจัดเรียงเส้นด้ายที่มีความยาวและมีปริมาณมากให้เป็นระเบียบให้สามารถทอสานเส้นด้ายให้ขัดกันได้รวดเร็วขึ้น เครื่องมือพื้นฐานที่ใช้ในการทอผ้า ได้แก่ กี่ หรือหูก ใช้ฝีมกระทบให้เนื้อผ้าแน่น ต่อมามีการพัฒนาเป็นกี่แบบต่างๆ เช่น กี่กระตุก จนถึง เครื่องทอผ้า กี่ทอผ้าคนไทยพื้นบ้านในภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคอีสาน เรียกว่า กี่ หรือหูก ภาคอีสานบางกลุ่ม เรียกโฮงหูก ในภาคใต้เรียกว่า เก เป็นเครื่องมือสำหรับทอเส้นด้ายให้เป็นผืนโดยการสอดขัดกันของเส้นแนวตั้งและแนวนอน

2.2.1 ชนิดของกี่ทอผ้า

ช่างทอผ้าพื้นบ้านในประเทศไทย นิยมใช้กี่ที่ปรับปรุงให้ทอผ้าได้ง่ายและสะดวกขึ้น กี่ที่ใช้กันอยู่จึงมีโครงไม้ที่แข็งแรง มีที่นั่งห้อยเท้าเป็นส่วนใหญ่ กี่ทอผ้าที่พบ แบ่งได้เป็น

- กี่พื้นบ้าน หรือ กี่กระทบ มีส่วนประกอบสำคัญ คือ มีโครงสร้างกี่ และ ฟืมสำหรับกระทบ บางแห่งใช้กี่แบบพื้นบ้านโบราณที่มีโครงไม้ขนาดเล็ก จึงเรียกว่า "ฟืมเล็ก"

- กี่กระตุก เป็นกี่ทอผ้าที่พัฒนามาจากกี่พื้นบ้าน โดย ฟืมสอดด้ายเส้นฟืม(เส้นแนวนอน) ด้วยการกระตุกสายบังคับให้ส่งกระสวยวิ่งไปแล้วกลับมาสลับกับการกระทบฟืม แทนการฟืมกระสวยด้วยมือ จึงทำให้ทอผ้าได้รวดเร็วขึ้น

- กี่เอว เป็นกี่ทอผ้าที่ยังพบในหมู่บ้านกลุ่มน้อย ใช้วิธียี่ดปลายด้ายเส้นยืนด้านหนึ่งด้วยเสา หรือหลักปลายอีกด้านหนึ่งพันรอบเอวและใช้แผ่นหลังผู้ทอดึงด้ายเส้นยืน จึงเรียกกี่แบบนี้ว่า กี่เอว

ภาพประกอบ 2 กี่ทอมือ (hand loom)

ที่มา: การทอผ้าด้วยกี่พื้นเมืองประยุกต์. (2555). กี่ทอมือ. ออนไลน์.

2.2.2 โครงสร้างและส่วนประกอบที่สำคัญ

ลักษณะ กี่ทอผ้าพื้นบ้านในประเทศไทย ส่วนใหญ่แบบนั่งห้อยขา ใช้ฟืมสำหรับกระทบ) ทำด้วยไม้ปัจจุบันมีทำด้วยวัสดุอื่น เช่น โลหะ อโลหะ เป็นโครงสี่เหลี่ยม มีสี่เสา มีคานเป็นโครงยึด ซึ่งเป็นลักษณะร่วมคล้ายกับเครื่องมือที่ใช้ทอผ้าของคนทั่วโลก ได้แก่

1. ไม้ก้ำพัน (ไม้ก้ำพัน ไม้ค้ำพัน ไม้ค้ำพัน หรือ ไม้พัน ก็เรียก) คำว่า ก้ำพัน อาจเพี้ยนมาจาก ก้ำพัน คือการก้ำไม้แล้วพันผืนผ้าเข้าไปเป็นไม้กลมใหญ่ใช้ม้วนเก็บผ้าที่ทอแล้ว และยังไม่ได้ตัดออกจากฟืม โดยเก็บไว้ด้านที่คนทอผ้านั่ง ทำด้วยไม้เนื้อแข็ง ด้านหนึ่งเจาะรูสำหรับสอดกับหลักให้ยึดติดกับกี่ทอผ้า โดยแกนม้วนผ้ามีขนาดความยาวเท่ากับกี่หรือเท่ากับความกว้างของหน้าผ้า บางคนเรียกง่าย ๆ ว่า “ไม้ม้วนผ้า”

ภาพประกอบ 3 ไม้ก้ำพันหรือไม้ม้วนผ้า (cloth beam)

ที่มา: การผลิตผ้าไหมคุณภาพ. (2555). โครงสร้างและส่วนประกอบ. ออนไลน์.

2. ฟืม หรือ พันหวี ใช้กระทบเส้นพุ่งที่สอดขัดกับเส้นยืนให้เรียงกันสนิท ทำด้วยไม้ หรือ เหล็กเป็นซี่ถี่ๆ คล้ายหวีอยู่ในกรอบไม้หรือกรอบโลหะ เป็นอุปกรณ์สำคัญที่ทำให้เส้นด้ายยืนสอดเข้าตามซี่ฟืม ไม้พันกันในการเตรียมทอผ้า ฟืมจะถูกร้อยด้วยด้ายเส้นยืนตั้งแต่แรกก่อนจะทอ เรียกว่า ร้อยรูฟืม เป็นการขึ้นเส้นยืนเตรียมทอผ้า หรือเตรียมเครือ ฟืมมีขนาดความกว้างและความถี่ของซี่ พันหวีหรือช่องพันหวีต่างๆ กันจึงเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดความกว้างของหน้าผ้า และเป็นส่วนสำคัญที่กำหนดเนื้อผ้า ฟืมที่มีความถี่ของช่องพันหวีมาก เนื้อผ้าที่ทอได้จะมีความแน่น ส่วนที่มีช่อง พันหวีกว้าง(ซี่ฟันห่าง) เนื้อผ้าที่ทอจะมีลักษณะเนื้อผ้าหยาบและบางกว่า ขนาดของช่องพันหวี เป็นส่วนสำคัญในการกำหนดโครงสร้างและคุณภาพผ้าโดยใช้กำหนดขนาดและจำนวนของด้ายเส้นยืน

ภาพประกอบ 4 ฟืมหรือพันหวี (Reed)

ที่มา: การผลิตผ้าไหมคุณภาพ. (2555). โครงสร้างและส่วนประกอบ. ออนไลน์.

3. ตะกอ หรือเขาหูก และ ไม้เหยียบ เป็นส่วนประกอบของกี่ทอผ้า ใช้สำหรับแยกด้ายเส้นยืนให้ขึ้นลงสลับกัน ตะกอสวนใหญ่จะใช้เส้นเชือกทำเป็นห่วงคล้องเส้นยืนกับไม้สอดซึ่งเป็นโครงยึด 2 อันแล้วผูกโยงกับโครงกี่และไม้เหยียบหูกตามลำดับ เพื่อจัดกลุ่มด้ายเส้นยืนและเปิดช่องด้ายเส้นยืนสำหรับใส่ด้ายพุ่งส่วนไม้เหยียบ หรือไม้ตีนย่ำ ใช้สำหรับเหยียบให้ตะกอหรือเขายกขึ้น เป็นชั้นแยกจากกัน อาจทำจากไม้ไผ่หรือไม้จริง ผูกติดกับด้านล่างของตะกอ ผ้าทอลายขัดส่วนใหญ่มี 2 ตะกอ หรือ 2 เขา การเพิ่มจำนวนเขาหรือตะกอ สามารถเพิ่มลวดลายของเนื้อผ้า เป็นผ้า 3 ตะกอ เช่น ลายก้างปลา ผ้า 4 ตะกอ เช่น ลายดอกพิกุล ลายลูกแก้ว เป็นต้น หากต้องการทอผ้าเป็นลวดลายที่งดงาม จะต้องใช้ตะกอและคานเหยียบจำนวนหลายอัน เรียกว่า หลายตะกอ หรือ หลายเขา(หูก) ตะกอที่พบมี ทั้งชนิดตะกอเชือก และ ตะกอลวด

ภาพประกอบ 5 ตะกอ (Harness with heddle OR Heddle)

ที่มา: การผลิตผ้าไหมคุณภาพ. (2555). โครงสร้างและส่วนประกอบ. ออนไลน์.

4. กระสวย บางท้องถิ่นของทางภาคเหนือเรียก เอื้อ ส่วนภาคใต้เรียกว่า ตรน กระสวย เป็นอุปกรณ์สำหรับ บรรจุหลอดด้ายพุ่งหรือหลอดด้ายพุ่งพิเศษในการทอผ้า มีหน้าที่ส่งด้ายพุ่งเข้าไปในด้ายเส้นยืนที่ขึงอยู่บนกี่ ทอผ้า ทำด้วยไม้ ปัจจุบันมีทำด้วยพลาสติก ลักษณะหัวท้ายเรียว ตรงกลางป่องออก มีร่องสำหรับใส่ หลอดด้าย ปลายสองด้านมน ใช้พุ่งไปมาระหว่างการยกด้ายเส้นยืนขึ้นลง ในประเทศไทย ส่วนใหญ่พบ กระสวยสองแบบ คือ แบบดั้งเดิม มีลักษณะเรียวยาว ปลายอนคล้ายเรือ เป็นกระสวยของกี่พื้นบ้านที่ใช้ มือพุ่งกระสวย และ กระสวยที่กระตุกที่มีลักษณะป้อม ขนาดเล็กและสั้นกว่า ปลายมนสั้นคล้ายดินสอทั้ง สองด้าน มักพบในการทอด้วยกี่กระตุกเพราะสามารถสอดไว้ในรางกระสวย เพื่อกระตุกชักกระสวยไปมาได้ สะดวกในระหว่างเหยียบคานเหยียบยกด้ายเส้นยืน นอกจากนี้ ยังสามารถแบ่งออกได้เป็นกระสวยแบบราง เดี่ยว คือมีหลอดสำหรับใส่ด้ายเพียงอันเดียว กับกระสวยรางคู่ คือมีหลอดสำหรับใส่ด้ายสองหลอด ในการ ทอผ้าที่ไม่มีลวดลาย

มาก อาจมีกระสวยใช้เพียงหนึ่งหรือสองอัน แต่การทอผ้าที่ต้องการสีสันทันและลวดลายแปลกๆ จะต้องมีการสลับจำนวนมาก

5. ผัง หรือ ไม้ไขว้ เป็นเครื่องมือทำด้วยไม้ หรือไม้ไผ่เหลาให้เล็ก ที่ใช้สำหรับขึงผ้าให้หน้าผ้าตึงพอดีกับฟืม ในขณะที่ทอ ไม้ห้ามผ้าหดเข้าหากันเพื่อสะดวกในการทอผ้า ช่วยทำให้เส้นด้ายตรง ลวดลายไม่คดไปมา ด้านหัวและด้านท้ายของผืนจะผูกเข็มไว้เพื่อใช้สอดริมผ้า

6. ระวัง หรือ กงกว้าง บางท้องถิ่นทางภาคเหนือเรียก “โก้งกว้าง” เป็นเครื่องมือสำหรับกรอเก็บด้ายที่ปั่น แล้วมารวมกันสำหรับตรวจความเรียบร้อยและเก็บส่วนที่เป็นปมหรือ ขุยด้ายออกให้เรียบร้อย ก่อนนำเข้าไปทออีกเพื่อให้เส้นด้ายเรียงกันเป็นระเบียบ ก่อนนำไปทำการย้อมสี ส่วนใหญ่ทำด้วยไม้ไผ่ลักษณะเป็นซี่ผูกไขว้ กันเป็นกากบาท อาจใช้ไม้สามซีกเป็นหมุม หรือไม้สี่ซีกเป็นแปดมุม ตรงกลางใช้ไม้ไผ่ยึดไว้และยึดทั้งสองข้างให้อยู่ห่างกันตามขนาดที่ต้องการ จากนั้นใช้เชือกขึงเพื่อให้ทรงรูปอยู่ได้ ในการใช้งานจะต้องมีฐานทำด้วยไม้เป็นขาสองข้าง มีเดือยยื่นขึ้นมาเพื่อรับกับแกนของระวังซึ่งจะหมุนอยู่บนฐานนั้น

ภาพประกอบ 6 ระวัง

ที่มา: สารานุกรมภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย. (2555). เครื่องมือเครื่องใช้ในการทอผ้า. ออนไลน์.

7. หลอดด้าย หรือ หลอดไหม เป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับม้วนเส้นด้าย โดยเสียบไว้กับเหล็กในเพื่อทำการกรอด้ายพันเข้าหลอดจนได้ปริมาณตามต้องการ หลอดใหญ่มักนำไปทำด้ายเส้นยืน หลอดเล็กใช้สำหรับใส่ในกระสวยเป็นด้ายเส้นพุ่ง

ภาพประกอบ 7 หลอดด้าย

ที่มา: สารานุกรมภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย. (2555). เครื่องมือเครื่องใช้ในการทอผ้า. ออนไลน์.

2.3 ความรู้เรื่อง การเลือกใช้เส้นไหมให้เหมาะสมกับอุปกรณ์

โดยทั่วไปในการทอผ้า การเลือกใช้เส้นยืนและเส้นพุ่งที่มีขนาดและลักษณะต่างๆ ทำให้เกิดผ้ารูปแบบต่างๆ ได้ เมื่อผนวกกับเทคนิคการทอที่ต่างกัน เช่นทอลายขัดธรรมดา ทอลายขัดแบบสานตะกร้า หรือเทคนิคอื่นๆ ก็จะได้ผืนผ้าที่มีลักษณะต่างกันอีกด้วยในขณะทอผ้า เส้นยืนซึ่งเป็นโครงสร้างหลักของผืนผ้าจะถูกยกขึ้น กดลง(ขมลง) จึงต้องเสียดสีกับพื้นหวีและต้องทนกับแรงกระทบตลอดเวลา ดังนั้น เส้นด้ายที่เหมาะสมเป็นเส้นยืน นอกจากควรมีความเหนียวแข็งแรง ทนทานไม่ขาดง่าย เรียบหรือ มีปุ่มปมน้อยที่สุดและไม่เป็นขนแล้ว ควรมีขนาดที่เหมาะสมกับช่องพื้นหวี การใช้เส้นยืนขนาดใหญ่ทำให้การกระทบทำได้ยาก และเส้นด้ายจะถูกพื้นหวีเสียดสีทุกครั้งที่มีการกระทบทำให้ขาดหรือเป็นขนได้ง่าย เกิดเป็นรอยตำหนิบนผืนผ้า ส่วนการใช้เส้นด้ายยืนที่มีขนาดเล็กเกินไปมีผลทำให้โครงสร้างเนื้อผ้าไม่แข็งแรง โดยทั่วไป การทอผ้า 2 ตะกอ ลายขัดให้ได้ผ้ามีคุณภาพ มีการใช้เส้นด้ายยืนที่เหมาะสมกับพื้นหวีขนาดต่างๆ ดังตัวอย่าง เช่น การทอผ้าพื้นหรือผ้าจกของกลุ่มสตรีสหกรณ์ทอผ้าย้อมสีธรรมชาติ อำเภอลอง จังหวัดแพร่ กรณีใช้ฟืมเบอร์ 60 (30 ช่องต่อนิ้ว) จะใช้เส้นยืนเป็นเส้นไหมโรงงานขนาดควบ ๖ ดีเกลียว หรือกลุ่มทอผ้าในจังหวัดนครราชสีมา มักใช้เส้นไหมไทยสาวมือ (ส่วนใหญ่สาว 80 รัง) เป็นเส้นยืนสำหรับฟืมเบอร์ 80-84 หรือ ใช้เส้นไหมสาวเครื่อง(เส้นไหมโรงงาน) ขนาด 20/22 ดีเนียร์ ควบ 4 ถึงควบ 6 ส่วนกรณีใช้ฟืมเบอร์ 100 (50 ช่องต่อนิ้ว) มักเลือกใช้เส้นไหมโรงงานขนาด 20/22 ดีเนียร์ ควบ 3 เป็นส่วนใหญ่ (การผลิตผ้าไหมคุณภาพ. 2555: 6)

2.4 ความรู้เรื่องขั้นตอนการเตรียมเส้นยืนและเส้นพุ่ง

การเตรียมเส้นยืน เส้นพุ่ง

เส้นยืน หรือ เครือเส้นยืน หมายถึง เส้นด้ายชุดหนึ่งที่ขึงไว้กับที่ตามแนวตั้ง โดยสอดผ่านช่องฟืมและตะกอกที่โยงไว้กับที่และไม่เหี่ยบ ถ้าเป็นไหม เรียก ไหมยืน หรือ ไหมเส้นยืน หรือ ไหมเครือ ในการทอผ้า ช่างทอจะต้องเตรียมเส้นด้ายยืนเอาไว้ก่อนเสมอ โดยอาจมีความยาวหลายสิบเมตร ด้ายเส้นยืนมีความสำคัญในการทอผ้าไม่น้อยไปกว่าด้ายเส้นพุ่ง เมื่อเตรียมแล้ว จะไม่สามารถเปลี่ยนด้ายเส้นยืนจนกว่าจะทอไปตลอดผืน

2.4.1 ขั้นตอนการเตรียมเส้นยืน

1. คัดเลือกเส้นด้ายหรือเส้นไหมที่ค่อนข้างเรียบ เส้นแข็งแรง เหนียว ขนาดเหมาะสม นำมาฟอกทำความสะอาดและย้อมสี หรือ ลอกกาบและย้อมสีเส้นไหม

2. ลงแป้งและกรอเข้าหลอด ก่อนจะทอผ้า ช่างทอจะนำเส้นด้ายกรอเข้าหลอด โดยลงแป้งเส้นด้ายหรือเส้นไหมก่อนกรอ ดังนี้ นำเส้นด้ายหรือเส้นไหมที่ย้อมสีและผึ่งจนแห้งสนิทแล้ว นำมาชุบน้ำและลงแป้ง โดยอาจแช่ในน้ำข้าว หรือน้ำแป้งกลับไปมาให้เส้นด้ายหรือเส้นไหมสัมผัสกับน้ำหรือน้ำข้าวทั่วกัน จากนั้นนำขึ้นมาบีบน้ำออกและบิดให้แห้งกระตุกให้เส้นคลายตัวออกและไม่ติดกันจนนำไปผึ่งให้แห้งสนิท เส้นไหมจะมีผิวเรียบ ต่อจากนั้นเอาเส้นไหมไปกรอเข้าหลอด ระหว่างการกรอเข้าหลอดด้ายเส้นยืนซึ่งเป็นหลอดด้ายขนาดใหญ่ ต้องหมั่นตรวจสอบดูว่าเส้นด้ายสม่ำเสมอดี ไม่มรอยคอด ที่จะทำให้ด้ายขาดเร็ว และไม่มีปมปมซึ่งจะเป็นอุปสรรคในการทอ ถ้ามีต้องเอาออกและต่อให้เรียบร้อย

3. การเดินด้าย หรือ โว้นเครือ เป็นขั้นตอนหลังจากกรอเข้าหลอดเรียบร้อยแล้ว เป็นการจัดวางเส้นยืนให้เป็นรูปโครงของผืนผ้า มีการคำนวณความกว้างยาวของผืนผ้าที่ต้องการทอเพื่อสะดวกในการสอดฟันหวี โดยใช้เครื่องเดินด้าย(มาเดินด้าย)ซึ่งมีราวขนาดใหญ่พอดีสำหรับบรรจุหลอดเส้นด้ายไหมและแคร่สำหรับเดินด้าย ส่วนใหญ่สามารถเดินเส้นยืนได้ราว ๒๐๐ หลา เมื่อเดินด้ายหรือโว้นเครือได้ความยาวตามต้องการเสร็จเรียบร้อยแล้วต้องปลดเส้นยืนออกมาจากแคร่และขมวดให้เป็นลูกโซ่หรือถักเป็นเปีย เพื่อกันมิให้เส้นด้ายยุ่งพันกันหรือจะใช้วิธีเดินด้ายโดยไม่ใช้เครื่องก็ได้

4. การหวี คือ การแผ่เส้นจากลักษณะที่เป็นทำให้กระจายออกและเรียบสม่ำเสมอตามความกว้างของฟันหวีกับเครือเส้นยืน ในการหวีเส้นด้ายจำเป็นที่จะต้องให้ผู้ปฏิบัติอย่างน้อย 2 คน คนหนึ่งม้วนกงพัน อีกคนหวิด้ายให้เรียบร้อยและสม่ำเสมอ

5. การร้อยฟันหวี (ร้อยฟืม)เป็นการร้อยเส้นยืนเข้าช่องฟันหวี โดยวัดความยาว จากจุดกึ่งกลางของฟันหวีไปหาริม 2 ข้าง จากนั้นจึงร้อยเส้นยืนเข้าช่องฟันหวีตามความกว้างที่ต้องการ แต่ละช่องฟันหวีร้อยสอดเส้นยืน 2 เส้น จนหมดด้ายหรือครบทุกช่อง ช่องริมๆ อาจสอดด้าย 4 เส้น

เพื่อให้ริมผ้าแข็งแรง ไม่ม้วน เมื่อเสร็จแล้วให้ผูกเข้ากับแกนของกงพื้นม้วนด้ายและนำไปซึ่งบนก็เพื่อเก็บตะกอดต่อไป ควรเลือกพื้นหรีที่มีขนาดช่องและความกว้างเท่าที่ต้องการ

6. การนำด้ายซึ่งบนก็เมื่อเรานำด้ายที่หรีและร้อยพื้นหรีเรียบร้อยตามความยาวที่ต้องการแล้ว มาซึ่งบนก็ที่จะใช้ในการทอผ้าโดยให้ปลายด้ายเส้นยืน(ปลายเครือ)ด้านหนึ่งม้วนเข้ากับไม้ม้วนด้าย หรือเครื่องม้วนด้ายยืนด้านหน้าและปลายด้ายอีกด้านที่ติดกับพื้นหรีม้วนเข้ากับไม้ม้วนผ้าด้านหลัง ควรดึงให้ตึงเสมอกันตลอดแนวหน้าผ้าขณะม้วนปลายเส้นด้ายพันรอบไม้

7. การเก็บตะกอด และผูกโยงตะกอด การเก็บตะกอด คือ การจัดเส้นด้ายยืนให้สามารถถูกยกขึ้นหรือถูกกดลงได้อย่างเป็นระบบเพื่อให้สอดด้ายเส้นพุ่งเข้าไปได้ เป็นการเก็บลดลายหรือแบบที่เราต้องการทอ จะเก็บตะกอดได้เมื่อเรานำด้ายที่จะทอซึ่งขึ้นบนก็เสร็จเรียบร้อยแล้วการเก็บตะกอดทำได้ 2 วิธี คือ วิธีสับเส้นยืน โดยต่อด้ายเส้นยืนใหม่เข้ากับเส้นยืนเดิมที่เก็บตะกอด(เก็บเขา) ไว้แล้วโดยต่อที่ละเส้นจนหมด บางท้องถิ่นเรียกว่า “สับหูก” เมื่อต่อเส้นยืนครบแล้วก็สามารถทอได้เลย อีกวิธี คือร้อยพื้นหรีใหม่ โดยร้อยด้ายช่องละ 2 เส้นและเก็บตะกอดใหม่ตามลดลายที่ต้องการ ในการทอผ้าพื้นบ้าน มักใช้ตะกอดด้าย โดยเส้นยืนแต่ละเส้นจะถูกคล้องไว้ด้วยห่วงเส้นด้ายสองอัน อันบนสำหรับดึงเส้นยืนขึ้น อันล่างใช้ดึงลงเป็นการทอลายขัดหรือผ้าพื้นธรรมดาไม่มีลดลาย ส่วนการทอเป็นลดลายต่างๆ ต้องเก็บตะกอดตามลักษณะลายที่ต้องการและผูกโยงตะกอดให้เรียบร้อย โดยตะกอดด้านบนจะผูกโยงเข้ากับคานบน ส่วนตะกอดด้านล่างจะผูกโยงเข้ากับไม้เหยียบ หลังจากเก็บตะกอดแล้วเส้นยืนจะถูกแต่งให้เรียบร้อยบนก็สำหรับทอต่อไป

2.4.2 ขั้นตอนการเตรียมเส้นพุ่ง

เส้นพุ่ง หมายถึง เส้นด้ายที่พุ่งผ่านกระสวยที่บรรจุหลอดด้ายไว้ ด้ายในกระสวยจะพุ่งในแนวอนจากซ้ายไปขวาและจากขวามาซ้ายผ่านเส้นยืนที่ยกสลับกันเมื่อเหยียบคานเหยียบไม่ยุ่งยากเหมือนเส้นยืน ไม่ต้องลงแป้งเนื่องจากไม่ต้องเสียดสีกับพื้นหรีมากเหมือนเส้นยืนการเตรียมเส้นพุ่ง มีขั้นตอนดังนี้ กรอเส้นด้ายหรือด้ายใหม่ที่ย้อมสีเรียบร้อยแล้วเข้าระวิงและอีกตามลำดับ จากนั้นกรอจากอีกเข้าหลอดโดยใช้เหลาหรือโนเป็นอุปกรณ์ช่วยในการกรอด้ายเข้าหลอด(ซึ่งจะทำให้เส้นกลมเรียบมากขึ้นไปในตัว) หรือ อาจนำเส้นด้ายหรือเส้นใหม่ที่ย้อมสีแล้วมาควบและตีเกลียวก่อนกรอเข้าหลอด ควรกรอด้ายเข้าหลอดพอประมาณ คือไม่เต็มเกินไป จะทำให้ลำบากในการเข้ากระสวย และติดขัดได้ในการพุ่งสอดด้ายขณะทอผ้า เส้นพุ่งที่ใช้ควรมีขนาดหรือลักษณะเส้นที่เหมาะสมกับขนาดของเส้นยืน ทั้งนี้ขึ้นกับแบบชนิดผ้าและลดลายผ้าที่ต้องการ ตัวอย่าง ผ้าพื้นเรียบที่คุณภาพดีควรใช้เส้นพุ่งที่มีขนาดเดียวกับเส้นยืน หรือในการทอผ้าชั้นของกลุ่มสตรีสหกรณ์ทอผ้าย้อมสีธรรมชาติอำเภอคลอง จังหวัดแพร่ จะใช้ไหมเส้นพุ่งขนาดควบ 12(ขนาด 2 เท่าของไหมเส้นยืน) หรือใช้ไหมบ้านขนาด 150/200 ดีเนียร์ควบ 3 เส้น ตีเกลียวเป็นเส้นพุ่ง กรณีเป็นไหมเส้นใหญ่ไม่ต้องควบ จะได้ผ้าชั้นที่เนื้อหนาพอเหมาะ

2.5 ขั้นตอนการทอผ้า

การทอผ้า เมื่อเตรียมเส้นยืน โดยซึ่งบนก็ เก็บและผูกโยงตะกอเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนการทอผ้า ดังนี้ คือ

1. เริ่มทอโดยผลักพืมไปด้านหลัง(ออกจากลำตัวผู้ทอ) เหยียบไม้เหยียบ (หรือไม้ตี้นย่า) เพื่อสับตะกอให้เส้นยืนแยกออกจากกัน คือ ตะกอจะดึงเส้นยืนชุดหนึ่งขึ้น ตะกออีกชุดหนึ่งจะดึงเส้นยืนอีกชุดลง เป็นการเปิดช่องให้สอดกระสวยด้ายเส้นพุ่งผ่านไปได้
2. พุ่งกระสวยให้ด้านเส้นพุ่งลอดผ่านชั้นของด้ายยืน
3. ผ่อนไม้เหยียบ ปลดตะกอให้เส้นยืนรวมกันเป็นกลุ่มตามเดิม แล้วดึงพืมเข้าหาตัวผู้ทอ กระทบเส้นพุ่งให้ชิดกันแน่นด้านหน้าผ้าและขัดกับเส้นยืน สาบเป็นผืนผ้า
4. สลับเท้าเหยียบไม้เหยียบอีกอันหนึ่ง เป็นการสลับตะกอ เส้นยืนจะสลับกันและแยกออกจากกัน เปิดเป็นช่องให้พุ่งเส้นพุ่งผ่านไปได้ หลังจากนั้นกระทบพืมเข้าหาตัว
5. การสอดด้ายเส้นพุ่ง ต้องสอดกลับไปกลับมาอยู่เสมอ เมื่อสอด 1 ครั้งก็ต้องเหยียบไม้เหยียบ 1 ครั้งและใช้พืมกระทบจัดให้เส้นด้ายชิดกัน เมื่อทอผืนผ้าได้ความยาวระยะหนึ่งที่มีมือยืนไปไม่ถึง ให้ปลดเส้นด้ายยืนที่ซึ่งให้หย่อนก่อน แล้วจึงม้วนผ้าเข้าไปในไม้กำพันหรือไม้ม้วนผ้าให้ตึง ทำแบบนี้ไปเรื่อยๆ จนกระทั่งทอเสร็จแล้วจึงเอาม้วนผ้าที่ทอได้ออก

3. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการทอผ้าหางกระรอก

3.1 ประวัติความเป็นมาของการทอผ้าหางกระรอก

“ผ้าหางกระรอก” สันนิษฐานว่า เรียกชื่อตามผิวสัมผัสทางตา เพราะลายในเนื้อผ้าเป็นเส้นฝอยฟูเหมือนขนอ่อนๆ ผ้าหางกระรอกจะมีเส้นไหม 2 สี เป็นสีของไหม 2 เส้นควบกันลูกลายใช้ทอเป็นเส้นพุ่ง

จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นแหล่งทอผ้าไหมหางกระรอกที่ดงาม จนมีคำขวัญว่า “นกเขาคารม อ้อยคันร่ม ส้มขี้ม้า ผ้าหางกระรอก” ในอดีต คนนครราชสีมา นับตั้งแต่สตรีสูงศักดิ์จนถึงหญิงชาวบ้านจะทอผ้าใช้เอง หญิงผู้ดีนุ่งผ้ายกดอก หญิงชาวบ้านนุ่งผ้าพื้น ผ้านั้นหรือลายริ้ว ซึ่งทอด้วยไหมกับเส้นลูกลายสลับกันอย่างละ 2 เส้น และมีเชิง ส่วนผ้าไหมหางกระรอกเป็นผ้าทอโบราณที่มีการทอเป็นผ้านุ่งโจงกระเบนสำหรับชนชั้นสูง พบมากในเขตอีสานใต้ โดยซื้อเส้นไหมจากแหล่งอื่นไหมพื้นเมืองซื้อจากชนบท บ้านไผ่ บัวใหญ่ ชุมพวง จังหวัดขอนแก่น, จังหวัดสุรินทร์, นางรอง พุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยเฉพาะไหมพุทไธสงจะสวยงามมาก เส้นเล็กสม่ำเสมอ เรียบเป็นมัน

เมืองโคราชหรือจังหวัดนครราชสีมาได้ชื่อว่าเป็นแหล่งทอผ้าหางกระรอก ที่สามารถทอผ้าได้ดงามที่สุด ซึ่งลักษณะสำคัญของผ้าหางกระรอกคือ เป็นผ้าพื้นเรียบที่ใช้เทคนิคการทอพิเศษ ที่นำเส้นพุ่งพิเศษโดยใช้เส้นไหม หรือเส้นฝ้าย 2 เส้น 2 สี มาตีเกลียวควบเข้าด้วยกันให้เป็นเส้นเดียวที่เรียกว่า เส้นลูกลาย หรือ ไหมลูกลาย หรือ เส้นหางกระรอก ใช้อุปกรณ์ในการตีคือ โน และโบก ซึ่งต้องอาศัยทักษะความชำนาญของ ผู้ตีเกลียว ที่จะทำได้เกลียวถี่ หรือเกลียวห่างตามต้องการ ส่วน

เส้นไหมที่จะนำมาตีเกลียวนั้นควรเป็นเส้นไหมน้อย ที่ตัดเป็นพิเศษให้ได้เส้นไหมที่สม่ำเสมอ จากนั้นจึงนำไปเป็นเส้นพุ่งทอผ้า และผ้าที่ได้จะมีลักษณะลวดลายเล็กๆ ในตัวมีสีเหลืองมันวาว ระบายดูคล้ายเส้นขนของหางกระรอก ซึ่งผ้าไหมหางกระรอกได้รับความนิยมใช้เป็นอย่างมากในอดีต แต่ปัจจุบันความนิยมในการใช้ผ้าหางกระรอกลดลง เพราะเทคโนโลยีการทอผ้าสมัยใหม่จากโรงงานเข้ามาแทนที่ แต่ในปัจจุบันทางหน่วยงานราชการของจังหวัดนครราชสีมาได้เล็งเห็นความสำคัญของผ้าไหมหางกระรอกที่เป็นเอกลักษณ์และภูมิปัญญาของคนโคราช จึงได้ทำการศึกษา อนุรักษ์และฟื้นฟูให้ผ้าไหมหางกระรอกให้ดำรงอยู่คู่กับคนโคราชตลอดไป(ของดีโคราช เล่มที่ ๑ สาขา มนุษยศาสตร์. 2538:)

3.2 ลวดลายและกรรมวิธีการทอ

เทคนิคการทอผ้าโดยใช้ไหมเส้นพุ่ง 2 เส้น ควบกันโดยนำมาตีเกลียวควบเข้าด้วยกันให้เป็นเส้นเดียว โดยใช้อุปกรณ์ในการตีคือ ไน และโบก ผ้าหางกระรอกโดยทั่วไปนิยมใช้สีเหลืองมาควบ เมื่อนำมาทอเป็นเส้นพุ่งบนผืนผ้า จะทำให้ผ้าทอที่เป็นผ้าพื้นมีความสวยงาม จากสีเหลืองของไหม เส้นไหมสองเส้นสองสีมาตีเกลียวควบให้เป็นเส้นเดียวกัน เรียกว่า “เส้นควบ” , “เส้นลูกลาย” หรือ “เส้นหางกระรอก”จากนั้นนำมาทอพุ่งขัดกับเส้นยืน ซึ่งใช้สีอีกหนึ่งอาจเข้มหรืออ่อนกว่าสีที่ใช้ เพื่อให้เกิดลายขัดเด่นขึ้นมา จะได้ผ้าพื้นที่มีลายเหลืองเล็กๆ ในเนื้อผ้าดูคล้ายจะมีปูขนอ่อนขึ้นมา เหมือนกับเส้นขนของหางกระรอก จึงเรียกว่า “ผ้าหางกระรอก”

เทคนิคการทอผ้าชนิดนี้ นับเป็นเทคนิคดั้งเดิมของชนเผ่าไท เพราะมีการทอผ้าชนิดนี้ในชนเผ่าไทดั้งเดิม คือ ชาวภูไท และไทลาว เรียกเทคนิคนี้ว่า “การเข็น” ไทวนเรียก “ปั่นโก” กลุ่มชาวไทพวนเรียกว่า “มะล้งไม” หรือ “มับไม” กลุ่มไทภาคกลาง ไทภาคใต้ และไทอีสานทั่วไปเรียกว่า “ผ้าหางกระรอก” ส่วนชาวไทเชื้อสายเขมร และชาวส่วย (กูย) เรียกเป็นภาษาเขมรว่า “กระเนียว” หรือ “กะเนียว” ชาวไทยอีสานแต่โบราณจะนำผ้าหางกระรอก หรือบางที่ เรียกว่า ผ้าม่วง มาぬ่งเป็นโจงกระเบน

ผ้าไหมหางกระรอกเป็นผ้าที่มีลายเหลืองเงาสวยงาม มีวิธีการทอทำให้เกิดลวดลายได้ 3 แบบ ได้แก่

1. ลวดลายหางกระรอกที่พุ่งไปด้านขวา เป็นการทอด้วยเส้นใยที่ตีเกลียวด้านขวา
2. ลวดลายหางกระรอกที่พุ่งไปด้านซ้าย เป็นการทอด้วยเส้นใยที่ตีเกลียวด้านซ้าย
3. ลวดลายหางกระรอกที่มีสายพุ่งเป็นหยักแหลมเป็นการใช้กระสวย 2 อันพุ่งทอย้อนสลับซ้าย (ระบบสารสนเทศศูนย์อนุรักษ์ผ้าไหม กรมหม่อนไหม. 2551: ออนไลน์)

ลักษณะทั่วไปของผ้าหางกระรอกคือ จะเป็นผ้าพื้นเรียบชนิดหนึ่ง มีความกว้าง 1 หลา ความยาว 4 หลา มักมีสีเข้มเช่น สีเม็ดมะขาม สีเปลือกมังคุด สีแดงครั้ง ฯลฯ โดยจะมีลายเหลืองสีในตัว มองเหมือนภาพ 3 มิติ ทั้งนี้ผ้าหางกระรอกโบราณจะมีริ้วเชิงชายคั่นที่ชายผ้าทั้งสองด้าน ทอด้วยเส้นไหม ที่ต่างสีจากสีพื้น จะทอเป็นเส้นเล็กๆ 8-9 เส้น และมีเส้นรอบบั้งคั่นไว้อีกข้างละ 3-4

เส้น ตามความพึงพอใจของผู้ทอ หรือบางผืนจะทอเป็นลายลูกแก้วเล็ก ที่ดูงดงามแปลกตา รื้อเชิงชายนี้บางคนเรียกว่า กั้น, ก่าน, ชิดคั่น, เชิงคั่น และเชิงผ้ากั้นชาย

นอกจากนี้ยังนำมาทอเป็นผ้าลายตาราง หรือโล่รง ผ้าโล่รงส่วนใหญ่ จะทอด้วย เส้นไหม ลูกลายหรือเส้นไหมหางกระรอก เนื้อผ้าในลายตารางจึงมี สีเหลืองลายคล้ายเส้นขนของหางกระรอก จึงเรียกว่า ผ้าโล่รงไหมหางกระรอก หรือผ้าโล่รง จะมีลักษณะเป็นตาตารางใหญ่ สีเหลืองมจตุรัส มีหลายสี ทั้งแดง เขียว เหลือง น้ำเงิน สลับกันตลอดทั้งผืน ชิดคั่นระหว่างตาตารางสีใหญ่นั้นด้วย ริ ชิดคั่นสีแดง หรือสีขาวหรือสีเหลือง เป็นเส้นเล็กๆ ทั้งผืน ผ้าตาราง หรือผ้าโล่รงนี้จะมีหน้ากว้าง ประมาณ 1 เมตร ยาวประมาณ 2 เมตร แล้วเย็บเข้าด้วยกันเป็นถุง คล้ายกับผ้าชิ้นของผู้หญิง โทนสีของผ้าจะมี 2 โทน คือ ผ้าโล่รงแดง จะมีสีสันสดใส สำหรับผู้ชายที่มีอายุไม่สูงนัก ไม่เกิน 40 ปี แต่ถ้าเป็นผู้ชายสูงวัย จะใช้ผ้าโทนสีเข้ม เรียกว่า ผ้าโล่รงดำ

จากกรรมวิธีการทอและลวดลายของผ้าหางกระรอก อาจสรุปเป็นลักษณะเด่นของ ผ้าหางกระรอก ได้ว่า การทอผ้าไหมหางกระรอกนิยมทั่วไป ในภาคอีสานโดยเฉพาะเขตอีสานตอนใต้ ทอโดยการนำเส้นไหม ๒ เส้นมาควบกันให้เป็นสีเดียวกันเช่น สีเขียวควบสีเหลือง สีแดงควบสีเหลือง โดยเส้นไหมที่นำมาทอจะเป็นไหมเส้นเล็กเพราะจะทำให้ผ้าที่ทอมีความละเอียด งดงามและจะเกิดความเลื่อมของสีผ้าเมื่อทอ

3.3 การนำไปใช้ประโยชน์

นิยมทอเป็นผ้าโล่รง ผ้านุ่งโจงกระเบน และผ้าชิ้น สมัยโบราณนิยมใช้เป็นผ้านุ่งโจงกระเบนสำหรับผู้ชาย ต่อมานิยมใช้นุ่ง ในงานพิธีสำคัญต่างๆ นอกจากนี้ยังเป็นผ้าที่ใช้ในพิธีกรรม เช่น ใช้ให้นาคนุ่งในงานอุปสมบท ผ้าห่อบาตร และเป็นผ้าปกโลงศพ ผ้าหางกระรอกจึงเป็นผ้าผืนสำคัญของครอบครัว ที่ผู้เป็นแม่ ยาย ย่า จะทอฝากไว้ให้ลูกหลานด้วยความตั้งใจ หวังฝากฝีมือฝากชื่อไว้กับผืนผ้า เพื่อยามตายไปแล้วได้ใช้ปกโลงศพ ดังคำกล่าวที่ว่า "ย่านตายไป บ่มีผ้ายาวปกหน้า อยากรายบ้านอายุเมืองเพิ่น" ปัจจุบันได้มีการทอผ้าหางกระรอกประยุกต์ให้มีลวดลาย สีสัน สวยงามเหมาะสำหรับนำไป ตัดเย็บ เสื้อผ้า รวมถึงพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เป็นผ้าคลุมไหล่ ผ้าพันคอ ผ้าหม่ม ฯลฯ

4. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการพิมพ์ผ้า

การตกแต่งลวดลายลงบนผ้าโดยการพิมพ์สกรีนก็ถือเป็นอีกหนึ่งในหลากหลายกรรมวิธีที่นำมาใช้ในการทำให้เกิดลวดลายบนผ้า โดยโรงพิมพ์สกรีนเสื้อผ้าทั่วไปมีจุดมุ่งหมายให้งานพิมพ์มีคุณภาพ รวดเร็ว เสียหายน้อยที่สุด และมีผลกำไรดี จึงต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่าง อาทิเช่น ความพร้อมของโรงงาน การจัดการที่ดี ประสิทธิภาพการทำงานของรอบรู้ในสาขาอาชีพ และยังมีอีกปัจจัยหนึ่งคือการเลือกวิธีพิมพ์สกรีนเสื้อผ้าให้เหมาะสมโดยผ้าที่ถูกนำมาใช้ในการพิมพ์สกรีนสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ ผ้าหลา (ผ้าม้วน) และผ้าชิ้น(รวมถึงเสื้อสำเร็จรูป) ซึ่งกระบวนการที่ถูกนำมาในการ

พิมพ์ผ้ามีทั้งที่เป็นแบบใช้เครื่องจักรอัตโนมัติโดยเฉพาะอุตสาหกรรมกรรมการพิมพ์ผ้าขนาดใหญ่ และการพิมพ์ผ้าโดยอาศัยแรงงานคน (Hand Printing) โดยประเภทการพิมพ์สกรีนลงบนผ้าสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทหลักๆ คือ (ศูนย์ฝึกอบรมการพิมพ์สกรีนสิ่งทอไทย. 2535; ออนไลน์)

4.1 การพิมพ์สกรีนตรง (Direct Screen Printing)

เป็นการพิมพ์สกรีนผ้าโดยการปาดสีลงบนผ้าที่ต้องการพิมพ์สกรีนโดยตรง จะใช้แบ่งพิมพ์ซึ่งผสมกับหมึกพิมพ์ตามประเภทที่เหมาะสมกับเนื้อผ้าและผสมสารเคมีอื่นๆ เพื่อช่วยเพิ่มความคมชัดของลายและความเข้มของสี แล้วจึงทำการพิมพ์ตรงลงไปบนเนื้อผ้า ซึ่งเป็นวิธีพื้นฐานที่โรงพิมพ์สกรีนทั่วไปทำกันอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของบล็อกสกรีนที่ต้องมีความเหมาะสมกับสีและผ้าที่ต้องการพิมพ์สกรีน สีที่เตรียมสำหรับการพิมพ์สกรีนก็ต้องตรงกับข้อกำหนดของลูกค้าที่ให้มา ซึ่งต้องระมัดระวังตั้งแต่ชนิดของสี ประเภทของสี อายุของสี หรือแม้แต่สภาวะอากาศแปรปรวน เพราะอาจจะเกิดปัญหาต่างๆ เช่น สีผิดเพี้ยนจากความต้องการ สีที่พิมพ์ไปแล้วไม่สม่ำเสมอ ต่างไม่เหมือนกันทุกชิ้น สีหนาบางไม่เท่ากัน การยืดเกาะไม่ดี เป็นต้น ซึ่งการพิมพ์โดยตรงยังสามารถจำแนกตามเทคนิคได้ดังนี้

ภาพประกอบ 8 การพิมพ์สกรีนตรง

ที่มา: ศรีเอทีฟคอมมอนส์. (2554). *ประเภทการพิมพ์สกรีน*. ออนไลน์.

4.1.1 การพิมพ์ดีสชาร์จ (Discharge Printing)

เป็นการพิมพ์แบ่งพิมพ์ที่ผสมสารเคมีประเภทสารฟอกสีลงไปในผ้าย้อมสีเพื่อให้เกิดเป็นลายพิมพ์หลังจากที่ผ้าที่พิมพ์ได้ผ่านกระบวนการอบและซักแล้วจึงจะเห็นลักษณะลายพิมพ์ที่สวยงาม ซึ่งงานพิมพ์ประเภทนี้จะไม่เห็นรอยต่อของลายพิมพ์เวลาที่พิมพ์แล้วบล็อก เคลื่อน เราสามารถดูงานพิมพ์ประเภทนี้ได้ว่าเป็นงานแบบนี้หรือไม่หลังจากทำเป็นเสื้อผ้าแล้วโดยดูจากด้านในตัวเสื้อจะเห็นลายพิมพ์ทะลุออกมาทางด้านหลังผ้าเนื่องจากสารเคมีที่ใช้ในการพิมพ์กัดสีผ้าจนทะลุออกมาด้านหลังลายพิมพ์เทคนิคนี้ใช้กับการพิมพ์ลวดลายบนผ้าที่ถูกย้อมสีมาก่อนแล้ว โดยใช้สาร

กำจัดสี(Discharging agent) เพื่อทำลายสีพื้นของผ้าที่ถูกย้อมทำให้เกิดเป็นลวดลายสีขาว(White discharge) ในกรณีที่ต้องการให้เกิดลวดลายสีอื่นๆ (color discharge) จะเติมสีซึ่งมีคุณสมบัติทนต่อการกำจัดสีผสมลงไป เมื่อทำการพิมพ์ ลวดลายสีพื้นของผ้าย้อมจะถูกทำลายแต่สีที่เติมลงไปคงอยู่และเข้าไปแทนที่สีที่ถูกกัด ซึ่งผ้าที่เหมาะสมที่ใช้ในการพิมพ์ประเภทนี้คือ ผ้าโพลีเอสเตอร์ จะใช้สีพิมพ์ disperse ผสมกับแป้งพิมพ์ที่ทำมาจาก gum ซึ่งขึ้นอยู่กับ ชนิดโครงสร้างผ้าและลักษณะเส้นใยที่นำมาใช้ในการผลิตผ้าและลักษณะของลายพิมพ์ซึ่งขึ้นอยู่กับเทคนิค

4.1.2 การพิมพ์รีซิส (Resist Printing)

เป็นการพิมพ์ลายโดยผสมสารกันสี (Resisting agent) ลงในแป้งพิมพ์เพื่อป้องกันสีย้อมซึ่งจะถูกย้อมหรือพิมพ์ทับในภายหลัง หลังจากย้อมและนำไปซักจะเห็นเป็นลวดลายพิมพ์สีขาว (White Resist) ตรงส่วนที่พิมพ์ลายกันสีไว้ และหากต้องการให้เกิดลวดลายสี (Color Resist) จะเติมสีที่ต้องการผสมลงไปในแป้งพิมพ์พร้อมสารกันสีแล้วจึงพิมพ์ลายก่อนนำไปย้อม แล้วนำผ้าที่ได้ไปผ่านกระบวนการซักก็จะเห็นเป็นลักษณะงานพิมพ์ที่สวยงาม วิธีการนี้นิยมใช้กันในการทำผ้าบาติก

4.1.3 การพิมพ์เบิร์นเอาท์ (Burn-Out Printing)

เป็นการทำให้เกิดลวดลายบนเนื้อผ้าที่มีเส้นใยผสม 2 ชนิด ด้วยการผสมสารเคมีที่มีคุณสมบัติทำลายเส้นใยของผ้าลงในแป้งพิมพ์ เพื่อให้เส้นใยชนิดใดชนิดหนึ่งที่ถูกทำลายเกิดเป็นลวดลายซึ่งการพิมพ์แบบนี้จะใช้กับการพิมพ์ผ้าที่มีส่วนผสมของเส้นใย polyester กับ cotton โดยในการพิมพ์แป้งพิมพ์ที่ผสมสารเคมีที่ทำลายเส้นใย cotton จะไปทำลายเส้นใยหลังจากนำผ้าที่พิมพ์ไปผ่านกระบวนการอบและซัก ก็จะเห็นช่องว่างของเส้นใยที่ถูกทำลายไปเหลือแต่เส้นใย polyester

4.1.4 การพิมพ์ด้วยเครื่องพิมพ์ดิจิทัล (Digital printing)

เป็นการพิมพ์ผ้าโดยใช้เครื่องพิมพ์ที่อาศัยหลักการเดียวกับการพิมพ์กระดาษด้วยเครื่อง Printer ทั่วไป เพียงแต่เปลี่ยนจากกระดาษมาเป็นพิมพ์ตรงลงบนเนื้อผ้า ซึ่งกระบวนการพิมพ์ผ้าด้วยเครื่องพิมพ์ดิจิทัลปัจจุบันมีทั้งที่ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมและใช้พิมพ์เสื้อสำเร็จรูป ซึ่งการพิมพ์โดยด้วยเครื่องดิจิทัลจำเป็นต้องนำผ้าไปผ่านกระบวนการ Pre-Treat ก่อนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพิมพ์และต้องมีการอบเคลือบสีหลังจากการพิมพ์ (finishing) เพื่อให้หมึกพิมพ์ติดทนบนเนื้อผ้าโดยในกระบวนการผลิตจะต้องนำผ้ามาทำ treatment ก่อนนำผ้าไปเข้าเครื่องพิมพ์ซึ่งกระบวนการก็จะคล้ายกับการพิมพ์ผ้าหลายแบบข้างต้น แต่จะต่างกันตรงที่ผ้าที่จะต้องพิมพ์จะต้องไปลามิเนตแป้งพิมพ์บนผ้าก่อนแล้วทำให้แห้ง แล้วจึงนำผ้าที่ได้ไปเข้าเครื่องพิมพ์เพื่อพ่นสีใส่ผ้าให้เกิดเป็นลวดลาย ต่างๆ แล้วก็ต้องนำผ้าชนิดนั้นๆไปผ่านการอบไอน้ำและการซักเพื่อขจัดคราบเคมีบนผ้า ออกจึงจะสามารถนำไปให้ลูกค้าได้ซึ่งในการพิมพ์นั้นก็จะขึ้นอยู่กับผ้า ที่ใช้กับสีที่ใช้ในการพิมพ์นั้นๆซึ่งขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของสีพิมพ์ของแต่ละบริษัท

4.2 การพิมพ์แบบอ้อม (Indirect Print) หรือ แบบถ่ายโอนความร้อน (Heat Transfer)

เป็นเทคนิคการพิมพ์ลายลงบนกระดาษ แล้วนำไปผ่านกระบวนการกดหรือรีดด้วยความร้อน เทคนิคนี้ได้ถูกต่อยอดมาจากการสกรีนเสื้อเบอร์หมายเลขของนักกีฬา โดยการสกรีนลงบนกระดาษทรานเฟอร์เตรียมไว้ก่อน เมื่อมีมอเตอร์มาก็สามารถจะนำเข้าเครื่องรีดความร้อนกดทับสกรีนติดเสื้อได้ทันที จนเข้าสู่ยุคดิจิทัล เทคโนโลยีการพิมพ์ได้พัฒนาไปพร้อมๆ กับการออกแบบกลไกหัวฉีดหมึกและคุณสมบัติของหมึกที่นำมาใช้พิมพ์ในงานอุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์ จึงได้เริ่มมีการประยุกต์เอาหลักการสกรีนเสื้อแบบทรานเฟอร์ดั้งเดิมมาใช้ โดยการพิมพ์ลงด้วยเครื่องปริ้นเตอร์แบบ Ink Jet หรือ Laser ลงบนกระดาษทรานเฟอร์แล้วนำไปกดด้วยเครื่องรีดความร้อนเพื่อให้หมึกระเหยย้อมติดไปบนเสื้อโดยมีแผ่นฟิล์มบนกระดาษเป็นตัวเคลือบยึดเกาะลงด้วยกับตัวเสื้ออีกชั้นหนึ่งการพิมพ์สกรีนอ้อมเกิดขึ้นมาในวงการพิมพ์สกรีนมานานแล้ว แต่ไม่ได้รับความนิยมเท่าที่ควร เหตุอาจจะเป็นเพราะการพิมพ์สกรีนเสื้อผ้าทางอ้อม มีข้อที่บ่งบอกอยู่แล้วว่าน่าจะเป็นเรื่องที่อ้อมค้อม ไม่แน่นอนระยะเวลาการทำงาน และลดต้นทุนการผลิตต้องซื้อกระดาษหรือวัสดุบางอย่างมาพิมพ์สกรีนก่อนแล้วก็ต้องนำมารีดอีกที ถึงจะได้งานพิมพ์สกรีนออกมา ตัวอย่างผืนผ้าก็ต้องทำงานสองขั้นตอนอยู่แล้ว เวลาที่ต้องพิมพ์สกรีนให้เสร็จสิ้นก็ยืดยาวออกไป ไม่เพียงเท่านั้นยังมีค่าใช้จ่ายเพิ่มตามมา ในเรื่องที่ต้องหาซื้อเครื่องรีดความร้อน (Heat Transfer Machine) มาใช้ และก็ต้องจ่ายค่าไฟฟ้าจากเดิมเพิ่มอีกด้วย โดยสามารถแบ่งตามเทคนิคได้อีก ดังนี้

4.2.1 อิงค์เจ็ททรานเฟอร์

คือการพิมพ์ลายด้วยเครื่องพิมพ์อิงค์เจ็ทโดยใช้หมึกฟิสิกเมนต์ลงบนกระดาษทรานเฟอร์ชนิดพิเศษซึ่งมีเนื้อฟิล์มบางๆ เป็นตัวช่วยยึดเกาะหมึกพิมพ์ให้ติดลงบนเนื้อผ้าคอตตอน 100% หรือเนื้อผ้าที่มีเส้นใยคอตตอนเป็นส่วนผสมหลัก โดยอาศัยความร้อนจากเครื่องรีดร้อนเป็นตัวทำปฏิกิริยาละลายเนื้อฟิล์มเคลือบทับลงบนหมึกพิมพ์และเนื้อผ้า ซึ่งชั้นฟิล์มนี้ในส่วนที่ไม่ใช่ลงลายหากไม่ทำการตัดออกก่อนนำไปกดด้วยเครื่องรีดร้อนจะทำให้เนื้อฟิล์มเคลือบติดลงไปทำให้เห็นเป็นกรอบสีเหลี่ยมของเนื้อฟิล์ม ดังนั้นจึงต้องมีการตัด (Trimming) ให้เหลือแต่ลงลาย ซึ่งถ้าเป็นลงลายที่ซับซ้อนยากในการตัดก็จำเป็นต้องใช้เครื่องตัด Cutting plotter เข้ามาช่วย (หากลายไม่ซับซ้อนสามารถทำ die cut ด้วยมือ) หลังจากนั้นจึงนำไปรีดลงบนเสื้อด้วยเครื่องรีดความร้อน อย่างไรก็ตามในปัจจุบันผู้ผลิตกระดาษทรานเฟอร์ชั้นนำได้คิดค้นและพัฒนาคุณสมบัติที่ทำให้เนื้อฟิล์มที่ไม่ใช่ลงลายสามารถหลุดลอกออกมาพร้อมๆ กับการลอกแผ่นกระดาษที่เป็นพื้นหลังซึ่งเรียกกระดาษทรานเฟอร์ชนิดนี้ว่า Self Weeding หรือ Self Cutting Transfer paper

4.2.2 ซับลิเมชั่นทรานเฟอร์

เป็นการพิมพ์ลายด้วยหมึกซับลิเมชั่นลงบนกระดาษที่ใช้สำหรับหมึกซับลิเมชั่นโดยเฉพาะจะพิมพ์ได้กับเส้นใยที่เป็นโพลีเอสเตอร์และไนลอน และจะต้องรีดงานที่อุณหภูมิ 200 – 210 องศา

เซลเซียสซึ่งในการพิมพ์นี้จะใช้หลักการทางเคมีของสีในการแทรกซึมเข้าไป ในเส้นใยไม่เหมือนงาน transfer ซึ่งจะมีเทคนิคการพิมพ์ดังนี้ใช้พิมพ์ลายลงบนเนื้อผ้าใยสังเคราะห์ 100% หรือเนื้อผ้าที่มีเส้นใยสังเคราะห์เป็นส่วนผสมหลัก กระดาษด้านที่พิมพ์ภาพผิวสัมผัสจะอาบนํ้ายาเพื่อเคลือบผิวเพื่คุณสมบัติในการดูดซับน้ำหมึกซึบลิเมชั่นได้ดี (ไม่มีชั้นฟิล์มเคลือบผิว) เมื่อนำไปเข้าเครื่องกดความร้อน ด้วยคุณสมบัติของหมึกพิมพ์ น้ำหมึกจะระเหยย้อมลงไปถึงเส้นของเนื้อผ้า(ใยสังเคราะห์) หากเป็นผ้าเนื้อผสมเส้นใยคอตตอน จะไม่สามารถย้อมติดหรือติดได้ไม่ดี ผลลัพธ์ที่ได้จึงให้ความสดสว่างคมชัดลดทลายซึมถึงเนื้อผ้าเป็นเนื้อเดียวกันโดยไร้กรอบฟิล์ม(เนื่องจากไม่มีฟิล์มเคลือบที่ผิวกระดาษ) ในกรณีที่นำมาใช้งานกับผ้าเนื้อผสมเส้นใยธรรมชาติ หรือนำกระดาษไปใช้กับหมึกชนิดประเภท เช่นใช้กับหมึกพิกเมนต์หมึกจะไม่สามารถระเหยย้อมลงไปในเส้นใยได้ทำให้ภาพพิมพ์ไม่คมชัดนำไปสู่เกิดการหลุดลอกของลวดลาย

4.2.3 โพลี เฟล็กซ์ /ไวนิลทรานเฟอร์

โพลีเฟล็กซ์และไวนิลเป็นวัสดุประเภทเดียวกับพลาสติกประเภท PVC มีคุณสมบัติทนน้ำ และมีความคงทนสูงเมื่อโดนความร้อนจะละลายติดลงไปในเนื้อผ้า ในงานสกรีนเสื้อแบบรีดความร้อนนิยมนำมาใช้สกรีนหมายเลขเสื้อกีฬา โลโก้ และตัวอักษร ผลลัพธ์ที่ได้จะให้ผิวสัมผัสที่ค่อนข้างมีน้ำหนัก มีความคมชัดและมีความเงา ในงานสกรีนเสื้อที่มีลวดลายเป็นตัวอักษรสามารถใช้ตัดได้ด้วยมือ แต่หากเป็นงานที่มีลวดลายซับซ้อนมากจำเป็นต้องใช้เครื่องมือในการตัดอย่าง Cutting plotter เข้าช่วย เช่นเดียวกับการตัดสติ๊กเกอร์ โดยขั้นตอนจะเริ่มจากออกแบบงานหรือลวดลายในโปรแกรมกราฟิกแล้วสั่งตัดลวดลาย ผ่านเครื่องตัด หลังจากนั้นลอกพื้นที่ส่วนที่ไม่ใช่ลวดลายออกแล้วจึงนำไปกดทับด้วยเครื่องรีดร้อนในขั้นตอนสุดท้ายที่อุณหภูมิประมาณ 150 องศาเซลเซียส ประมาณ 10 นาที (หรือขึ้นกับคำแนะนำแต่ละผลิตภัณฑ์) ในปัจจุบันวัสดุประเภทโพลีเฟล็กซ์และไวนิลสำหรับงานทรานเฟอร์มีให้เลือกทั้ง แบบที่เป็นสีมาตรฐาน และแบบที่มีเอฟเฟ็ค ประเภทผิวโลหะ ผิวเป็นประกายกากเพชร หรือผิวสะท้อนแสง โดยขายเป็นม้วนๆ

4.2.4 พลาสติกชอลทรานเฟอร์

เป็นในการสกรีนลวดลายลงบนเสื้อที่อยู่กึ่งกลางระหว่างการพิมพ์ตรงและการพิมพ์แบบทรานเฟอร์เนื่องจากการทำให้ลวดลายติดลงบนกระดาษทรานเฟอร์จะต้องใช้การสกรีนหมึกพิมพ์ตรงลงบนกระดาษเช่นเดียวกับการซิลค์สกรีนเสื้อ โดยอาศัยหมึกพิมพ์สกรีนพลาสติกชอลซึ่งมีคุณสมบัติของพลาสติก PVC เป็นองค์ประกอบ เมื่อสกรีนติดลงบนกระดาษแล้วนำไปกดทับด้วยความร้อนตัวหมึกพิมพ์จะทำปฏิกิริยากับความร้อนละลายติดซึมลงบนเนื้อผ้าเช่นเดียวกับการสกรีนตรงการสกรีนแบบพลาสติกชอลถือเป็นอีกเทคนิควิธีที่เป็นที่นิยมในต่างประเทศเนื่องจากได้คุณภาพงานสกรีนที่ไม่แตกต่างจากการสกรีนแบบซิลค์สกรีนและไม่ต้องมีการทำสต็อกสินค้า(เสื้อยืดที่ถูกสกรีนลวดลายพร้อมขาย) เพียงแต่สต็อกเสื้อยืดเปล่าและงานพลาสติกชอลทรานเฟอร์เตรียมไว้ เมื่อมีออเดอร์เข้ามาจึงเริ่มทำการผลิต(ถ่ายลายลงบนเสื้อยืดผ่านเครื่องรีดร้อน)อย่างไรก็ตามเทคนิคนี้ก็เพิ่มต้นทุนให้กับ

การสกรีนเสื้อโดยมีต้นทุนด้านกระบวนการในงานทรานเฟอร์เพิ่มเข้ามาและเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความชำนาญเป็นพิเศษโดยเฉพาะกับงานสกรีนที่มีสีมากกว่าหนึ่งสี หรือลวดลายมีซับซ้อน

4.2.5 ออฟเซ็ททรานเฟอร์

การพิมพ์ลายลงบนกระดาษทรานเฟอร์ด้วยวิธีนี้เป็นการนำระบบการพิมพ์ออฟเซ็ทที่ใช้ในงานสิ่งพิมพ์มาใช้พิมพ์ลวดลายลงบนกระดาษทรานเฟอร์ แล้วนำไปรีดร้อนติดลงบนเสื้อเหมาะสม การพิมพ์แบบ ภาพเสมือน เพราะในการพิมพ์จะพิมพ์แบบพิมพ์ 4 สี โดยในการพิมพ์แบบนี้จะใช้เครื่องพิมพ์ที่มีหัวพิมพ์ 4 หัวพิมพ์โดยจะใช้เพลทในการพิมพ์ซึ่งจะให้ค่าความละเอียดของลายพิมพ์มากกว่าการพิมพ์งานแบบสกรีน แต่จะไม่เหมาะกับการพิมพ์แบบสืต่ายเช่นการพิมพ์ป้ายไชด์

4.2.6 การพิมพ์สียาง (rubber print)

การพิมพ์สียางเป็นการพิมพ์แบ่งพิมพ์ชนิดwaterbase ลงไปบนผ้าซึ่งสียางสามารถพิมพ์ลง ไปบนผ้าได้เกือบทุกเส้นใยขึ้นอยู่กับชนิดของสียางที่ผลิตมาจากโรงงานผู้ผลิต ซึ่งสียางสามารถพิมพ์ ลงไปบนผ้าได้เกือบทุกชนิด ยกตัวอย่างเช่นผ้าที่ทำจากเส้นใย polyester บางเนื้อผ้าที่มีการทำปรับ สภาพเนื้อผ้าเพื่อให้เหมาะกับการสวมใส่จึงทำให้เวลาพิมพ์ ตัวแบ่งพิมพ์ไม่สามารถยึดเกาะกับเส้น ใยได้ไม่ดีต้องใช้สารเคมี crosslinking agent ที่มีการยึดเกาะที่มีความเข้มข้นสูงมาใช้ในการพิมพ์ซึ่ง เวลาใช้ให้ทดสอบก่อนทำการผลิตจริงเพราะ เคมีที่มีการยึดเกาะที่ดีก็จะมีราคาแพงคือทำให้สีที่ พิมพ์ลงไปมีความแข็ง และจะมีปัญหาทำให้ดึงแล้วแตกหลังจากพิมพ์เสร็จแล้ว และจะมีปัญหาใน กรณีที่ทิ้งไว้นานๆแล้วสีจะกรอบ

4.2.7 การพิมพ์กำมะหยี่ (direct flock print)

การพิมพ์กำมะหยี่ลงไปบนผ้าโดยตรงจะใช้วิธีการพิมพ์กาวลงไปบนผ้าแล้วใช้ เครื่องพ่น ขนกำมะหยี่ลงไปบนผ้าหลังจากพิมพ์กาวเสร็จแล้ว โดยจะทำการพ่นขนกำมะหยี่ลงไปบนผ้าที่ละสี ในการพิมพ์กำมะหยี่โดยตรงจะมีวิธีการพิมพ์อยู่ 2 แบบ โดยพิมพ์ลงไปบนโต๊ะพิมพ์โดยพิมพ์ลงไปที ละสีแต่จะมีปัญหาเรื่องของการฟุ้งกระจายของขนกำมะหยี่ในโรงงาน แต่ในปัจจุบันจะมีเครื่องพิมพ์ แบบวงกลมซึ่งจะมีกล่องพ่นขนกำมะหยี่โดยจะพ่นลงเฉพาะลาย โดยในเครื่องพิมพ์แบบนี้จะมีหลาย แป้นพิมพ์โดยจะมีแป้นที่พิมพ์กาวและแป้นที่พ่นกำมะหยี่โดยในการพิมพ์แบบนี้จะไม่มีการฟุ้ง กระจายของขนกำมะหยี่เพราะการพ่นแบบนี้จะพ่นโดยใช้กล่องพ่นลงไปบนลายพิมพ์ที่มีการพิมพ์ กาวอยู่จะไม่มีการฟุ้งกระจายเพราะถูกควบคุมโดยกล่องพ่น

4.2.8 การพิมพ์ discharge

เป็นการพิมพ์แบบกัดสีซึ่งผ้าที่ใช้ในการพิมพ์ส่วนใหญ่จะเป็นผ้า cotton ที่มีการย้อมสีกลุ่ม ไวนิลซัลโฟน ซึ่งสีพิมพ์ที่ใช้จะเป็นกลุ่มที่มีการใช้สารฟอกสี ซึ่งสีที่ใช้ในการพิมพ์จะเป็นแบ่งพิมพ์

ประเภทปิกเมนต์ผสมกับสารเคมีที่เป็น สารฟอกสี ในเวลาพิมพ์งานพิมพ์ประเภทนี้ไม่สามารถผสม สารฟอกสีทิ้งไว้ได้เพราะจะเกิดปฏิกิริยาทำให้สีพิมพ์ไม่สามารถทำปฏิกิริยาได้เต็ม ประสิทธิภาพจะทำให้การกดสีพิมพ์ไม่สามารถทำให้ได้ชิ้นงานที่มีการกดสี พิมพ์ที่สม่ำเสมอ ในการพิมพ์งานประเภทนี้การที่จะทำให้งานมีประสิทธิภาพ ได้จะขึ้นอยู่กับน้ำหนักของมือพิมพ์ในการพิมพ์งานแล ส่วนผสมทางเคมีที่ใช้ใน การพิมพ์ต้องผสมได้ตามเปอร์เซ็นต์ที่ทางบริษัทผู้ผลิตเป็นผู้กำหนด ในการ พิมพ์ประเภทนี้ถ้าจะให้การกดสีมีประสิทธิภาพต้องพิมพ์งานแล้วทำการอบสีเลยถึงจะมี ประสิทธิภาพของงานพิมพ์

4.2.9 การพิมพ์ resist

เป็นการพิมพ์แบบกันสีซึ่งส่วนใหญ่ในการพิมพ์ผ้าชั้นยังไม่มีคนทำแต่ส่วนใหญ่จะทำงานใน การทำงานแบบบาติก ซึ่งจะใช้การมัดผ้าหรือการเขียนเทียนไขลงไปบนผ้าแล้วทำการย้อม ซึ่งยังมีการ ทำที่ไม่แพร่หลายมากนักเพราะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับงานฝีมือและ แรงงาน

4.2.10 การพิมพ์ฟอยล์

เป็นการพิมพ์การลงไปบนผ้าตามลวดลายที่กำหนดแล้วนำผ้าที่พิมพ์แล้วไปรีดฟอยล์ โดยใช้เครื่องรีดโดยรีดที่อุณหภูมิ ประมาณ 140 – 160 องศาเซลเซียส

4.2.11 การพิมพ์ HIDDEN

เป็นการพิมพ์งานแบบให้ลายพิมพ์มีความหนาว่าการพิมพ์งานแบบทั่วไปโดยในการพิมพ์ งานแบบ HIDDEN จะมีเทคนิคการพิมพ์ อยู่ 2 แบบคือ

- การพิมพ์แบบใช้เคมีพิมพ์ที่เป็นกลุ่ม **WATERBASE** โดยในการพิมพ์งานแบบนี้จะ ใช้เทคนิคการถ่ายบล็อกให้มีความหนาและใช้เคมีใน การพิมพ์ที่มีความหนาแน่นในโครงสร้างสูงซึ่ง เวลาพิมพ์อาจจะต้องใช้การพิมพ์ หลายรอบ ขึ้นอยู่กับความหนาของบล็อกพิมพ์และความเหนียว ของแป้งพิมพ์ซึ่งต้องมีความหนืดมากกว่าการพิมพ์งานโดยทั่วไป และในการพิมพ์สีพิมพ์จำพวกนี้จะ มีปัญหาเรื่องของการพิมพ์บล็อกจะตันอยู่เป็นประจำซึ่งต้องแก้ไขโดยใช้สารเติมแต่งที่เป็นพวก **WETTING AGENT** ลงไปในแป้งพิมพ์เพื่อช่วยไม่ให้บล็อกตันง่ายจนเกินไป และในการพิมพ์งาน ประเภทนี้ในโรงงานไม่ควรมียาอากาศที่อบอ้าวมากเพราะจะทำให้สีแห้งไวถึงแม้จะมีการเติมสารเติม แต่งลงไปก็ตาม

- การพิมพ์โดยใช้สีพิมพ์พวกกลุ่ม **PLASTISOL** จะมีการพิมพ์ที่คล้ายกับการพิมพ์ใน กลุ่ม **WATERBASE** แต่จะดีกว่าตรงที่พิมพ์แล้วบล็อกไม่ตัน และในการพิมพ์งานไม่ต้องพิมพ์รอบ มากเท่ากับการพิมพ์ **WATERBASE** ซึ่งถ้าพิมพ์ในเครื่องพิมพ์อัตโนมัติน่าจะได้นานมากกว่าการ พิมพ์โดยใช้คนพิมพ์

4.2.12 การพิมพ์แบบสีจม

คุณสมบัติของสีสกรีนประเภทนี้ เนื้อสีจะมีความละเอียดสามารถซึมลงไปถึงเส้นใยของผ้า และเนื้อสีจะมีความโปร่งใสเมื่อนำไปสกรีนลงบนเสื้อยืดลวดลายสกรีนจะให้ผิวสัมผัสที่เรียบจนแทบเป็นเนื้อเดียวกับเสื้อ ด้วยเหตุที่เนื้อสีมีความโปร่งจึงนิยมนำไปใช้ในงานสกรีนบนเสื้อสีอ่อน

4.2.13 การพิมพ์แบบสีลอย

คุณสมบัติของสีลอยคือ เนื้อสีจะมีความละเอียดน้อยกว่าสีจม ทำให้เนื้อสีเกาะติดอยู่บนเส้นใยของผ้า เมื่อสกรีนลงเสื้อผิวสัมผัสจะให้ความรู้สึกถึงลวดลายที่มีความหนาขึ้นมาจากเนื้อผ้า และเมื่อลองดึงหรือยืด ลายสกรีนจะสังเกตเห็นถึงเนื้อสีที่แยกออกจากกันจับอยู่บนผิวของเนื้อผ้าและเนื่องจากเนื้อสีของสีประเภทนี้ จะมีความทึบแสงจึงเหมาะที่จะนำไปสกรีนลงบนเสื้อสีเข้มหรือนำไปสกรีนรองพื้นสีขาวบนเสื้อสีเข้ม แล้วจึงสกรีนทับด้วยสีจม

4.2.14 plastisol (Plastisol Print)

สามารถพิมพ์ลวดลายที่ต้องการเก็บรายละเอียดมากๆ ได้ และสามารถพิมพ์ลวดลายภาพเหมือนจริง (Halftone) ลงบนผ้าสีเข้มหรือสีดำได้เลยทันที โดยไม่ต้องรองพื้นก่อน มีความสามารถในการยึดติดกับชิ้นงานได้มากชนิด ตลอดจนถึงสามารถสร้างงานพิมพ์ที่หลากหลายแปลกตาแตกต่างไปจากสีพิมพ์ผ้าสูตรน้ำ

4.2.15 พิมพ์กากเพชร

มีกากเพชรเงิน,กากเพชรทอง,กากเพชรรุ้ง,กากสีต่างๆ ใช้พิมพ์หรือโรยลงบนชิ้นงานเพื่อให้เกิดมิติ ระยิบระยับ แวววาวเป็นประกาย

ขั้นตอนการตกแต่งสีพิมพ์สกรีนเสื้อผ้ายังมีความหลากหลายในเรื่องของการนำวัสดุต่างๆ มาประกอบการพิมพ์สกรีนให้งดงามและเพิ่มคุณค่างานพิมพ์สกรีนเสื้อผาให้มากยิ่งขึ้น วัสดุที่ใช้ตกแต่งงานพิมพ์สกรีนเสื้อผา ได้แก่ ผงเงิน ผงทอง ผงทองแดง ผงมุก กากเพชร ฟอลีย กำมะหยี่ ลูกปัดแก้ว (Glass Bead) ผงเรืองแสง (Glow in the Dark) ผงสะท้อนแสงไฟ (Reflective) เป็นต้น ซึ่งการใช้วัสดุเหล่านี้ก็เป็นผลิตภัณฑ์ฐานน้ำเช่นเดียวกับการสกรีน ที่กล่าวมา สิ่งที่สร้างความแปลกให้กับนวัตกรรม (Innovation) ของสีพิมพ์สกรีน เสื้อผาคือ สีฐานพลาสติกชอล มีการฟูของสีหลังจากรีดหรืออบด้วยความร้อน ได้ถึง 2 ลักษณะ คือ ฟูตัวแบบโค้งมนเหมือนหลังเต่า และการฟูแบบสามมิติ (Three Dimension) การฟูตัวของสีฐานพลาสติกชอลแบบสามมิติเช่นนี้ ดูแล้วจะคล้ายกับการพิมพ์สกรีนเนื้อหนา (High Density print) ของสีพลาสติกชอลที่ต้องทำบล็อกสกรีนหนาๆ ประมาณ 50-200 ไมครอน ใช้วิธีพิมพ์สกรีนหลายรอบ แต่สีฐานแบบสามมิติใช้เพียงความร้อนเท่านั้น ไม่ต้องเตรียมบล็อกสกรีนหนา ไม่ต้องพิมพ์หลายรอบ ใช้บล็อกสกรีนที่มี

ความหนาปกติเพียง 10-20 ไมครอนก็สามารถทำให้เนื้อสีหนาๆได้ โดยที่สีจะฟุ้งตัวตั้งจากกับพื้นผิว ทำให้เห็นขอบที่ชัด

4.3 สีพิมพ์สกรีนเสื้อผ้า

แบ่งตามโครงสร้างการผลิตสีแบ่งได้ 4 ระบบ

- **ระบบฐานน้ำ (Water Based System)**เป็นสีพิมพ์ที่เกิดจาก Binder ที่มีน้ำเป็นสารที่ละลาย และมีสีปิกเมนต์ (Pigment) หรือสีย้อม (Dye) เป็นองค์ประกอบทำให้เกิดสีขึ้นมา เนื้อสีจะถูกปรับขึ้นให้สามารถพิมพ์สกรีนผ่านผ้าสกรีนได้พอเหมาะ เนื่องจากสีที่เหลวเป็นน้ำจะไม่สามารถทำให้เกิดลายพิมพ์สกรีนที่ดีได้ ระบบนี้จะสามารถแห้งตัวได้เองในอุณหภูมิปกติ และมีการยืดเกาะผ้าได้ดีขึ้นเมื่อพิมพ์สกรีนแล้วเก็บไว้นานๆหรือผ่านการอบด้วยความร้อน

- **ระบบฐานพลาสติกซอล (Plastisol Based System)**เป็นสีพิมพ์สกรีนที่เกิดจาก Polyvinyl Chloride โดยมี Plasticizer เป็นตัวทำละลาย มีสีปิกเมนต์ เป็นองค์ประกอบทำให้เกิดสีขึ้นมาเพียงอย่างเดียวเนื้อสีก็ถูกปรับขึ้นเช่นเดียวกับสีพิมพ์สกรีนฐานน้ำแต่สีพลาสติกซอลจะไม่สามารถแห้งตัวในอุณหภูมิปกติได้ จำเป็นต้องใช้ความร้อนในการอบสีให้แห้ง (Curing) อุณหภูมิ 150-170°C เวลา 3-7 วินาที มากน้อยขึ้นอยู่กับชนิดของสีและความหนาบางของสีที่พิมพ์ลงไป คุณสมบัติที่โดดเด่นนี้ทำให้สามารถพิมพ์สกรีนได้ต่อเนื่องสีจะไม่ตันบล็อกสกรีนถึงแม้ว่าจะใช้ผ้าสกรีนที่มีความละเอียดเพียงใดก็ตาม

- **ระบบฐานน้ำมัน (Solvent Based System)**เป็นสีพิมพ์สกรีนที่เกิดจาก Resin โดยมีน้ำมัน (Solvent) เป็นตัวทำละลาย มีสีปิกเมนต์และสีย้อมเป็นองค์ประกอบทำให้เกิดสีขึ้นมา เช่นเดียวกับสีพิมพ์สกรีนฐานน้ำ แห้งเร็วใน- อุณหภูมิปกติ มีคุณสมบัติโดดเด่นในเรื่องการยืดเกาะผ้าได้ดีกว่าสีพิมพ์สกรีนฐานน้ำและพลาสติกซอล แต่ราคาค่อนข้างสูงกว่า ดังนั้นจึงนิยมที่จะใช้สีพิมพ์สกรีนฐานน้ำมันในการพิมพ์ผ้าร่ม ผ้าใบ หรือ ผ้ากระเป๋ เท่านั้น เพราะผ้าเหล่านี้ยืดเกาะยากกว่า และไม่ทนความร้อน

- **ระบบฐานซิลิโคน (Silicone Based System)**เป็นสีพิมพ์สกรีนผ้าที่มาใหม่ล่าสุด สีชนิดนี้เกิดจาก ซิลิโคน โดยมีสีปิกเมนต์ทำให้เกิดสีเพียงอย่างเดียว สีชนิดนี้จะไม่แห้งตัวในอุณหภูมิห้อง และจะแห้งตัวได้ที่อุณหภูมิมากกว่า 80-150 °C ขึ้นไป เวลา 3-15 วินาทีขึ้นไป เหมือนสีพลาสติกซอล แต่จะแห้งตัวเองได้เมื่อสีอยู่ในอุณหภูมิห้องมากกว่า 8 ชั่วโมง ซึ่งจะมีลักษณะคล้ายกับสีพิมพ์สกรีนผ้าฐานน้ำมัน แต่สีซิลิโคนจะให้เนื้อสีที่แปลกตาและสดใสมากกว่าสีทั้ง 3 ระบบตามที่กล่าวมาแล้ว และมีความยืดหยุ่นสูงกว่ามาก

หากจะมาดูกันว่าโรงพิมพ์สกรีนเสื้อผ้าในบ้านเราให้ความสนใจในการเลือกใช้สีประเภทไหนมาตกแต่งลวดลายผ้า ก็เห็นว่ามียี่ห้อ 4 ระบบ ตามที่กล่าวมาแล้วเบื้องต้นนั้นเอง ขึ้นอยู่กับช่วงเวลาใด และกลุ่มตลาดพิมพ์สกรีนผ้าประเภทใดโรงพิมพ์บางแห่งเลือกใช้สีพิมพ์สกรีนเสื้อผ้าฐานน้ำ เพราะให้การสัมผัสที่นุ่มเวลาสวมใส่ต้นทุนขั้นต่ำต่ำกว่าสีพิมพ์สกรีนฐานพลาสติกซอล น้ำมัน

ซิลิโคน ไม่ว่าจะเป็นราคาค่าสีที่พิมพ์สกรีน บล็อกสกรีน แปรงปาดสี ล้วนมีต้นทุนต่ำกว่า การใช้งานขั้นต้นก็ให้ความสะดวกมากกว่า เนื่องจากถ้าสีพิมพ์สกรีนฐานน้ำขึ้นเกินไปก็จะสามารถใช้น้ำเป็นดปรับเหลวได้ หลังจากพิมพ์สกรีนเสร็จเรียบร้อยแล้วก็สามารถใช้น้ำทำความสะอาดบล็อกสกรีนแลอุปกรณ์ต่างๆได้

4.4 เทคนิคการพิมพ์ผ้าไหมไทย

การพิมพ์ผ้าไหมสามารถทำได้โดยใช้เทคนิคการพิมพ์ดังนี้

1. การพิมพ์โดยตรง (Direct Printing)
2. การพิมพ์ดีสชาร์จ (Discharge Printing)
3. การพิมพ์รีซิสต์ (Resist Printing)

1. การพิมพ์โดยตรง (Direct Printing) เป็นเทคนิคการพิมพ์ที่ง่าย คือ พิมพ์แป้งสีพิมพ์ (Print Paste) ลงบนผ้าขาวหรือผ้าที่ย้อมสีอ่อนๆ จะได้ลวดลายบนพื้นขาวหรือพื้นสีอ่อนซึ่งสีพื้นจะถูกปกคลุมด้วยสีที่พิมพ์ทับ

2. การพิมพ์ดีสชาร์จ (Discharge Printing) เป็นการพิมพ์ให้เกิดลวดลายบนผ้าสี โดยใช้สารกำจัดสี (Discharging agent) ผสมรวมในแป้งสีพิมพ์ สารกำจัดสีนี้จะทำหน้าที่ไปลอกหรือทำลายสีพื้นบริเวณที่พิมพ์ให้หมดไปเกิดเป็นลวดลายพิมพ์สีขาว (พิมพ์ White Discharge) ถ้าต้องการพิมพ์ให้เกิดลวดลายสีก็ผสมสีที่คงทนต่อการกำจัดสีลงในสารกำจัดสีด้วย ก็จะได้ลวดลายพิมพ์ที่มีเจดสีตามต้องการ (พิมพ์ Coloured Discharge)

3. การพิมพ์รีซิสต์ (Resist Printing) เป็นการพิมพ์บนผ้าขาวก่อนนำไปย้อมโดยใช้สารกันสี (Resisting agent) ผสมในแป้งสีพิมพ์ให้เกิดลวดลายขาว (พิมพ์ White Resist) หรือผสมสีที่เหมาะสมใน Resist Paste เพื่อพิมพ์ให้เกิดลวดลายสี (พิมพ์ Coloured Resist) แล้วทำการย้อมสีพื้นทับ (โดยวิธีจุ่มอัด) หรือพิมพ์ทับ สารกันสีจะทำหน้าที่กันไม่ให้สีย้อมแทรกซึมเข้าไปในลวดลายพิมพ์ (เป็น Mechanical Resist) หรือป้องกันการผืนกิดติดของสีย้อมในลวดลายพิมพ์ (เป็น Chemical Resist)

เทคนิคทั้ง 3 ที่กล่าวนี้ เทคนิคการพิมพ์โดยตรงใช้ในการพิมพ์ผ้าไหมมากกว่าเทคนิคอื่น เทคนิคการพิมพ์ดีสชาร์จใช้รองลงมา ส่วนเทคนิครีซิสต์ใช้กันน้อยที่สุด (การปรับปรุงคุณภาพผ้าพิมพ์ไหมไทย. 2547; 8)

5. ประวัติกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา

กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่แต่เดิมมีการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมไว้ใช้เอง มีอาชีพการเกษตรเป็นอาชีพหลัก และมีการทำไหมจากรุ่นสู่รุ่น คนรุ่นแรกๆของที่นี่เป็นลาวเวียงอพยพกันมา ช่วงหลังถูการเก็บเกี่ยวชาวบ้านผู้หญิงก็จะมีปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเอาไว้ใช้ คนสมัยก่อนก็ไม่ได้ใช้มากนัก ก็มีการทอแล้วเก็บไว้ก็มี มีอยู่ช่วงหนึ่งทางภาคอีสานเกิดฝนแล้ง อำเภอปักธงชัยก็เช่นกัน

ชาวบ้านทำนา ทำเกษตรกรรมก็ไม่ได้ผล เกิดความอดอยาก เลยได้นำผ้าที่ตัวเองมีนำไปแลกอาหารของอุปโลกบริโศคต่างๆ กับพ่อค้าชาวจีนบ้างชาวไทยบ้างในตัวอำเภอ เพื่อนำมาประทังชีวิตของตัวเองและครอบครัว และพวกพ่อค้าที่ได้รับผ้าไหมต่างๆ ก็ได้นำผ้าไหมไปออกขายทางพม่า ไม่ว่าจะเป็นพวกผ้าโสร่ง ผ้าไหมหางกระรอก ผ้าไหมต่างๆ และได้รับความนิยมอย่างมาก โดยพ่อค้าก็เลยมีความคิดที่จะขายให้ได้มากกว่าเดิมเลยได้ไปหาซื้อเส้นไหมมา แล้วนำไปให้ชาวบ้านทอ โดยมีการแลกเปลี่ยนกันทำให้ทอสีผืนแล้วให้ตัวชาวบ้านไว้หนึ่งผืน ทางพ่อค้าจะไปนำขายสามผืน หนึ่งผืนประมาณ 2 เมตร แล้วก็นำหนึ่งผืนไปแลกของของอุปโลกบริโศคต่างๆ หรือนำไปขายก็มี พ่อชาวบ้านเริ่มรู้วิธีการหาเงิน ก็เลยไปหาซื้อเส้นไหม บ้างก็เลี้ยงเองเพื่อนำมาทอเป็นผ้าไหมไปขายพ่อค้าคนกลาง และพัฒนาขึ้นไปเรื่อยๆ จนเริ่มติดตลาด บ้านไหนพอมีทุนอยู่บ้างก็ได้เริ่มทำเยอะขึ้น ทำเองขายเอง แต่ก็ยังผ่านพ่อค้าคนกลาง จนพอธุรกิจประเภทนี้โตขึ้น ความต้องการเพิ่มมากขึ้นคนทำก็มากขึ้น กลายเป็นว่า อำเภอปักธงชัยเป็นแหล่งผลิตผ้าไหมที่มีขนาดใหญ่

ในปี พ.ศ.2491 (ค.ศ. 1948) จิม ทอมป์สันก่อตั้งบริษัทอุตสาหกรรมผ้าไหมไทยจำกัดขึ้น และส่งเสริมให้ชาวบ้านทอผ้าโดยอิสระ แล้วไปรับซื้อโดยตรง เพื่อให้เกิดการแข่งขัน และคงคุณภาพไว้อย่างเดิม มีการตรวจสอบผ้า ให้คำแนะนำ และซื้อผ้าทอเหล่านั้น กระทั่งช่วงทอมีฐานะดีขึ้น บางคนถึงมีฐานะในระดับเศรษฐี มีเครื่องอำนวยความสะดวกในบ้านครบครันกันถ้วนหน้า (ในเวลานั้น) ในขณะเดียวกัน ธุรกิจผ้าไหมไทยเจ้าอื่นๆ ก็เริ่มสดส และทำให้ที่นี่เป็นที่รู้จักมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันปัญหาของชาวบ้านภายในหมู่บ้านก็เริ่มขึ้น จากเดิมที่เป็นการทอเองขายเอง กลายเป็นคนที่ไม่ต่างอะไรจากการขายแรงงาน นั่นคือการไปรับจ้างทอบ้าง รับจ้างย้อมบ้าง รับจ้างทุกอย่างที่เกี่ยวกับกระบวนการ การผลิตผ้าไหมกลายเป็นลูกจ้าง แต่ก็มีสิ่งที่ดีที่ได้กลับมานั่นก็คือฝีมือที่พัฒนาขึ้น คุณภาพที่ดีขึ้น เพราะชาวบ้านก็เริ่มที่จะเรียนรู้ว่าของที่จะนำไปขายต่างชาติควรมีลักษณะ และคุณภาพอย่างไร และยังได้พัฒนา อุปกรณ์เครื่องมือในการทอผ้าอีกด้วย จากการทอที่มือ กลายเป็นการทอที่กระตุก ในตอนแรกก็ยังเป็นที่กระตุกเล็กอยู่ และได้พัฒนาเป็นที่กระตุกใหญ่ตามมา จากใช้กระสวยสอดก็ได้เปลี่ยนเป็นใช้กระสวยเรือ เครื่องกรอต่างต่างๆ ก็ได้พัฒนาขึ้นเรื่อยๆ เริ่มใช้มอเตอร์เข้ามาในการช่วยผ่อนแรงเพิ่มจำนวนการผลิตให้ได้มากขึ้น จนกระทั่งผ้าไหมก็เริ่มติดตลาด บ้านไหนพอมีฐานะก็เริ่มที่จะซื้อไหมมาทำเองซื้ออุปกรณ์ต่างๆ มาทำเอง แต่การขายเองนั้นการขายก็ยังขาดกลุ่มแคบๆ ขายแค่ในตัวก็มีคนจีน (พ่อค้าคนกลาง) รับซื้อไว้

ในปี พ.ศ.2535 ได้เกิดกองทุนหมู่บ้านขึ้น ประกอบกับเศรษฐกิจผ้าไหมไปทิศทางที่ดีขึ้นมาก คนที่ไม่ได้ทำอาชีพนี้ก็มาทำคนที่ทำอยู่แล้วก็ขยายกิจการให้มีขนาดใหญ่ขึ้นไปอีก แต่ก็ยังขายผ่านพ่อกลางคนกลางอยู่ ในตอนนี้ตลาดผ้าเริ่มขยายตัวขึ้นคนต่างอำเภอ ต่างจังหวัดเริ่มมาซื้อผ้าภายในหมู่บ้าน ที่แรกที่เข้ามาซื้อก็เป็นพวกพ่อค้าที่เข้ามาเอาผ้าออกไปขาย ตอนแรกๆ ก็ซื้อเงินสดมาซื้อและก็เริ่มรู้จักกัน ค่อนข้างกัน แรกๆ ก็มีจ่ายเป็นแบบมัดจำขายหมดค่อยเอาเงินมาให้ก็มี สักพักเริ่มมีการซื้อเงินเชื่อ ให้เงินกันเป็นอาทิพย์ จากอาทิพย์เริ่มกลายเป็นเดือน เพราะว่าผ้าไหมมีการทำจำนวนที่มากขึ้น สินค้าที่ต้องการที่จะขายออกไปก็จำนวนมากขึ้น สินค้าก็เริ่มที่จะล้นตลาดพ่อค้าคนกลางก็เริ่มใช้เครดิตมาซื้อกับชาวบ้าน จะเป็นการนำเช็คเงินสดมาซื้อ การซื้อขายก็คล่องตัวมากขึ้น

ชาวบ้านก็เล่ากันปากต่อปากว่า ทำผ้าไหมแล้วร่ำรวยมีรายได้ที่ดีขึ้นมีคนมาซื้อถึงที่ คนที่ได้ยินดังนั้นก็อยากที่จะมาทำผ้าไหมกันบ้าง ชาวบ้านก็อยากที่จะมีฐานะที่ดีขึ้น ก็เลยหันมาทำผ้าไหมกันมากขึ้น พอมากขึ้นก็เริ่มต่างคนต่างขาย ต่างคนต่างทำ แย่งตลาดกัน เริ่มมีการตัดราคากัน ใครขายก่อนได้ก่อนพอใครขายทีหลังพอค้าคนกลางก็จะบอกว่าแบบนี้ สีนี้อันแล้ว ทางชาวบ้านทำผ้าไหมมาแล้วก็อยากจะขายออกไป เลยต้องตัดราคากัน พอค้าคนกลางก็เริ่มใช้เครดิตแล้วสินค้าก็ล้นตลาด ทางพ่อค้าคนกลางก็เริ่มขายออกไม่หมด แล้วเช็คเงินสดที่นำมาซื้อกับชาวบ้านก็ไม่สามารถนำไปขึ้นเงินได้ ในปี พ.ศ.2542 เช็คไม่สามารถไปขึ้นเงินได้เป็นจำนวน กว่า 3 ล้านบาท ชาวบ้านโดนโกงไป 4 หมู่บ้าน แต่ชาวบ้านก็ยังพอมีทุนทำต่อได้อีกผนวกกับเป็นครั้งแรกที่โดนโกง เพราะยังไม่เคยโดนโกงมาก่อน ก็ไม่ค่อยมีใครบอกต่อสักเท่าไร ก็หันมาทำกันใหม่ ครั้งที่สอง ในปี พ.ศ. 2543 โดนโกงไปอีก 2 ล้านกว่าบาท ชาวบ้านก็เลยไปร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่ว่าควรทำอะไร ทางกฎหมายก็ช่วยเหลือ แต่ได้เงินชดเชยแค่ 30 เปอร์เซ็นต์ ของเงินที่ขึ้นไม่ได้ก็ยังนับว่าน้อยมาก ๆ กับที่เสียไป ทางคุณป้าประพาพรรณ พากักดี ประธานกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ ก็เลยมีความคิดว่า สินค้าของเรา ผลิตเอง ทำเอง เป็นเจ้าของเอง ทำไมถึงไม่มีอำนาจการต่อรองกับทางพ่อค้าคนกลางเลย ทำไมทุกอย่างพ่อค้าคนกลางต้องเป็นคนกำหนด ให้ทำสีนั้นสีนี้ ทำตามสั่ง ราคาซื้อ ราคาขายต่อหนึ่งหลา ทุกอย่างพ่อค้าคนกลางเป็นคนกำหนด ทางเราเสียเปรียบเขาทุกอย่าง ทางคุณป้าประพาพรรณก็เลยไปปรึกษากับทางเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ทางเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ก็แนะนำให้จัดตั้งกลุ่ม หัตถกรรมขึ้น และเกิดการพัฒนารับขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่มีกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ ก็ยังไม่มีมีการโดนโกงอีกเลย (คุณประพาพรรณ พากักดี. 2556: สัมภาษณ์)

โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ หรือเรียกว่า โอท็อป (OTOP) เป็นโครงการกระตุ้นธุรกิจประกอบการท้องถิ่น พ.ศ. 2544โครงการดังกล่าวมีเป้าหมายจะสนับสนุนผลิตภัณฑ์ลักษณะเฉพาะที่ผลิตและจำหน่ายในท้องถิ่นแต่ละตำบล เลือกผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นมาหนึ่งชิ้นจากแต่ละตำบลมาประทับตราว่า "ผลิตภัณฑ์โอท็อป" และจัดหาเวทีในประเทศและระหว่างประเทศเพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าเหล่านี้ ผลิตภัณฑ์โอท็อปครอบคลุมผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง ซึ่งรวมไปถึงงานหัตถกรรม ผ้าฝ้ายและผ้าไหม เครื่องปั้นดินเผา เครื่องประดับแฟชั่น ของใช้ในครัวเรือนและอาหาร โครงการนี้ทำให้กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น และยังได้พัฒนาฝีมือในด้านต่างๆ อีกด้วย

5.1 ประเภทผ้าและการทอผ้าในกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปักธงชัย

จ.นครราชสีมา

ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมที่ผลิตขึ้นในกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา ล้วนเป็นการทอผ้าไหมเป็นหลัก ประกอบไปด้วย

1. ผ้าไหมพื้นเรียบ
2. ผ้ามัดหมี่

3. ผ้าไหมยกดอก
4. ผ้าไหมลูกแก้ว
5. ผ้าไหมสีธรรมชาติ

6. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการออกแบบ

6.1 ศึกษาแนวคิดการออกแบบ ลายบนผ้าหางกระรอก

ผ้าหางกระรอก คือ ผ้าพื้น โดยการใช้เทคนิคการทอผ้าโดยใช้ไหมเส้นพุ่ง 2 เส้น ควบกัน โดยนำมาตีเกลียวควบเข้าด้วยกันให้เป็นเส้นเดี่ยว จะทำให้ผ้าทอที่เป็นผ้าพื้นมีความสวยงาม จะได้ผ้าพื้นที่มีลายเหล็บบเล็กน้อย ในเนื้อผ้าดูคล้ายจะมีปูชนอันอ่อนขึ้นมาเหมือนกับเส้นขนของหางกระรอก จึงเรียกว่า“ผ้าหางกระรอก” ผ้าไหมหางกระรอกเป็นผ้าที่มีลายเหล็บบเงาสวยงาม มีวิธีการทอทำให้เกิดลวดลายได้ 3 แบบ ได้แก่

1. ลวดลายหางกระรอกที่พุ่งไปด้านขวา เป็นการทอด้วยเส้นใยที่ดีเกลียวด้านขวา
2. ลวดลายหางกระรอกที่พุ่งไปด้านซ้าย เป็นการทอด้วยเส้นใยที่ดีเกลียวด้านซ้าย
3. ลวดลายหางกระรอกที่มีสายพุ่งเป็นหยักแหลมเป็นการใช้กระสวย 2 อันพุ่งทอย้อนสลับ

ซ้าย

6.2 แนวคิดด้านการออกแบบและเทคนิคการสร้างผิวผ้า

การออกแบบลวดลายผ้า (Textile design) เป็นสิ่งที่หน่วยงานด้านการผลิตสิ่งทอได้พยายามประสานงานและระดมความคิดจนได้วัสดุสำเร็จรูปให้แก่ผู้บริโภคได้นำไปใช้ ซึ่งนอกจากต้องเน้นเรื่องความสวยงามแล้วยังต้องเพิ่มเติมเรื่องเทคนิคเพื่อแสดงถึงรสนิยมที่ดีอีกด้วยผู้บริโภคส่วนใหญ่จะเลือกซื้อตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการใช้ ซึ่งผู้บริโภคจะต้องตัดสินใจระหว่างความเหมาะสมของผ้ากับกำลังทางเศรษฐกิจของตนเอง จะใช้ความพึงพอใจอย่างเดียวไม่ได้ต้องคำนึงถึงกำลังซื้อของตนเองด้วยเมื่อพิจารณาผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่มีลวดลายที่ผลิตออกจำหน่ายปัจจุบันเห็นว่ามี ความแตกต่างกันเป็น 2 ชนิดได้แก่

6.2.1 ลวดลายที่เกิดจากสี

แม้จะเป็นสีขาวบนพื้นขาวก็ยังปรากฏเป็นลายให้เห็นอย่างชัดเจน เมื่อนำผ้าที่มีลวดลายนี้ไปทำอย่างใดอย่างหนึ่งให้ลวดลายหลุดออกไป ผ้านั้นยังคงเป็นผืนผ้าอยู่ ใช้ประโยชน์ใช้สอยได้โดยเรียกลวดลายประเภทนี้ว่า ลวดลายตกแต่ง โดยส่วนมากเกิดจากการย้อมและการพิมพ์พลิกแพลง จึงปรากฏมีผ้านับพันชิ้นจำหน่ายโดยทั่วไป

6.2.2 ลวดลายที่เกิดจากการสอดคล้องหรือขัดกันของเส้นด้าย

ทำให้เกิดรูปแบบต่างๆกันบนผิวผ้าจึงดึงเอาเส้นด้ายที่เป็นลวดลายออก ผ้าบริเวณนั้นจะขาดหรือเป็นรูใช้ประโยชน์ไม่ได้ ลวดลายประเภทนี้เรียกว่า ลวดลายโครงสร้าง ลวดลายตกแต่งนั้น

ไม่ใช่วัสดุแต่การตกแต่งวัสดุ ต้องการเนื้อที่สำหรับตกแต่ง เลือกลักษณะของลวดลาย เช่น เส้น รูป บางที่รวมสีด้วย ทำให้เหมาะสมกับวัสดุที่ต้องการผลิต(อัจฉราพร ไสละสุต. 2526: 3)

การออกแบบการทอเพื่อให้เกิดลวดลายบนเนื้อผ้ามีกระบวนการแตกต่างกันไป ซึ่งสามารถแบ่งโครงสร้างออกเป็น 2 ชนิดคือ

6.2.3 ผ้าทอแบบธรรมดา (Plain design)

แสดงลวดลายตามความสวยงามของผ้าด้วยวิธีการขัดเส้นด้ายต่างแบบกัน ทำให้ลักษณะของผ้าที่มองเห็นมีความแตกต่างกัน เช่น

- 1.1 ใช้จำนวนด้ายยืนและด้ายพุ่งในหนึ่งตารางเซนติเมตรให้แตกต่างกัน
- 1.2 ใช้ชนิดและขนาดของเส้นด้ายทั้งที่เป็นเส้นพุ่งและเส้นยืนต่างกัน วิธีการเรียงตัวเส้นด้ายในผืนผ้าให้แตกต่างกันออกไป จะทำให้ได้ลักษณะของผ้าออกไปอีกเป็นร้อยๆชนิด

6.2.4 ผ้าทอแบบย้อมเส้นด้าย (Color woven fabric)

ผ้าย้อมสีที่มีอยู่ในปัจจุบันมีวิธีการ 2 วิธี คือ ทอด้วยด้ายดิบแล้วนำไปย้อมสี อาจปรากฏเป็นลวดลายแบบต่าง ๆ หรือย้อมสีพื้นและย้อมเส้นด้ายให้เป็นสีต่าง ๆ นำเส้นด้ายย้อมสีมาออกแบบเรียงเส้นด้ายและขัดด้ายวิธีต่าง ๆ จะได้ผ้าที่มีความสวยงามต่างกันอีกหลายแบบ ซึ่งมีความหลากหลายที่สัมผัสด้วยผิวสัมผัสและทางการมองเห็น (อัจฉราพร ไสละสุต. 2526: 3)

6.3 ศึกษาแนวคิดการออกแบบและแนวโน้มแฟชั่นเทรนด์แฟชั่นปี 2016-2017

6.3.1 ทฤษฎีการออกแบบ

การออกแบบหมายถึงการถ่ายทอดความคิด จินตนาการ เพื่อสร้างสรรค์สรรพสิ่งต่าง ๆ ให้เป็นรูปธรรม ที่มีรูปลักษณะงดงาม และมีความเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด (วรพงศ์ วรชาติอุดมพงศ์. 2551: 57)

การออกแบบ (Design) หมายถึง การถ่ายทอดรูปแบบจากความคิดออกมาเป็นผลงานหรือวิธีการที่ผู้อื่นสามารถมองเห็น รับรู้ หรือสัมผัสได้ เพื่อให้มีความเข้าใจในผลงานหรือวิธีการร่วมกัน การออกแบบจึงไม่ได้มุ่งเน้นเฉพาะผลงานหรือชิ้นงาน แต่จะเน้นถึงวิธีการในการทำงานต่าง ๆ ด้วย การออกแบบจึงเป็นการใช้ความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 4 ลักษณะ คือ ความคิดริเริ่ม ความคล่องในการคิด ความยืดหยุ่นในการคิด และความคิดละเอียดลออ โดยเฉพาะความคิดริเริ่มนั้นจะมีส่วนสำคัญในการสร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสูง กลายเป็นนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติ

การออกแบบผลิตภัณฑ์ (Product Design) คือ การออกแบบสิ่งของเครื่องใช้เพื่อนำมาใช้สอยในชีวิตประจำวัน โดยเน้นการผลิตจำนวนมากในรูปสินค้าไปสู่ผู้บริโภค (Consumer) ในวงกว้าง โดยที่รูปแบบและคุณภาพของผลิตภัณฑ์จะเป็นปัจจัยสำคัญในการจูงใจผู้บริโภคให้เกิดความ

ต้องการและยินดีที่จะจ่ายเงินเพื่อซื้อผลิตภัณฑ์นั้น การออกแบบผลิตภัณฑ์มีปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้อง 4 ประการ ดังนี้

1. การออกแบบที่สัมพันธ์กับคุณภาพของผลิตภัณฑ์ การออกแบบผลิตภัณฑ์ต้องพิจารณาถึงคุณภาพของผลิตภัณฑ์เป็นประการแรก เพื่อจะได้ออกแบบให้ได้ความคงทน ถาวร และเหมาะสมกับการใช้งานผลิตภัณฑ์นั้น เพราะการออกแบบจะต้องคำนึงถึงวัสดุที่ใช้ อายุการใช้งาน และคุณภาพของผลิตภัณฑ์ไปพร้อมกัน เพื่อให้ผลิตภัณฑ์นั้นมีคุณภาพตามเป้าหมายของการผลิต

2. การออกแบบที่สัมพันธ์กับวัสดุและกระบวนการผลิต การออกแบบผลิตภัณฑ์ประเภทสิ่งของเครื่องใช้เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์จำนวนมาก มีความจำเป็นที่ต้องใช้เครื่องมือ เครื่องจักรกล หรือ เครื่องทุ่นแรงอื่นๆ ดังนั้น ในการออกแบบจึงต้องพิจารณาถึงวัสดุและกระบวนการผลิตไปพร้อมกัน เพราะวัสดุอย่างหนึ่งอาจจะต้องใช้เครื่องมือเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น

3. การออกแบบที่สัมพันธ์กับความต้องการของผู้บริโภค หน้าที่ใช้สอยของผลิตภัณฑ์แต่ละชิ้นเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้ออกแบบจะต้องพิจารณาและทำความเข้าใจโดยเฉพาะหน้าที่ใช้สอยหลักของผลิตภัณฑ์นั้นๆ โดยพิจารณาใน 2 ประเด็น ดังนี้

- ความต้องการที่สอดคล้องกับชีวิตความเป็นอยู่ เป็นความต้องการที่เหมาะสมกับวัฒนธรรม และธรรมเนียมในการใช้ผลิตภัณฑ์นั้นๆ

- ความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ ในกรณีที่สภาพทางเศรษฐกิจอยู่ในภาวะต่ำถ่วง การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสูงจะกลายเป็นสินค้าฟุ่มเฟือย หรือเน้นความงามทางการออกแบบมากเกินไป ทำให้ผลิตภัณฑ์นั้นมีราคาสูง เป็นการออกแบบที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคในภาวะดังกล่าว

4. การออกแบบที่มีคุณค่าทางความสวยงาม ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์นอกจากจะมีความคิดสร้างสรรค์เป็นประการสำคัญแล้ว ยังต้องตระหนักถึงความสวยงาม ความทันสมัยของชิ้นงานด้วย ดังนั้นการออกแบบชิ้นงานแต่ละชิ้นจะต้องมีความประณีตบรรจงผลิตภัณฑ์ที่ได้จึงจะมีคุณค่าทางด้านความสวยงาม การออกแบบมีหลักการพื้นฐานคือ การใช้องค์ประกอบศิลป์ได้แก่ จุด เส้น รูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก สี และพื้นผิว นำมาจัดวางเพื่อให้เกิดความสวยงาม โดยมีหลักการจัดวางดังนี้

4.1 ความเป็นหน่วย (Unit) ในการออกแบบชิ้นงานแต่ละชิ้นงาน ผู้ออกแบบจะต้องคิดภาพรวมของงานทั้งหมดให้อยู่ในหน่วยเดียวกัน เป็นกลุ่มเป็นก้อน หรือมีความสัมพันธ์กัน แล้วพิจารณาส่วนย่อยลงไปตามลำดับ

4.2 ความสมดุล (Balancing) ความสมดุลหรือความถ่วงเป็นหลักการทั่วไปของงานศิลปะ ความรู้สึกทางสมดุลของงานเป็นความรู้สึกและความคิดในเรื่องของความงามของสิ่งนั้นๆ ซึ่งหลักของความสมดุลแบ่งออกได้ 4 ประการ คือ

- ความสมดุลในลักษณะเท่ากัน (Symmetry Balancing) คือมีลักษณะเป็นซ้ายขวา หรือบน-ล่าง เป็นความสมดุลที่มองดูแล้วเข้าใจง่าย

- ความสมดุลในลักษณะไม่เท่ากัน (Non-Symmetry Balancing) คือ มีลักษณะสมดุลกันในตัวเองโดยไม่จำเป็นต้องเท่ากัน แต่มองแล้วเกิดความรู้สึกสมดุลกัน ความสมดุลแบบนี้ผู้ออกแบบจะต้องทดลองดูให้แน่ใจในความรู้สึกของผู้พบเห็นอื่นๆ ได้แก่ ความสมดุลที่เกิดในลักษณะที่แตกต่างกัน เช่น ใช้ความสมดุลตัวผิว แสง-เงา หรือสี เป็นต้น

- จุดศูนย์ถ่วง (Gravity Balance) การออกแบบวัตถุสิ่งของที่จะต้องใช้งานประเภทต้องการการทรงตัว ผู้ออกแบบจะต้องคำนึงถึงจุดศูนย์ถ่วงคือ ไม่โยกเอียงหรือรู้สึกไม่มั่นคง แข็งแรง ดังนั้น สิ่งใดที่ต้องมีจุดศูนย์ถ่วง ผู้ออกแบบจะต้องระมัดระวังให้มาก เช่น การออกแบบโต๊ะและเก้าอี้จะต้องตั้งตรง ขาทั้งสองข้างต้องมั่นคงเท่าๆ กัน เป็นต้น

- ความสัมพันธ์ทางศิลปะ (Relativity of arts) เป็นเรื่องความรู้สึกที่สัมพันธ์กันจึงต้องพิจารณาขั้นตอนดังต่อไปนี้

- การเน้นหรือจุดสนใจ ผู้ออกแบบจะต้องมีจุดเน้นให้เกิดสิ่งที่ประทับใจแก่ผู้พบเห็น จุดเด่นจึงควรมีเพียงจุดเดียว

- จุดสำคัญรอง มีลักษณะคล้ายกับจุดเน้นแต่มีความสำคัญรองลงไป ซึ่งอาจจะเป็นรองส่วนที่ 1 หรือส่วนที่ 2 จุดสำคัญรองจะช่วยให้เกิดความลดหลั่นของผลงานที่ออกแบบจนกลายเป็นรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจ

4.3 จังหวะ (Rhythm) จากหลักการที่ว่าสิ่งใดที่สัมพันธ์กัน สิ่งนั้นๆ ย่อมมีจังหวะมีระยะความถี่-ห่างในตัวเอง หรือในสิ่งแวดล้อมที่สัมพันธ์กันอยู่ การเกิดจังหวะในการออกแบบจะใช้เส้น สี เงา ช่วงจังหวะของการตกแต่ง แสงไฟ ลวดลายที่มีความสัมพันธ์กัน เพื่อให้เกิดคุณค่าทางความงาม

4.4 ความแตกต่าง (Contrast) ความรู้สึกแตกต่างจะช่วยให้มีการเคลื่อนไหวไม่ซ้ำซากเกินไป หรือเกิดความเบื่อหน่าย จำเจ ผู้ออกแบบยุคใหม่มักจะหาทางให้เกิดความรู้สึกขัดกันหรือตัดกัน เพื่อเพิ่มรสชาติจากความขัดกันในจุดใดจุดหนึ่ง

4.5 ความกลมกลืน (Harmonies) เป็นการพิจารณาในภาพรวมของผลงานทั้งหมดแม้จะมีบางอย่างที่แตกต่างกัน เช่น การใช้สี การใช้ผิว การใช้เส้นที่ขัดกัน เป็นต้น ความรู้สึกส่วนน้อยนี้ถ้าไม่ทำให้ส่วนรวมเสียหายก็ถือว่าเกิดความกลมกลืนกันในส่วนรวม ความกลมกลืนที่เป็นพื้นฐานทางศิลปะ ได้แก่ เส้น แสง เงา รูปทรง ขนาด ผิว และสี

6.3.2 สี

สีหมายถึงแสงที่มากกระทบวัตถุแล้วสะท้อนเข้าตาเราทำให้เห็นเป็นสีต่างๆ การที่เรามองเห็นวัตถุเป็นสีใดๆ ได้เพราะวัตถุนั้นดูดแสงสีอื่นสะท้อนแต่สีของมันเองเช่น วัตถุสีแดงเมื่อมีแสงส่องกระทบก็จะดูดทุกสีสะท้อนแต่สีแดงทำให้เรามองเห็นเป็นสีแดงเรารู้สีได้เพราะเมื่อสามร้อยกว่าปีที่ผ่านมามีไอแซกนิวตันได้ค้นพบว่าแสงสีขาวจากดวงอาทิตย์เมื่อหักเหผ่านแท่งแก้วสามเหลี่ยม (Prism) แสงสีขาวจะกระจายออกเป็นสีรุ้งเรียกว่าสเปกตรัมมี 7 สีได้แก่ม่วงครามน้ำเงินเขียวเหลือง

สัมผัสและได้มีกำหนดให้เป็นทฤษฎีสีของแสงขึ้นความจริงสีจึงเป็นปรากฏการณ์ตามธรรมชาติซึ่งเกิดขึ้นและพบเห็นกันบ่อยๆอยู่แล้วโดยเกิดจากการหักเหของแสงอาทิตย์หรือแสงสว่างเมื่อผ่านละอองน้ำในอากาศซึ่งลักษณะกระทบต่อสายตาให้เห็นเป็นสีมีผลถึงจิตวิทยาคือมีอำนาจให้เกิดความเข้มของแสงที่อารมณ์และความรู้สึกได้ การที่ได้เห็นสีจากสายตาสายตาจะส่งความรู้สึกไปยังสมองทำให้เกิดความรู้สึกต่างๆตามอิทธิพลของสีเช่นสดชื่นเร้าร้อนเยือกเย็นหรือตื่นเต้นมนุษย์เราเกี่ยวข้องกับสีต่างๆอยู่ตลอดเวลาเพราะทุกสิ่งที่อยู่รอบตัวนั้นล้วนแต่มีสีสันทัดต่างกันมากมาย

6.3.3 สีกับการออกแบบ

ผู้สร้างสรรค์งานออกแบบจะเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้สีโดยตรง มันทนาคิดค้นสีขึ้นมาเพื่อใช้ในงานตกแต่ง คนออกแบบจากเวทีการแสดงจะคิดค้นสีเกี่ยวกับแสง จิตรกรก็จะคิดค้นสีขึ้นมาระบายให้เหมาะสมกับ ความคิดและจินตนาการของตน แล้วตัวเราจะคิดค้นสีขึ้นมาเพื่อความงามความสุขสำหรับเราได้หรือสีที่ใช้สำหรับการออกแบบนั้น ถ้าเราจะใช้ให้เกิดความสวยงามตรงตามความต้องการของเรา มีหลักในการใช้กว้างๆ อยู่ 2 ประการ คือ การใช้สีกลมกลืนกันและการใช้สีตัดกัน

การใช้สีกลมกลืนกัน การใช้สีให้กลมกลืนกันเป็นการใช้สีหรือน้ำหนักของสีให้ใกล้เคียงกันหรือคล้ายคลึงกันเช่น การใช้สีแบบเอกรงค์เป็นการใช้สีเดียวที่มีน้ำหนักอ่อนแก่หลายลำดับการใช้สีข้างเคียงเป็นการใช้สีที่เคียงกัน 2 – 3 สี ในวงสี เช่น สีแดง สีส้มแดง และสีม่วงแดง การใช้สีใกล้เคียงเป็นการใช้สีที่อยู่เรียงกันในวงสีไม่เกิน 5 สี ตลอดจนการใช้สีวรรณะร้อนและวรรณะเย็น (warm tone colors and cool tone colors) ดังได้กล่าวมาแล้ว

การใช้สีตัดกัน สีตัดกันคือสีที่อยู่ตรงข้ามกันในวงจรสี การใช้สีให้ตัดกันมีความจำเป็นมากในงานออกแบบ เพราะ ช่วยให้เกิดความน่าสนใจในทันทีที่พบเห็น สีตัดกันอย่างแท้จริงมีอยู่ด้วยกัน 6 คู่สี คือ

1. สีเหลือง ตรงข้ามกับ สีม่วง
2. สีส้ม ตรงข้ามกับ สีน้ำเงิน
3. สีแดง ตรงข้ามกับ สีเขียว
4. สีเหลืองส้ม ตรงข้ามกับ สีม่วงน้ำเงิน
5. สีส้มแดง ตรงข้ามกับ น้ำเงินเขียว
6. สีม่วงแดง ตรงข้ามกับ สีเหลืองเขียว

การใช้สีตัดกัน ควรคำนึงถึงความเป็นเอกภาพด้วย วิธีการใช้มีหลายวิธี เช่น ใช้สีให้มีปริมาณต่างกันเช่น ใช้สีแดง 20 % สีเขียว 80%หรือ ใช้เนื้อสีผสมในกันและกันหรือใช้สีหนึ่งสีใดผสมกับสีคู่ที่ตัดกันด้วยปริมาณเล็กน้อยรวมทั้งการเอาสีที่ตัดกันมาทำให้เป็นลวดลายเล็กๆ สลับกัน ในผลงานชิ้นหนึ่งอาจจะใช้สีให้กลมกลืนกันหรือตัดกันเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่งหรืออาจจะใช้พร้อมกันทั้ง 2 อย่าง ทั้งนี้แล้วแต่ความต้องการและความคิดสร้างสรรค์ของเราไม่มีหลักการหรือรูปแบบที่ตายตัว

ในงานออกแบบ หรือการจัดภาพหากเรารู้จักใช้สีให้มีสภาพโดยรวมเป็นวรรณะร้อน หรือวรรณะเย็น เราจะสามารถควบคุมและสร้างสรรค์ภาพให้เกิดความประสานกลมกลืน งดงามได้ง่ายขึ้นเพราะสีมีอิทธิพลต่อ มวล ปริมาตร และช่องว่าง สีมีคุณสมบัติที่ทำให้เกิดความกลมกลืน หรือขัดแย้งได้ สีสามารถขับเน้นให้เกิด จุดเด่น และการรวมกันให้เกิดเป็นหน่วยเดียวกันได้ เราในฐานะผู้ใช้สีต้องนำหลักการต่างๆ ของสีไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับเป้าหมายในงานของเราเพราะสีมีผลต่อการออกแบบ คือ

1. สร้างความรู้สึก สีให้ความรู้สึกต่อผู้พบเห็นแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ และภูมิหลังของแต่ละคนสีบางสีสามารถรักษาบำบัดโรคจิตบางชนิดได้ การใช้สีภายในหรือภายนอกอาคาร จะมีผลต่อการสัมผัสและสร้างบรรยากาศได้

2. สร้างความน่าสนใจ สีมีอิทธิพลต่องานศิลปะการออกแบบจะช่วยสร้างความประทับใจ และความน่าสนใจเป็นอันดับแรกที่พบเห็น

3. สืบบอกลักษณะของวัตถุ ซึ่งเกิดจากประสบการณ์หรือภูมิหลัง เช่น สีแดงสัญลักษณ์ของไฟหรืออันตราย สีเขียวสัญลักษณ์แทนพืช หรือความปลอดภัย เป็นต้น

4. สีช่วยให้เกิดการรับรู้ และจดจำ งานศิลปะการออกแบบต้องการให้ผู้พบเห็นเกิดการจดจำในรูปแบบ และผลงาน หรือเกิดความประทับใจ การใช้สีจะต้องสอดคล้องและมีเอกภาพ

ประโยชน์ของสี สีมีประโยชน์ในด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ คือ ช่วยให้เกิดความสวยงาม และป้องกันการกัดกร่อน นอกจากนี้แล้ว สีทำให้เกิดความรู้สึกต่างๆ เช่น ขนาดของผลิตภัณฑ์ทำให้ดูใหญ่ขึ้นหรือเล็กลง น้ำหนักทำให้รู้สึกหนักขึ้นหรือเบาลง ความแข็งแรงทำให้เกิดความรู้สึกว่าแข็งแรงมากหรือแข็งแรงน้อย อุณหภูมิทำให้รู้สึกร้อนหรือเย็น ความสะอาด ทำให้เกิดความรู้สึกว่าสะอาดน่าใช้ความสวยงามของผลิตภัณฑ์ เพื่อดึงดูดความสนใจให้แก่ลูกค้าเป็นต้นสียังใช้ประโยชน์ในการผลิตสิ่งต่างๆ ได้อีกมากมาย เช่น ผลิตแผ่นภูมิ แผนที่ สถิติ ภาพโฆษณา การประดิษฐ์อักษร การวาดภาพเป็นต้น เพื่อเป็นสื่อความหมายและจิตวิทยา

6.3.4 แนวคิดในการออกแบบ

แนวคิดในการออกแบบหรือแรงบันดาลใจในการออกแบบได้มาจาก3ประเด็นใหญ่ๆ คือ

1. แนวคิดที่สืบเนื่องจากธรรมชาติ (Inspiration by Nature) หมายถึง สิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต ธรรมชาติเป็นสิ่งที่มนุษย์ไม่สามารถกำหนดได้แต่จะเกิดขึ้นเองตามวัฏจักรของมันเอง ปัจจุบันความเจริญทางเทคโนโลยีมีมากขึ้น มนุษย์จึงแสวงหาสิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติ ด้วยการใช้เวลาว่างท่องเที่ยวเกี่ยวกับธรรมชาติ หลีกหนีจากตัวเมือง ห่างไกลความเจริญและตึกกรมบ้านช่องที่แข่งกันสูงตระหง่านอยู่ในเมือง ทำให้มนุษย์หันมาใช้วัสดุธรรมชาติเพื่อลดความตึงเครียดสำหรับการดำเนินชีวิตที่เคร่งเครียดดังนี้

-วัสดุทางธรรมชาติ ได้แก่ ไม้และไม้เองก็สามารถแยกได้เป็น ต้นไม้ ท่อนไม้ แท่นไม้ กิ่งไม้ ไม้อัด ด้วยการนำมาประยุกต์ใช้กับเครื่องมือเครื่องจักรต่อไป

- วัสดุประเภทกิ่งธรรมชาติ คือ โลหะ ไม้ แก้ว ทอง เงิน ทองขาว เหล็ก ดีบุก ทองเหลือง ทองแดง อลูมิเนียม สแตนเลส ฯลฯ ซึ่งเป็นผลผลิตที่มาจากธรรมชาติ ที่เป็นวัตถุดิบประยุกต์ใช้กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยใช้เครื่องจักรอุตสาหกรรมแทนแรงงานในการผลิต

- วัสดุประเภทประยุกต์ คือ วัสดุที่ไม่ได้เกิดจากธรรมชาติ เช่น พลาสติก ได้จากการนำปิโตรเลียมมาผ่านกระบวนการทางเคมี ใช้สารเคมีผสมกันจนเป็นเม็ดพลาสติก นำไปหลอมแล้วหล่อเป็นรูปร่างได้ตามต้องการ

องค์ประกอบทางการออกแบบ (Element of design) ที่มีอยู่ในบรรยากาศภายนอกที่อยู่อาศัย ท้องฟ้าเป็นสิ่งที่มนุษย์สัมผัส โดยเปรียบได้กับบริเวณว่าง (Space) รูปทรง (Form) ที่มีอยู่ในธรรมชาติ ได้แก่ ทรงกลมของดวงอาทิตย์ หรือทรงอิสระของก้อนเมฆ หรือสี (Color) ที่อยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนในธรรมชาติที่มีความสวยงามและให้ความสดชื่น การนำลวดลาย (Pattern) ที่เกิดจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติมาใช้ ได้แก่ ดวงดาวบนท้องฟ้า ร่องน้ำไหลบนพื้นทราย แขนงของกิ่งไม้ ลายของเปลือกไม้ ฯลฯ นักออกแบบได้นำความเป็นธรรมชาติสู่แรงบันดาลใจในการออกแบบซึ่งจะสามารถเห็นได้ถึงความสมดุล (Symmetry) ในเรื่องต่างๆ ในการจัดองค์ประกอบทางศิลปะ ได้แก่ สี รูปร่าง ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ การส่องกล้องจุลทรรศน์ มักจะพบความสมดุลที่สมมาตร (Bilateral Symmetry) ซึ่งเป็นสมดุลที่มนุษย์คุ้นเคย หรือการมองเห็นและรับรู้เกี่ยวกับความสมดุลที่เป็นไปตามรัศมีของวงกลม (Radial Symmetry) ที่ได้จากการผ่าเพื่อดูภาพตัด (Cross Section) ในพืชบางชนิด พบว่ามีรูปทรงเกลียว (Spiral Form) โดยเกิดจากการพันกันของกิ่งก้านสาขาของต้นไม้ หรือรูปทรงเรขาคณิต (Geometrical Form) ที่ได้จากโครงสร้างของดอกไม้ที่ประกอบด้วยกลีบดอกที่มีลักษณะซ้ำกัน กลีบดอกที่มีลักษณะซ้ำกันเป็นรัศมีที่มาของลวดลายทางคณิตศาสตร์ และนำไปสู่โครงสร้างของงานออกแบบที่เป็นแบบอย่างในการยึดเหนี่ยวและเกาะเกี่ยวกันของธรรมชาติ ได้แก่ โครงสร้างที่ได้จากต้นไม้ ใบแมงมุม หรือการรวมตัวกันของเซลล์ในร่างกายมนุษย์เมื่อมองผ่านกล้องจุลทรรศน์ ในขณะเดียวกัน สีของแมลง ผีเสื้อที่ธรรมชาติสร้างสรรค์ให้แมลงเหล่านี้ต้องซ่อนตัว ป้องกันศัตรู หรือการที่มีสีสดใสเพื่อเรียกร้องความสนใจจากเพศตรงข้าม

2. แนวความคิดที่สืบเนื่องมาจากงานออกแบบพื้นบ้าน (Inspiration by Vernacular Design) งานออกแบบพื้นบ้าน หมายถึงงานออกแบบขั้นเบื้องต้น ได้แก่รูปแบบผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่ประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ในระยะแรกๆ ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านั้น อาจได้จากรธรรมชาติ และต่อมามนุษย์นำมาปรับปรุงและพัฒนา งานออกแบบพื้นบ้านจึงรวมหมายถึงงานออกแบบที่ทำอยู่เป็นประจำ หรือเป็นงานออกแบบจากภูมิปัญญาไทยที่ได้มีการพัฒนาต่อกันมา เรียกได้ว่างานหัตถศิลป์คือการทำให้รูปแบบไปไม่มีการวางแผนที่ชัดเจน งานประเภทนี้ผู้ออกแบบและผู้ผลิตเป็นคนคนเดียวกัน แก้ปัญหาในการประดิษฐ์ไปเรื่อยๆ ทำให้สามารถแยกออกได้ว่าขั้นตอนใดเป็นขั้นตอนออกแบบและขั้นตอนใดเป็นขั้นตอนผลิต ทักษะของการออกแบบมาจากความเคยชินและถูกสอนด้านเทคนิคจากบรรพบุรุษต่อกันมา เมื่อเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไป การออกแบบขั้นพื้นฐานก็เปลี่ยนแปลงไปด้วย ผู้ผลิตก็ดำเนินการเปลี่ยนไป รูปแบบก็ผิดเพี้ยนไป

จากเดิม งานออกแบบพื้นบ้านได้ถูกปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยต่อๆ กันมา การเปลี่ยนแปลงบางอย่างมีสาเหตุมาจากการแบ่งระดับของผู้ใช้มากขึ้น ระดับฐานะมีระยะตั้งแต่จนถึง รวย ผลผลิตกันตต่างๆ ที่ได้รับการออกแบบจะมีผู้บริโภคต่างกลุ่มกันตามฐานะและพฤติกรรมความเป็นอยู่ต่างๆ งานออกแบบพื้นบ้านนั้นกลายเป็นวัตถุโบราณ (Antique)

ธวัชชัย แสงน้ำเพชร (2551: 55-56) กล่าวว่า การออกแบบคอลเลกชันและการพัฒนา Concept ควรใช้ประโยชน์กับแรงบันดาลใจให้มากที่สุด ทั้งรูปธรรมและนามธรรมที่จะให้ข้อคิดในการออกแบบ การค้นคว้าเรื่องราวที่เป็นแรงบันดาลใจ ควรจะค้นคว้าให้ครอบคลุม เช่น วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ควรให้เห็นภาพทั้งสังคมนั้นๆ เช่น ความเป็นไทย เป็นจีน หรืออินเดีย เราอาจใช้แรงบันดาลใจเพียงเรื่องเดียวดังกล่าวนั้นในหลายคอลเลกชันก็ได้ การออกแบบคอลเลกชัน ไม่จำเป็นต้องเป็นชิ้นเดียว อาจทำให้เป็นคนละชิ้น (Ensemble) ช่วยลดความเบื่อหน่ายในงานออกแบบ ทั้งยังสามารถประสมประสานกันได้คอลเลกชันเดียว งานออกแบบที่เป็นตัว Concept ของคอลเลกชัน ควรมีความคิดทุกอย่างที่เป็นข้อสรุปไว้ และนำมาขยายแตกตัวเป็นคอลเลกชัน ซึ่งจะเป็นสิ่งที่เรียงร้อยคอลเลกชันให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน การเรียนรู้คอลเลกชันที่ดีจะนำไปสู่การพัฒนาการออกแบบ

การหยิบยืมอดีตมาใช้จึงไม่ใช่เรื่องใหม่ เทรนด์ และแฟชั่นก็เช่นเดียวกัน ที่ยังคงหมุนทับ วงล้อเดิม เพียงแค่เปลี่ยนแปลงบริบท ตัวละคร วัสดุ ที่ทันสมัยอยู่ในช่วงเวลาหนึ่ง ก่อนจะจากไป และวนกลับมาอีกครั้ง นั่นล้วนเป็นสุนทรียะทางปัญญา ซึ่งเปรียบเสมือนทุนสะสมที่เฟื่องฟูและลดเลือนไปตามความนิยมเช่นเดียวกับ 4 เทรนด์หลัก ของปี 2016-2017 ที่หยิบทรัพยากรทุน 4 รูปแบบมาต่อยอด ดีความ และสร้างเป็นผลิตผลใหม่แห่งยุค แม้ว่าวิกฤตเศรษฐกิจและความขัดแย้งทางสังคม ที่ลุกลามไปทั่วโลกในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ได้ สร้างรอยแผลใหญ่ให้กับผู้คนและบางประเทศ อย่างสาหัส แต่นั่นมิได้เป็นสัญลักษณ์ของการ ปราศัยหรือยากับที่บนซากปรักหักพัง แต่กลับเป็น การสร้างทุนสู่โอกาสในการเปลี่ยนแปลงที่ดีกว่า

1. ทุนทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม โลกาภิวัตน์ ไม่เพียงลดข้อจำกัดด้านพื้นที่และสร้างตลาดแบบเสรีนิยมซึ่งเอื้อต่อการเคลื่อนย้ายเม็ดเงิน สินค้า ระบบแรงงานเท่านั้น แต่ยังมีผลต่อวัฒนธรรม เช่นกัน วัฒนธรรมที่แข็งแกร่งไม่ได้ตั้งตระหง่าน ในแผ่นดินเดิม แต่เป็นการถูกเล่นแร่แปรธาตุจาก นักเดินทางผู้ชาญฉลาดในการหยิบยืมผสมนี้โดย ยังคงแก่นแนวคิดหลักไว้ในส่วนผสมใหม่ที่ลงตัว ไม่ว่าจะเป็นสไตล์ Gypset วัฒนธรรมหลอมรวม ระหว่างนักพเนจรอิสระและนักเดินทางระดับ เฟอร์สคลาส นอกจากการดัดบุคลิกและสไตล์ส่วนบุคคลสู่ธุรกิจแล้ว ในเชิงอัตลักษณ์ของพื้นที่ก็เช่นกัน เมื่อคนเริ่มเบื่อบ้านการผูกขาดและ ส่งออกภาพลักษณ์แฟชั่นเดิมๆ จากศูนย์กลาง อย่าง ปารีสหรือมิลาน จึงมีการปักหมุดในดินแดน ที่ท้าทายกว่าทั้งอินเดีย บราซิล แม้กระทั่ง เลบานอน ซึ่งเป็นพื้นที่ในเขตความขัดแย้งเดิม เพื่อสร้างสไตล์ไอคอนใหม่ๆ

2. ต้นทุนทางชีวิต แน่แน่นอนว่าผู้คนไม่น้อยต่างต้องการ มีชีวิตอย่างไร้เงื่อนไขด้านเวลา นั่นคือสามารถ ดำรงความอ่อนเยาว์และสุขภาพแข็งแรงไว้ ทรานส์นันทนาการ ผู้สูงวัยอันเป็นผลผลิตของการฉลองชัยชนะหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 กำลัง เป็นโจทย์ข้อใหญ่ให้คนรุ่นถัดไปเตรียมซ่อม

รับมือ กับความชราภาพและการอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งขณะนี้ไม่ว่าจะเทคโนโลยีทางการแพทย์ นาโนเทคโนโลยี ชีวเคมี ชีวโมเลกุล วิศวกรรม ต่างผ่นกำลังเพื่อก้าวข้ามขีดจำกัด ฟันฝ่า กระทั่งสร้างอะไหล่อวัยวะเทียม นั้นไม่ได้หมายถึงการพ่วง ความแก่ชราไว้พร้อมโรคภัย แต่เป็นการสร้าง ความงดงามแห่งวัยชราที่สมวัย แข็งแรง เปี่ยมสุข และที่เหนือไปกว่านั้นคือการถอดเข็มนาฬิกา โดยเก็บความอ่อนเยาว์ไว้อย่างไม่แปรเปลี่ยน

3. ต้นทุนด้านข้อมูล หรือ Big Data ขนาดใหญ่ ที่ถูก ผลิตขึ้นทุกเมื่อเชื่อวันผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่โยงใยสายสัญญาณในทุกพื้นที่ กำลังถูกแปรเปลี่ยน เป็นระบบพร้อมใช้งานอย่างเหนือชั้นมากขึ้น ด้วย ข้อมูลที่เคยถูกสั่งสมในอุปกรณ์เซนเซอร์เริ่มถูกดึง มาใช้ และสร้างปฏิกิริยาตอบกลับไปมาระหว่าง ระบบกับอุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ (Machine to Machine หรือ M2M) โดยทั้งหมดนี้เรียกว่า Internet of things (IoT) และกำลังเริ่มเอื้อประโยชน์ ต่อชีวิตยุคใหม่ นอกจากความล้ำสมัยแล้ว อารมณ์ความรู้สึกระหว่างอุปกรณ์และผู้ใช้ก็เป็นส่วนสำคัญ เพราะอุปกรณ์ยุคใหม่ต่างพยายามสร้างหัวใจ และความเข้าใจต่อผู้ใช้งานไม่ต่างจากเพื่อนคู่หู ที่มีชีวิต กระทั่งก้าวไกลไปกว่านั้นด้วยการเอาชนะความตาย ด้วยปัญญาประดิษฐ์

4. ต้นทุนทางธรรมชาติ นี่เป็นอีกแนวคิดหนึ่งที่เกิดขึ้น ในทุกปี แต่ธรรมชาติไม่ใช่สไตล์ เพราะเป็นหัวใจ ของทุกกระบวนการสร้างสรรค์ ปีนี้แนวโน้มกำลัง หวนกลับไปหาจุดเริ่มต้นของมนุษย์ตั้งแต่ยุค น้ำแข็ง จนเปลี่ยนผ่านสู่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ กระทั่งสร้างจุดหมายใหม่จากท้องทะเลซึ่งกิน บริเวณมากกว่า 3 ใน 4 ของพื้นที่โลก แต่พื้นที่ ดังกล่าวกลับมีการสำรวจ ศึกษา และตั้งทรัพยากร นอกเหนือจากปิโตรเลียมมาใช้กันอย่างน้อยที่สุด ไม่เว้น แม้แต่การหาแหล่งอาหารสำรองเพื่อสร้างทางเลือก หากความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์และพืชพันธุ์ แบบเดิมไม่หลงเหลืออยู่อีกต่อไป

6.3.5 โครงสร้างรวมแนวโน้มเทรนด์2016-2017

โครงสร้างรวมแนวโน้มเทรนด์ในปี 2016-17 แบ่งได้เป็น 4 เทรนด์หลัก ได้แก่

1. ดินแดนที่เปิดกว้าง OPEN-MINDED WORLD
2. โลกที่หลอมรวม GRAND WORLD MIX
3. สำรวจให้ปรากฏ INVESTIGATE THE ABSENCE
4. โอกาสจากความเสื่อมถอย DYSTOPIAN POSSIBILITIES

1. ดินแดนที่เปิดกว้าง OPEN-MINDED WORLD

ในสิบปีที่ผ่านมา ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศได้นำ เราก้าวข้ามมาสู่วิถีใหม่แห่งการใช้ชีวิตซึ่งผู้คนจากทั่วทุกมุมโลกสามารถร่วมมือและแบ่งปันกันในหลากหลายมิติตั้งแต่เว็บไซต์ Wikipedia ที่คนนับล้านทั่วโลกมาร่วมกันสร้างเนื้อหาจนเกิดเป็นเอนไซโคลพีเดียออนไลน์ที่ใครๆ ก็เข้าถึงได้ ซึ่งนับเป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็น พลัง อำนาจของการเชื่อมต่อทางเทคโนโลยี เช่นเดียวกันกับ Airbnb แพลตฟอร์มให้เช่าที่พักในบ้านไม่ว่าจะเป็นห้องว่างหรือ แม้กระทั่งโซฟาตัว

เดี๋ยวนี้อะไรก็เกิดขึ้นได้ คอมมูนิตี้ แลกเปลี่ยนที่นอนระหว่างสมาชิกโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย และยังได้เรียนรู้วัฒนธรรมจากเจ้าบ้านไปในตัว แอปพลิเคชันผู้ให้บริการรถแท็กซี่อย่าง Uber และ Lyft ธุรกิจแบ่งปันรถยนต์ของ RelayRides ซึ่งเจ้าของรถสามารถลงทะเบียนเพื่อให้เช่ายานพาหนะในเวลาที่ไม่ได้ใช้งาน ไปจนถึงซอฟต์แวร์แบบโอเพนซอร์สที่เปิดเผยแพร่โค้ด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่สนใจสามารถเข้ามาพัฒนาและต่อยอดซอฟต์แวร์ร่วมกันได้อย่างอิสระหนังสือ What's Mine Is Yours (2010) เขียนโดย Rachel Botsman ได้เสนอแนวคิดเรื่องการบริโภคร่วมกัน (Collaborative Consumption) ซึ่งหมายถึงการแบ่งปันหรือแลกเปลี่ยนสารพัดสมบัติในระดับกว้างขวางอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน ซึ่งทั้งหมดเป็นไปได้ก็ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นหัวใจสำคัญ โดยรูปแบบการแบ่งปันที่พิกัดสาย รถยนต์ ข้าวของเครื่องใช้ เวลา ไปจนถึงองค์ความรู้เหล่านี้ มีพื้นฐานอยู่บนแนวคิดใหม่เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจและสังคมซึ่งเพิ่งจะเกิดขึ้นในทศวรรษแรกของศตวรรษที่ 21 ที่เรียกกันว่า "เศรษฐกิจแบบแบ่งปัน (Sharing Economy)" นั่นคือการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ที่มีอยู่ให้เต็มที่มากยิ่งขึ้น และด้วยกระบวนการที่สนับสนุน คุณค่าของการแบ่งปันและการร่วมมือ จึงกำลังขับเคลื่อนให้โดดเด่น เหนือความเป็นปัจเจกและการเป็นเจ้าของ

ภาพประกอบ 9 โครงสร้างรวมแนวโน้มเทรนด์ 2016-17

(ที่มา: เจาะเทรนด์โลก 2016-2017 โดย TCDC, e-book)

2. โลกที่หลอมรวม GRAND WORLD MIX

ผู้คนทั่วโลกกว่า 50% อาศัยในเมืองใหญ่โดยในปี 2030 องค์การสหประชาชาติคาดการณ์ว่าจะมีประชากรที่เลือกพื้นที่ในเมืองลงหลักปักฐานเกินกว่า 60% ซึ่งเป็นตัวเลขที่กลับกันอย่างชัดเจนหากเทียบกับช่วงปี 1950 โดยเมืองใหญ่ไม่ว่าจะเป็นลอนดอน มหานครนิวยอร์ก กระทั่งเซี่ยงไฮ้กำลังเป็นภาพสะท้อนเมืองใหม่ที่เต็มไปด้วยความแตกต่างทั้งภาษาเชื้อชาติและชาติพันธุ์แน่นอนว่าการย้ายถิ่นเพื่อโอกาสทางด้านการงานและคุณภาพชีวิตจะเป็นเงื่อนไขลำดับต้นๆ

ประเด็นที่น่าสนใจอยู่ที่จะมีวิธีการใดในการสร้างความร่วมมือและลดความตึงเครียด ที่แตกต่างกัน ก่อนการเปลี่ยนผ่านสู่สังคมใหม่ การปฏิสัมพันธ์เป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่ง หากจะแบ่งกลุ่มคนเป็น 2 กลุ่มระหว่างกลุ่มคนร่วมสมัยที่อยู่ประจำที่ และกลุ่มที่มีการย้ายถิ่น หรือเดินทางอยู่เสมอโดยจะพบว่าคนกลุ่มที่ 2 จะมีความยืดหยุ่นกว่า สอดคล้องกับด้านเจเนอเรชันและมิติด้านสังคมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป เจเนอเรชัน เอ็กซ์จะมีความร่วมสมัย ส่วนเจเนอเรชันวายที่เติบโตมาในยุคเทคโนโลยีสื่อสารยุคต้น ก่อนจะเข้าสู่เจเนอเรชันแซดที่โตมาพร้อมยุคดิจิทัลแบบเต็มรูปแบบที่จะมีแนวโน้มเข้าใจเรื่องความแตกต่างมากขึ้น ซึ่งความรวดเร็วด้านเทคโนโลยีเหล่านี้เปลี่ยนวิธีคิดและรูปแบบการใช้ชีวิตสู่บทใหม่ ผู้คนสามารถติดต่อตั้งแต่สร้างมิตรภาพยันเรื่องธุรกิจจนละพาทวิป แม้กระทั่ง ทำงานร่วมกัน ผ่านโอเพนซอร์ส กับคนที่ห่างออกไปหลายพันไมล์ รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐานที่อำนวยความสะดวกไม่ว่าจะเป็นถนนหนทาง สายการบินราคาประหยัดที่มีบริการแบบเต็มรูปแบบ ที่ล้วนส่งผลต่อไลฟ์สไตล์ของผู้คนที่มีการเดินทางอย่างสม่ำเสมอ การทำงานในต่างประเทศทั้งชั่วคราวหรือถาวร เกิดธุรกิจสร้างสรรค์ตั้งแต่โรมแรมหรูเชอวิสไปจนถึง Co- working Space มากมายเพื่อรองรับคนทำงานได้ในทุกที่ทุกเวลาแบบ Digital Nomad หรือ Nomad 3.0 ที่เปลี่ยนจุดหมายการทำงานจากโต๊ะสี่เหลี่ยมกลายเป็นที่ไหนก็ได้บนโลก พร้อมเพื่อนร่วมงานหน้าใหม่อยู่เสมอ ความแตกต่างของผู้คนจึงแปรสภาพเป็นผู้ร่วมงานหรือคู่หู ธุรกิจ ที่สามารถสร้างผลงานหรือความเปลี่ยนแปลงให้กับโลกใบนี้ได้ ไม่เว้นแม้แต่องค์กรภาครัฐอย่างสิงคโปร์ซึ่งเป็นเมืองพหุวัฒนธรรมเป็นทุนเดิม ยังมีแนวทางในการเพิ่มจำนวนประชากรและดึงดูดให้ชาวต่างชาติเข้ามาอาศัย ทำงาน และลงทุนในสิงคโปร์ ภายใต้โครงการ Contact Singapore ซึ่งมีส่วนทำให้เมืองสามารถเพิ่มกลุ่มคนวัยทำงานและเพิ่มพลังการแข่งขันในโลกธุรกิจที่มีพื้นฐานด้านมนุษย์เป็นต้นทุนได้อย่างมีศักยภาพ

ภาพประกอบ 10 โครงสร้างรวมแนวโน้มเทรนด์ 2016-17

ที่มา: เจาะเทรนด์โลก 2016-2017 โดย TCDC, e-book)

3. สำรวจให้ปรากฏ INVESTIGATE THE ABSENCE

ในขณะที่จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีอัตราสูงขึ้น ซึ่งคาดการณ์ว่าหาก IoT เข้ามาแบบเต็มรูปแบบจะทำให้ปริมาณข้อมูลเพิ่มขึ้น ไปอีกกว่า 50 ล้านล้านกิกะไบต์ การเดินทางของข้อมูลเหล่านี้ นำ มาซึ่งคำถามทั้งความจริงของผู้ผลิตข้อมูลหรือที่เรียกว่า New realism ทั้งส่วนหน้าจอและเบื้องหลังไม่เพียงเฉพาะส่วนที่ต้องการให้เห็นในสื่อสาธารณะเพื่อการยอมรับเท่านั้น และอีกด้านคือการรักษาข้อมูลส่วนบุคคลและการคุ้มครองความปลอดภัยของข้อมูล เพราะเมื่อเริ่มพิมพ์ข้อความในหน้าส่วนตัวก็เป็นที่ไปได้ว่าจะกลายเป็นบุคคลสาธารณะในไม่ช้าจากการแชร์หรือส่งต่อแบบควบคุมไม่ได้ หรืออาจร้ายแรงจนกระทั่งเป็นประเด็นสังคมในที่สุด จะเห็นได้ว่าร่องรอยข้อมูลผ่านแป้นพิมพ์เหล่านี้ ตั้งแต่การติดต่อสื่อสาร การสืบค้น จนถึงประวัติการใช้สินค้าหรือบริการต่างๆ กำลังหล่อหลอม อัตลักษณ์ของผู้ใช้งานโดยไม่รู้ตัวเปรียบเทียบกับว่าหากสมาร์ตโฟนสูญหายก็ไม่ต่างจากตัวตนของเราถูกขโมยไป ทำให้ในทศวรรษหน้าผู้คนต้องเผชิญการตรวจสอบเพิ่มมากขึ้นแม้แต่การสมัครงานหรือเข้าใช้ระบบต่างๆ นั้น เพราะข้อมูลจะเป็นกระจกสะท้อนทุกเรื่องราวของผู้ใช้งาน ด้วยเหตุนี้ทำให้ข้อมูลต้องถูกผลิตด้วยความรับผิดชอบมากขึ้น ระบบการจัดเก็บต้องมีความปลอดภัยและซับซ้อนในการเข้า ถึงต่อเนื่องไปถึง การบุกรุก พื้นที่ออนไลน์ที่ควรจะมีกฎหมายรองรับเท่ากับการเข้าไปในพื้นที่หรือเคหสถานส่วนบุคคล จะเห็นได้ว่า ข้อมูลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญทั้งในแง่การแสดงตัวตนและแหล่ง สะสมความคิดอย่างกรณีที่เกิดเหตุเห็นใจจะทะเลาะฐานข้อมูลของโซนี่ พิกเจอร์ส จนกลายเป็นประเด็นถึงความปลอดภัยและเขตหวงห้ามของการจัดเก็บที่ต้องรัดกุมในทุกมิติ อีกประเด็นที่ควบคู่กันมานั้นคือฐานข้อมูลของผู้คนจำนวนมหาศาลที่กำลังเป็นธุรกิจในการส่งต่อและจำหน่ายสู่ บริษัทยักษ์ใหญ่เพื่อวิเคราะห์และตอบสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้าให้ตรงจุดอย่างไรก็ดี ในแง่ธุรกิจและผู้ผลิตสินค้า ผลของการจัดสรรข้อมูลเบื้องต้นที่ดีย่อมนำไปสู่การระบุนิสิตินิของลูกค้านั้นๆ เพื่อแนะนำสินค้าให้ถูกต้องตรงกับลูกค้าได้ อย่างถูกกลไกมีการใช้ Big Data ในการจัดระบบต่างๆ เช่นการสืบค้นและกลุ่มโฆษณา เพื่อให้บริการที่ดีและตรงกับลูกค้ามากที่สุด ไปจนถึงระบบ Cognitive Technology ของคอมพิวเตอร์ที่เฟื่องฟูนำมาใช้ในการจดจำใบหน้าของผู้ใช้งาน รวมทั้ง Google Translate, Siri หรือระบบ Voice Recognition อื่นๆที่ถูก นำ ไปใช้ได้หลายๆ อุตสาหกรรม ความท้าทายต่อไปในวงการ Big Data ก็คือ การสร้างซอฟต์แวร์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเช่นเดียวกับ Data Scientist ที่ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลอันมหาศาลและเต็มไปด้วยรายละเอียดการใช้ชีวิตของผู้คนที่ซ่อนอยู่

ภาพประกอบ 11 โครงสร้างรวมแนวโน้มเทรนด์ 2016-17

ที่มา: เจาะเทรนด์โลก 2016-2017 โดย TCDC, e-book

4. โอกาสจากความเสื่อมถอย DYSTOPIAN POSSIBILITIES

ทุกอย่างก้าวของมนุษย์ ตั้งแต่สร้างสรรค์วัฒนธรรม เรียนรู้สังคมเกษตรกรรม ไปถึงการปฏิวัติอุตสาหกรรมสิ่งเหล่านี้ล้วนฝากร่องรอยของวิวัฒนาการไว้ทั้งสิ้นหากมองภาพย้อนไปในอดีต คงไม่มีใครเชื่อว่ามนุษย์ต้องอาศัยทรัพยากรมากมายถึงจะได้มาซึ่งสิ่งที่เรียกว่าการพัฒนาที่สมบูรณ์ นับตั้งแต่ปลายยุค 90 เป็นต้นมาจนปัจจุบัน มีการนำเสนอสถิติการใช้ทรัพยากรและความขาดแคลนอยู่อย่างต่อเนื่อง อย่างประเทศไทยเมื่อ 10 ปีที่แล้วพบจังหวัดที่มีป่าปกคลุม มากกว่าครึ่งหนึ่งของพื้นที่ราว 23 จังหวัด แต่ปัจจุบันกลับเหลือเพียงพื้นที่ที่มีป่าปกคลุม 50% อยู่เพียง 8 จังหวัดเท่านั้น ในขณะที่เดียวกัน ภาวะน้ำมันทั่วโลกลดลงจึงได้มีการคิดค้นพลังงานทดแทนและหันมาใช้แก๊สตั้งแต่ปี 2008 ซึ่งใช้กันอย่างแพร่หลายมาถึง ปัจจุบันก็เริ่มส่งสัญญาณความไม่เพียงพอต่อการบริโภค จนหลายประเทศเบนเข็มไปสู่พลังงานนิวเคลียร์ที่เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาด้านต่าง ๆ จากความขาดแคลนด้านแหล่งพลังงานที่มีให้เห็นในทุกมุมโลก นำไปสู่มุมมองต่ออนาคตว่าผู้คนกำลังเดินทางไปสู่ยุค Dystopia หรือโลกที่ตกอยู่ในภาวะวิกฤต ซึ่งคำนี้ได้มีการกล่าวถึงอย่างแพร่หลายในทุกแวดวงตั้งแต่การเมืองการปกครอง ไปจนถึงอุตสาหกรรมภาพยนตร์ ภายใน 1-2 ปีที่ผ่านมาภาพยนตร์หลายเรื่องได้หลายภาพที่สวยงามและสมบูรณ์แบบอย่าง Utopia ด้วยภาพปรัหักพังไม่ว่าจะเป็นภาพยนตร์ไตรภาค The Hunger Games หรือ Divergent ที่ใช้สีมาเป็นสัญลักษณ์แทนกลุ่มของผู้คน รวมทั้งภาพยนตร์ชุดน้อยต่อยหน้า Mad Max : Fury Road ที่เลือกใช้พื้นที่ของทะเลทรายในการดำเนินเรื่องเพื่อสื่อถึงความแห้งแล้งเปรียบเทียบกับทรัพยากรทั้งหลายว่ามีคุณค่าไม่ต่างจากทองคำหรืออาหารอันแสนเลิศรส การขาดแคลนและสภาวะเสื่อมถอยในทุกพื้นที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนา

เทคโนโลยีและ วิทยาการในหลายสาขา ตั้งแต่การฟื้นฟู และต่อยอดเพื่อส่งเสริมให้เกิดการใช้งานร่วมกันได้ หรือในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับอาหารไปจนถึงที่อยู่อาศัย ซึ่งไม่เพียงให้ความสำคัญกับการโยกย้ายเพื่อหาโอกาสใหม่จากพื้นที่อื่นๆ แต่กลับเป็นการพัฒนาฟื้นฟูพื้นที่เดิมให้ดีขึ้น เห็นได้ชัดเจนจากฝั่งแอฟริกาที่มีการฟื้นฟูพื้นที่และแหล่งที่อยู่อาศัยรวมถึงสาธารณูปโภค ทั้งนี้เพื่อยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อย่างโครงการ BigChange Big Chance โดย La Triennale di Milano ที่พลิกโอกาสพื้นที่ในทวีปแอฟริกา ด้วยการสร้างชุมชนที่พักอาศัยให้เหมาะสมกับภูมิประเทศปรับให้มีความทันสมัยและตอบสนองการใช้งานได้อย่างเหมาะสม ทั้งด้านสาธารณูปโภค สถานศึกษาและที่อยู่อาศัยพร้อมทั้ง เปลี่ยนทัศนคติ ซึ่งคาดว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นได้ภายในปี 2030 โดยเฉพาะเรื่องจำนวนผู้อพยพ รวมทั้งรูปแบบชุมชนที่ดีที่มุ่งเน้นการใช้ชีวิตเชิงคุณภาพมากขึ้น

ภาพประกอบ 12 โครงสร้างรวมแนวโน้มเทรนด์2016-17

ที่มา: เจาะเทรนด์โลก 2016-2017 โดย TCDC, e-book

7. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 ทฤษฎีการออกแบบ ลัทธิ ฟิวเจอร์ริสม์

การออกแบบ คือ การกำหนดความนึกคิด ตามความต้องการที่จะแสดงออก ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์สิ่งใหม่และรู้จักปรับปรุงแก้ไขสิ่งเดิมที่มีอยู่ให้เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย และการปรับเปลี่ยนตามยุคสมัย (คมสัน สุริยะ; และคณะ. 2551: 2)

การออกแบบลวดลาย เป็นศิลปประยุกต์แขนงหนึ่งที่สร้างสรรค์องค์ประกอบทางศิลปะให้ปรากฏเป็นรูปแบบในลักษณะลวดลาย เพื่อเสริมแต่งโครงสร้างสิ่งต่างๆ ให้มีคุณค่ายิ่งขึ้นกว่าเดิมที่มีอยู่ (ประเสริฐ ศิลรัตน์. 2538: 4)

จุดกำเนิดของลัทธิอนาคตนิยม (ฟิวเจอริซึม)

ลัทธิอนาคตนิยม (ฟิวเจอริซึม) เริ่มเคลื่อนไหวในอิตาลี ดินแดนแห่งศิลปะชั้นสูงของโลกสมัยฟื้นฟู ซึ่งถือว่าการเคลื่อนไหวที่สำคัญ ทำลายแบบอย่างศิลปะเดิม และให้อิทธิพลต่อแนวคิดสำหรับศิลปะสมัยใหม่ (Modern Art) มาก เริ่มด้วยศิลปินหนุ่มๆ กลุ่มหนึ่ง มีทั้งจิตรกร นักเขียนและผู้ที่มีหัวหน้าร่วมกัน มีความคิดเห็นร่วมกัน แสดงความมุ่งมั่น และหลักการ 3 ข้อ คือ เผาพิพิธภัณฑ (Burn the Museum) ทดน้ำในคลองเวนิส (Drain the Cannal of Venice) และ ทำลายแสงจันทร์ (Let shill the moonlight) นับเป็นวิธีการที่รุนแรงกับสังคมในลัทธิการเมือง แบบฟาสซิสต์ ของมุสโสลินี ลัทธินี้เป็นที่นิยมของศิลปินชาวอิตาลีเลียน ดังเช่น มารินETTI ซึ่งเป็นกวีและเป็นนักละคร กับพรรคพวกซึ่งเขาเหล่านี้เป็นสหายของมุสโสลินี พวกเขาประกาศว่า "ความวิจิตรรจนาเอี่ยมอ่อง เสียงแผดกังวาลของรถยนต์ เสียงร่ำของปืนกล ดูจะยิ่งงามมากกว่ารูปจำหลักศิลปะของกรีกที่มีชื่อว่า The Wing Victory Of Samothraec เสียอีก เราชื่นชมต่อภาวะของสงคราม"

นักเขียนอิตาลีเลียนนาม Filippo Tommaso Marinetti ถือเป็นผู้ก่อตั้งและเป็นผู้มีอิทธิพลต่อลัทธิฟิวเจอริซึม โดยเริ่มต้นขบวนการด้วยแถลงการณ์ Futurist Manifesto ซึ่งได้รับการตีพิมพ์ครั้งแรกในวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 1909 ใน La gazzetta dell' Emilia, เป็นบทความชิ้นหนึ่งที่ต่อมาได้รับการเผยแพร่ซ้ำในหนังสือพิมพ์ฝรั่งเศส Le Figaro วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 1909. ในแถลงการณ์ฉบับนี้ Marinetti ได้แสดงถึงความไม่เต็มใจอย่างรุนแรงเกี่ยวกับความเก่า ความโบราณคร่ำคร่าทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งขนบจารีตทางด้านศิลปะและการเมืองในรูปแบบเก่า ในแถลงการณ์เขาได้เขียนเอาไว้ว่า "เราไม่ต้องการมันอีกแล้ว อดีตกาลทั้งหลาย เราคือคนหนุ่มสาวและความเข้มแข็ง, ฟิวเจอริสต์". บรรดาฟิวเจอริสต์ชื่นชมกับความเร็ว เทคโนโลยี ความเป็นหนุ่มและความรุนแรง รถยนต์ เครื่องบิน และเมืองอุตสาหกรรม ทั้งหมดคือตัวแทนแห่งชัยชนะด้านเทคโนโลยีของมวลมนุษยชาติเหนือธรรมชาติ และพวกเขาเหล่านี้เป็นนักชาตินิยมที่ร้อนแรง

ภาพประกอบ 13 ภาพศิลปิน Filippo Tommaso Marinetti

ที่มา: wikipedia. Filippo Tommaso Marinetti. Online.

บรรดาศิลปินฟิวเจอริสต์ที่ปฏิบัติงานกับสื่อศิลปะทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นงานด้านจิตรกรรม ประติมากรรม เซรามิก งานออกแบบกราฟฟิก งานออกแบบอุตสาหกรรม งานออกแบบตกแต่ง ภายใน การละคร ภาพยนตร์ แฟชั่น สิ่งทอ วรรณกรรม ดนตรี สถาปัตยกรรม และกระทั่งศาสตร์ของการทำอาหาร

ในปี 1912 มีการแสดงภาพของฟิวเจอริสต์ในปารีสซึ่งอื้อฉาวพอสมควรจากนั้นไปแสดงที่ลอนดอน เบอร์ลินและทั่วไประหว่างยุโรป ทำให้เกิดความโกลาหลเป็นอย่างยิ่ง ศิลปะฟิวเจอริสต์ทำให้สุนทรียภาพของสังคมสมัยเก่าตายสนิท ในวาระสมัยของสังคมโลกครั้งแรก ความคิดเหล่านั้นเป็นความคิดที่กระเจิดกระเจิง ประกอบด้วยภาวะของสงครามอันโหดร้าย กับลัทธิเผด็จการฟาสซิสต์ที่ได้ก่อตัวอย่างรวดเร็ว ผู้คนสับสนและหลงทาง ปรัชญาของศิลปะสมัยใหม่ก็คือใครก็ได้มีความคิดแผลงโลกขึ้นมาในช่วงนั้น ดูเหมือนว่าจะถูกยกย่องเป็นวีรบุรุษและสมองมีความเป็นอัจฉริยะ ซึ่งกาลเวลาได้เป็นเครื่องพิสูจน์แล้วว่าความแปลกใหม่เหล่านั้นมิใช่สิ่งอันมีค่าดีพิเศษเสมอไป บางทีการสร้างสรรค์อาจมาในรูปของผู้เข่นฆ่านักทำลาย หรือผู้เป็นนักคิดที่สมองเต็มไปด้วยความวิปริต ความคิดของผู้คนในช่วงสงครามโลก เมื่อมนุษย์จับอาวุธร้ายแรงเข้าประหัดประหารกัน การตื่นตัวของเผด็จการ ความวุ่นวายบ้านแตกสาแหรกขาดเหล่านั้น ย่อมไม่ก่อให้เกิดปรัชญาของศิลปะสมัยใหม่อันเลอเลิศแต่ประการใด ปี 1912 ศิลปะฟิวเจอริสต์ออกแสดงในปารีส ได้สร้างความอื้อฉาวอย่างยิ่ง จากนั้นได้แสดงในลอนดอน และเมืองต่างๆ ทั่วยุโรป เป็นขบวนการเคลื่อนไหวทางด้านศิลปะลัทธิหนึ่ง โดยขบวนการเคลื่อนไหวนี้ถือกำเนิดขึ้นครั้งแรกในอิตาลี ราวช่วง ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ส่วนมากเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับกลุ่มศิลปินอิตาลี แม้ว่าจะมีขบวนการทางศิลปะในลักษณะเดียวกันเกิดขึ้นในรัสเซีย อังกฤษ และประเทศอื่นๆ ก็ตาม

แนวคิดของลัทธิอนาคตนิยม (ฟิวเจอริซึม)

ฟิวเจอริซึมเป็นศิลปะที่ยึดเอาทฤษฎีเกี่ยวกับพลังความเคลื่อนไหวที่รุนแรง โดยได้แสดงออกมาด้วยวิธีเขียนภาพที่เต็มไปด้วยความเคลื่อนไหว ความอึกที่ึกครึกโครม ความสับสนอลหม่าน เป็นรูปแบบศิลปะที่มีทัศนะแนวใหม่ที่ต้องด้านคุณค่าทางความงามของศิลปินในสมัยโบราณ ให้ความสนใจในด้านบวกต่อความเจริญและความรวดเร็วของเทคโนโลยี มีผลงานทั้งงานจิตรกรรม และประติมากรรมที่มีการแสดงออกของรูปทรงที่แสดงถึงความเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว ทำงานตามความคิดฝันและจินตนาการส่วนตัว ฟิวเจอริสต์คำที่พวกหนังสือพิมพ์ขานนามกัน หมายถึงศิลปะที่ใหม่กว่าปี ค.ศ. 1900 เป็นความงามแนวใหม่ เช่นแสดงทัศนะของเสียงอันกึกก้องของมอเตอร์ไซด์ ปืนกล ซึ่งเป็นการร่วมสมัยกับสงคราม และกลมกลืนกับคตินิยมของพวกเผด็จการฟาสซิสต์ โดยมีแนวคิดว่าการความเคลื่อนไหวและรวดเร็วเป็นสิ่งสำคัญทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยทั่วไปแนวทางศิลปะแบบฟิวเจอริสต์ได้นำเอาลักษณะของศิลปะแบบ คิวบิสม์ผสมผสานกับลักษณะการเคลื่อนไหวอย่างรุนแรง จากสภาพสังคมที่เต็มไปด้วยความเจริญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การคมนาคม การสื่อสารทุกคนต้องแข่งขันกันต้องมีการเคลื่อนไหวในทุกด้านตลอดเวลา ศิลปินจึงสร้างงาน

ศิลปกรรมที่แสดงการเคลื่อนไหว โดยใช้รูปร่าง รูปทรงที่ซ้ำกันทับซ้อนกัน เพื่อแสดงถึงความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง และมักจะแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับการทำงาน การต่อสู้ดิ้นรน เป็นต้นอันเป็นเอกลักษณ์พิเศษของศิลปะนี้ แต่มีจุดประสงค์แสดงความเคลื่อนไหว คือทำให้เกิดลักษณะแอ็บสแตรค ที่เรียกว่า ความเร็ว และการผันแปรที่มองเห็นได้เป็นศิลปะที่เริ่มที่กรุงปารีส

ภาพประกอบ 14 Rhythm of the Bow

ภาพประกอบ 15 Dynamisme d'une automobile

ที่มา: The Founding and Manifesto of Futurism. 2014; Online.

เป็นหลักการเขียนแสดงถึงวิถีความเป็นอยู่ในปัจจุบัน ที่ไม่อยู่นิ่ง ลักษณะสิ่งแวดล้อมทางด้านวิทยาศาสตร์ เป็นความเร็ว แสงเสียง ศิลปินกลุ่มนี้จึงยึดถือ ความเจริญด้านวิทยาศาสตร์ ความเคลื่อนไหวของจักรกล และความเร็ว ซึ่งสามารถแบ่งเนื้อเรื่องออกเป็น 4 แบบได้ดังนี้

1. เนื้อเรื่องเกี่ยวกับความเจริญทางวิทยาศาสตร์ปัจจุบัน
2. เนื้อเรื่องเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของวัตถุที่พวกฟิวเจอริสซึม เลือกเขียนเป็นวัตถุที่เป็นสัญลักษณ์แสดงถึงการเคลื่อนไหวได้ เช่น วงล้อจักรยาน วงล้อรถยนต์ ทางเดินของแสงชนิดต่างๆ
3. เนื้อเรื่องเกี่ยวกับนครเมือง
4. เนื้อเรื่องเกี่ยวกับคน

มรดกตกทอดของลัทธิฟิวเจอริสซึม (The legacy of Futurism)

ลัทธิฟิวเจอริสซึมมีอิทธิพลอย่างมากต่อความเคลื่อนไหวต่างๆ ทางด้านศิลปะของคริสต์ศตวรรษที่ 20 รวมทั้ง Art Deco, Vorticism), Constructivism, Surrealism และ Dada. ลัทธิฟิวเจอริสซึมในฐานะขบวนการเคลื่อนไหวทางศิลปะ ปัจจุบันได้สูญสิ้นไปแล้ว กล่าวคือมันไม่มีเหลืออยู่แล้วนับจากปี 1944 เป็นต้นมา พร้อมกับการล่องลับของผู้นำของลัทธิ Marinetti, และลัทธิฟิวเจอริสซึม ก็คล้ายๆ กับนวนิยายวิทยาศาสตร์ กล่าวคือถูกตามไล่ทันในเวลาต่อมาโดยอนาคต

แต่อย่างไรก็ตาม อุดมคติของลัทธิฟิวเจอริสซึมยังคงความสำคัญในฐานะองค์ประกอบของวัฒนธรรมตะวันตกสมัยใหม่ นั่นคือ การที่ลัทธินี้เน้นไปที่ความเป็นหนุ่ม ความเร็ว พลังอำนาจและเทคโนโลยี นอกจากนี้ยังแสดงออกในภาพยนตร์และวัฒนธรรมเชิงพาณิชย์สมัยใหม่จำนวนมาก. Ridley Scott ได้ปลุกงานออกแบบต่างๆ อย่างมีสำนึกของ Sant'Elia ในภาพยนตร์เรื่อง Blade Runner (ภาพยนตร์แนววิทยาศาสตร์อเมริกัน 1982). ความกังวลทางความคิดของ Marinetti โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ความฝันเกี่ยวกับร่างกายมนุษย์ที่สร้างขึ้นด้วยโลหะ” เป็นสิ่งที่พบเจอได้อยู่เสมอในวัฒนธรรมญี่ปุ่น และการ์ตูน/แอนิเมชัน รวมถึงผลงานของบรรดาศิลปิน อย่างเช่น Shinya Tsukamoto, งานของผู้กำกับ "Tetsuo" (lit. "Ironman") เป็นต้น

นอกจากนี้มรดกของ Marinetti ยังปรากฏอย่างชัดเจนในส่วนผสมต่างๆ ทางปรัชญาเกี่ยวกับ transhumanism (ในที่นี้หมายถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพมนุษย์โดยใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อปรับปรุงร่างกายต่างๆ), โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในยุโรป. ลัทธิฟิวเจอริสซึมได้ก่อให้เกิดปฏิกิริยาขึ้นมามากมายหลากหลาย รวมถึงงานวรรณกรรมของพวก cyberpunk — ซึ่งบ่อยครั้งเทคโนโลยีได้รับการปฏิบัติด้วยสายตาเชิงวิพากษ์ — ขณะที่บรรดาศิลปินทั้งหลายที่ก้าวขึ้นสู่ความโดดเด่นช่วงระหว่างความกระฉับกระเฉงขึ้นมาครั้งแรกของอินเทอร์เน็ต อย่างเช่น Stelarc และ Mariko Mori, ได้สร้างผลงานที่ออกไปในทางวิจารณ์เกี่ยวกับอุดมคติต่างๆ ของฟิวเจอริสซึม

7.2 แนวทางการออกแบบลวดลายผ้า (Concept of Textile Design)

การออกแบบลวดลายผ้าควรต้องสอดคล้องกับขนาดความกว้างของหน้าผ้า และจัดวางลวดลายผ้าให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ลวดลายสามารถต่อกันได้ตามความยาวผ้า ในการออกแบบลวดลายผ้า ส่วนใหญ่จะเป็นการออกแบบลวดลายซ้ำๆ กัน (Repetition) หรือการจัดวางลวดลายต้นแบบแล้วผูกปลายให้เกิดลวดลายซ้ำๆ กัน ตามขั้นตอน แนวทางในการออกแบบลวดลายผ้าที่สำคัญคือ จะต้องออกแบบลวดลายให้ครบ 1 ช่วงลาย (Repeat) และลวดลายนั้นต้องต่อกันทั้ง 4 ด้านอย่างลงตัวพอดี (พินาลิน สาริยา. 2549: 83)

7.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ผู้วิจัยได้พบผลงานวิจัยที่สอดคล้องกับงานวิจัยนี้และมีผลงานวิจัยที่มีตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

สุทธิชาติ ใจชอบสันเทียะ (2552) ได้ศึกษาเรื่องการออกแบบบรรจุภัณฑ์ต้นทุนต่ำ สำหรับผ้าไหมทอมือ กรณีศึกษา กลุ่มชาวบ้านผลิตผ้าไหมทอมือใน จังหวัด นครราชสีมา โดยเน้นในเรื่องของการนำวัฒนธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่น คือ กาบหมาก ไม้ไผ่ ด้วยกระบวนการตัด เย็บ ห่อ กลัดมัด ร้อย มาออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้สอดคล้องกับ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยสำรวจรูปแบบบรรจุภัณฑ์ผ้าไหมที่ใช้ในปัจจุบันจากศูนย์จำหน่ายผ้าไหมใน อำเภอปักธงชัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และได้ใช้แบบสอบถามการประเมินแบบ บรรจุภัณฑ์ โดยสำรวจจากกลุ่มผู้ผลิตและ

จำหน่าย 10 ราย นักออกแบบ 5 ราย ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ซึ่งงานวิจัยนี้มุ่งที่จะสร้างและพัฒนา รูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่มีต้นทุนต่ำให้กับกลุ่ม ชาวบ้านที่ผลิตผ้าไหมทอมือเพื่อเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการสร้างบรรจุภัณฑ์จากวัสดุที่มีอยู่ใน ท้องถิ่นนั้นหรือใกล้เคียงให้คงความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นจริงๆและชาวบ้านสามารถผลิตได้ เอง และมีความโดดเด่น แสดงออกถึงภาพลักษณ์พื้นถิ่นไปพร้อมกัน โดยเป็นการออกแบบและ พัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่ใช้วัสดุหลากหลายที่มีอยู่ในท้องถิ่นไปพร้อมกันกับกลุ่มชาวบ้านที่ผลิตผ้าไหม ทอมือในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งต่อไปชาวบ้านสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบ บรรจุภัณฑ์ต้นทุนต่ำได้ด้วยตนเอง

ปรีชญ์ หาญกล้า (2556) ศึกษาเรื่อง การออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีเพื่อพัฒนางานพื้นถิ่นให้เป็นสินค้าระดับชาติโดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาผ้าทอมือ อาเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางออกแบบเครื่อง แต่งกายโดยใช้วัตถุดิบหลักจากผ้าทอมือของอาเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ให้เป็นสินค้าที่มี ความทันสมัย และสามารถสวมใส่ได้ในชีวิตประจำวันโดยใช้แนวคิดการออกแบบอย่างยั่งยืน (Sustainable Design) นอกจากนี้การกำหนดตลาดและกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมายเบื้องต้น ทำให้ได้ภาพลักษณ์ของตราสินค้าที่ชัดเจนขึ้นคือ ตราสินค้าของผลิตภัณฑ์มีภาพลักษณ์ที่หนึ่ง เรียบง่าย สวยงาม ให้ความรู้สึกที่เป็นธรรมชาติจากการใช้วัสดุจากธรรมชาติ แต่มีความทันสมัยและมีกลิ่นอายของงานพื้นถิ่นอยู่

8.สรุป

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการวิจัย เรื่องการศึกษาและพัฒนา ลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าผืน จากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม สำหรับสินค้าแฟชั่น กรณีศึกษา ผ้าไหมหางกระรอก ของ กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา

กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2543 โดยคุณ ประพาพรรณ พาภักดี ประธานกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ ตั้งอยู่ที่ ตำบลบ้านดู่ อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์กลุ่ม คือ (1) เพื่อให้เป็นศูนย์รวมของชาวบ้านให้เป็นมี ศูนย์กลางการจักจำหน่าย (2)) เพื่อให้ราษฎรสามารถนำไปประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ (3) เพื่อรักษาความเป็นเอกลักษณ์ แสดงถึงศิลปวัฒนธรรมไทย ซึ่งในปัจจุบันในกลุ่ม มีสมาชิกร่วมโครงการ จำนวน 20คน โดยผ้าทอที่เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปักธงชัย จ. นครราชสีมา นี้คือผ้าไหมหางกระรอก ซึ่งเป็นลวดลายเก่าแก่ของไทย ซึ่งการทอผ้าไหมหางกระรอก จะใช้วิธีการตีเกลียวด้ายสองเส้นแล้วนำมาทอเป็นผ้าผืน และจะทำให้เกิดลวดลายเมื่อกระทบกับแสง ลายจะมีลักษณะเป็นสีแวววาวไล่กันไป ซึ่งในอดีตชาวบ้านนิยมทอผ้าเพื่อใช้ห่มห่มในชีวิตประจำวัน

ในการทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีการออกแบบ ลวดลาย ซึ่งมีแนวคิดหลัก คือ ลวดลายที่เกิดจากสี และ ลวดลายที่เกิดจากการสอดคล้องหรือขัดกันของเส้นด้าย และ ทฤษฎีอนาคตนิยม เป็นทฤษฎีหลักที่นำมาใช้ในการออกแบบ ทางด้านทฤษฎี

อนาคตนิยมมีการมุ่งเน้นเรื่องความเร็ว เทคโนโลยี ความเป็นสมัยใหม่และความรุนแรง รถยนต์ เครื่องบิน และเมืองอุตสาหกรรม ไม่ว่าจะเป็นสีสันต่างๆของลัทธิอนาคตนิยม ที่จะนำมาออกแบบ ลวดลายใหม่

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบสินค้าแฟชั่นโดยอ้างอิง แนวโน้มแฟชั่นในปี ค.ศ. 2016–2017 ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 4เทรนด์หลัก (1.) ดินแดนที่เปิดกว้าง OPEN-MINDED WORLD (2.) โลกที่หลอมรวม GRAND WORLD MIX (3.) สำรวจให้ปรากฏ INVESTIGATE THE ABSENCE (4.) โอกาสจากความเสื่อมถอย DYSTOPIAN POSSIBILITIES

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ รูปแบบโครงสร้างลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายจากผ้าไหมหางกระรอก กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือผ้าไหมหางกระรอกจากกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมาซึ่งถูกนำมาพัฒนารูปแบบผ้าพิมพ์ผสมทอ ซึ่งออกแบบโดยผู้วิจัยแล้วนำมาให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 4 แบบซึ่งจะพิจารณาจากคุณลักษณะ และลวดลายที่เหมาะสมสำหรับการนำไปพัฒนาเป็นสินค้าแฟชั่น

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1. การสังเกตการณ์ (Observation)

โดยผู้วิจัยใช้การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) มีวัตถุประสงค์เพื่อดูลวดลายผ้าไหมหางกระรอกจากการทอผ้า และเนื้อผ้าที่ทอลวดลาย โดยศึกษากระบวนการผลิตผ้าไหมหางกระรอกและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการไหมหางกระรอกจากกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา

2. การสัมภาษณ์ (Interview)

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Formal Interviews) ในประเด็นประวัติความเป็นมาของการทอกระบวนการทอผ้าทอมือที่สามารถสร้างพื้นผิวผ้า วัสดุที่ใช้การออกแบบพื้นผิวผ้า ลวดลาย แนวความคิด และรูปแบบผลิตภัณฑ์ เทคนิคและกระบวนการผลิต โดยผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เทปบันทึกเสียงและกล้องถ่ายภาพร่วมกัน

3. การสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire)

ผู้วิจัยศึกษาโดยดำเนินการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นความต้องการของผู้บริโภค ด้านลวดลายผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย สำหรับสินค้าแฟชั่น การศึกษาและพัฒนาลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย จากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม สำหรับสินค้าแฟชั่น กรณีผ้าไหมหางกระรอก กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านตู อ. ปักธงชัย จ.นครราชสีมา จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาทำการสรุปผลจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริโภคมาเป็นแนวทางในการออกแบบลวดลายการผ้าพิมพ์ผสมทอ แล้วทำการคัดเลือกเพื่อนำไปสร้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการออกแบบผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย ที่ได้จากผ้าไหมหางกระรอก แบ่งออกเป็นดังนี้

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือขั้นที่ 1

แบบสอบถามเกี่ยวกับลัทธิอนาคตนิยม ในเรื่องของการเคลื่อนไหวแบบ ลัทธิอนาคตนิยม เพื่อหาแนวความคิดเพื่อหาองค์ความรู้ และนำมาออกแบบลวดลายที่จะใช้พิมพ์ลงบนผ้าหางกระรอก ของผู้เชี่ยวชาญโดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับลัทธิอนาคตนิยม ในเรื่องของการเคลื่อนไหว เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์ 5 ระดับ ของลิเคอร์ (Likert Scale) ดังนี้

5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก

3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย

1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามที่มีข้อคำถามปลายเปิด (Open Ended Form) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือขั้นที่ 2

แบบสอบถามด้านความเหมาะสมเกี่ยวกับการใช้คู่สีที่จะนำมาออกแบบ สำหรับลัทธิ อนาคตนิยม ของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและการออกแบบสิ่งทอ ที่มีผลต่อรูปแบบของลวดลายพิมพ์ผสมทอจากผ้าไหมหางกระรอก สำหรับสินค้าแฟชั่นที่ได้ออกแบบและพัฒนา แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการใช้คู่มือจากลัทธิอนาคตนิยม เป็นแบบสำรวจรายการ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์ 5 ระดับ ของลิเคอร์ (Likert Scale) ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก
- 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามที่มีข้อความปลายเปิดแสดงความคิดเห็นและข้อ เสนอแนะ (Open Ended Form) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือขั้นที่ 3

แบบสอบถามด้านความเหมาะสมเกี่ยวกับแบบร่างของลาย ที่จะใช้พิมพ์ ของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและการออกแบบสิ่งทอ ที่มีผลต่อรูปแบบของลวดลายพิมพ์ผสมทอจากผ้าไหมหางกระรอก สำหรับสินค้าแฟชั่นที่ได้ออกแบบและพัฒนา แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามความคิดเห็นที่มีต่อแบบร่าง โครงสร้างลวดลายพิมพ์ผสมทอจากลัทธิอนาคตนิยม สำหรับสินค้าแฟชั่นมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์ 5 ระดับ ของลิเคอร์ (Likert Scale) ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก
- 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามที่มีข้อความปลายเปิดแสดงความคิดเห็นและข้อ เสนอแนะ (Open Ended Form) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือขั้นที่ 4

แบบสอบถามเกี่ยวกับแบบร่างของสินค้าแฟชั่น ที่มีความเหมาะสมที่สุดที่จะนำมาผลิตเป็นเสื้อผ้าบุรุษชุดต้นแบบของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบแฟชั่นและการออกแบบสิ่งทอ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามความคิดเห็น ที่มีความเหมาะสมที่สุดที่จะนำมาผลิตเป็นเสื้อผ้าบุรุษชุดต้นแบบ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามที่มีข้อความปลายเปิดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ (Open Ended Form) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

แปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์ 5 ระดับ ของลิเคอร์ (Likert Scale) ผู้วิจัยได้แปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยในแต่ละด้านตามระดับความคิดเห็นต่างๆ ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก
- 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือขึ้นที่ 5

แบบสอบถามแสดงความคิดเห็นความพึงพอใจของผู้บริโภค ต่อแบบร่างสินค้าแฟชั่น ที่มีลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย จากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็น ความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อการศึกษาและพัฒนา ลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย จากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม สำหรับสินค้าแฟชั่น กรณีผ้าไหมหางกระรอก กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ. ปักธงชัย จ.นครราชสีมา เป็นแบบสอบถามประเมินค่า (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์ 5 ระดับ ของลิเคอร์ (Likert Scale) ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก
- 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามที่มีข้อความปลายเปิด (Open Ended Form) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม ต่อรูปแบบของการศึกษาและพัฒนา ลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย สำหรับสินค้าแฟชั่น ในแต่ละรูปแบบของการออกแบบและในภาพรวม

การจัดเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมเอกสาร เป็นขั้นตอนการศึกษารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การศึกษาและพัฒนาผลผลิตพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย จากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม สำหรับสินค้าแฟชั่น กรณีผ้าไหมหางกระรอก กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ. ปักธงชัย จ.นครราชสีมา จากแหล่งต่างๆ ให้มากที่สุด เช่น เอกสารงานวิจัย หนังสือ บทความ วารสาร สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออินเทอร์เน็ต และจากแหล่งอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม เป็นขั้นตอนการลงพื้นที่ที่เก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 การสังเกต (Observation) เป็นการสังเกตเปรียบเทียบความแตกต่างของผ้าไหมหางกระรอก กระบวนการทอผ้าไหมหางกระรอก การออกแบบผลผลิตในการพิมพ์ การย้อมผ้า วิถีชีวิตและสภาพแวดล้อม

2.2 การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องในประเด็นการทอผ้าไหมหางกระรอก เปรียบเทียบลักษณะการพิมพ์ผ้าไหม การใช้การพิมพ์ที่เหมาะสมกับเสื้อผ้าบุรุษ และด้านประวัติความเป็นมารูปแบบของผ้าไหมหางกระรอก กระบวนการผลิต แนวคิดและการออกแบบผ้าไหมหางกระรอก

2.3 การศึกษารูปแบบโครงสร้างผลผลิตพิมพ์ผสมทอ กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ. ปักธงชัย จ.นครราชสีมา

2.4 การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามแบบประเมินความคิดเห็นของผู้บริโภคและผู้เชี่ยวชาญ ต่อแบบร่างการศึกษาการศึกษาและพัฒนาผลผลิตพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย จากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม สำหรับสินค้าแฟชั่น กรณีผ้าไหมหางกระรอก กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ. ปักธงชัย จ.นครราชสีมา

2.5 การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามแบบประเมินต้นแบบโครงสร้างผลผลิตพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย โดยผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการออกแบบและการออกแบบสิ่งทอ แล้วนำข้อมูลมาใช้วิเคราะห์เพื่อพัฒนาต้นแบบ

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการรวบรวมข้อมูลจากทั้งข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ มาวิเคราะห์หาแนวทางที่กำหนดตามวัตถุประสงค์ และเป็นไปตามขอบเขตของงานวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อศึกษากระบวนการการผลิต วัสดุ

1. การพิมพ์ผ้า เปรียบเทียบลักษณะการพิมพ์ผ้า การใช้งาน การพิมพ์ที่เหมาะสมกับการออกแบบเสื้อผ้าบุรุษ

2. การออกแบบลวดลายพิมพ์ จากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม

ส่วนที่ 2 นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ และนำมาสร้าง แบบร่าง ลวดลายพิมพ์ จำนวน 20 รูปแบบ โดยนำเสนอแบบร่างให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา จำนวน 3 ท่าน

- ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบสินค้าแฟชั่น

อาจารย์สรวรยา จอมเทพมาลา อาจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบทัศนศิลป์ การออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- ผู้เชี่ยวชาญด้านออกแบบลวดลาย/และการออกแบบสินค้าแฟชั่น คุณประพัฒน์ สมบูรณ์ สิทธิ ผู้ก่อตั้ง/Creative Director เสื้อผ้าแบรนด์ Q Design and Play

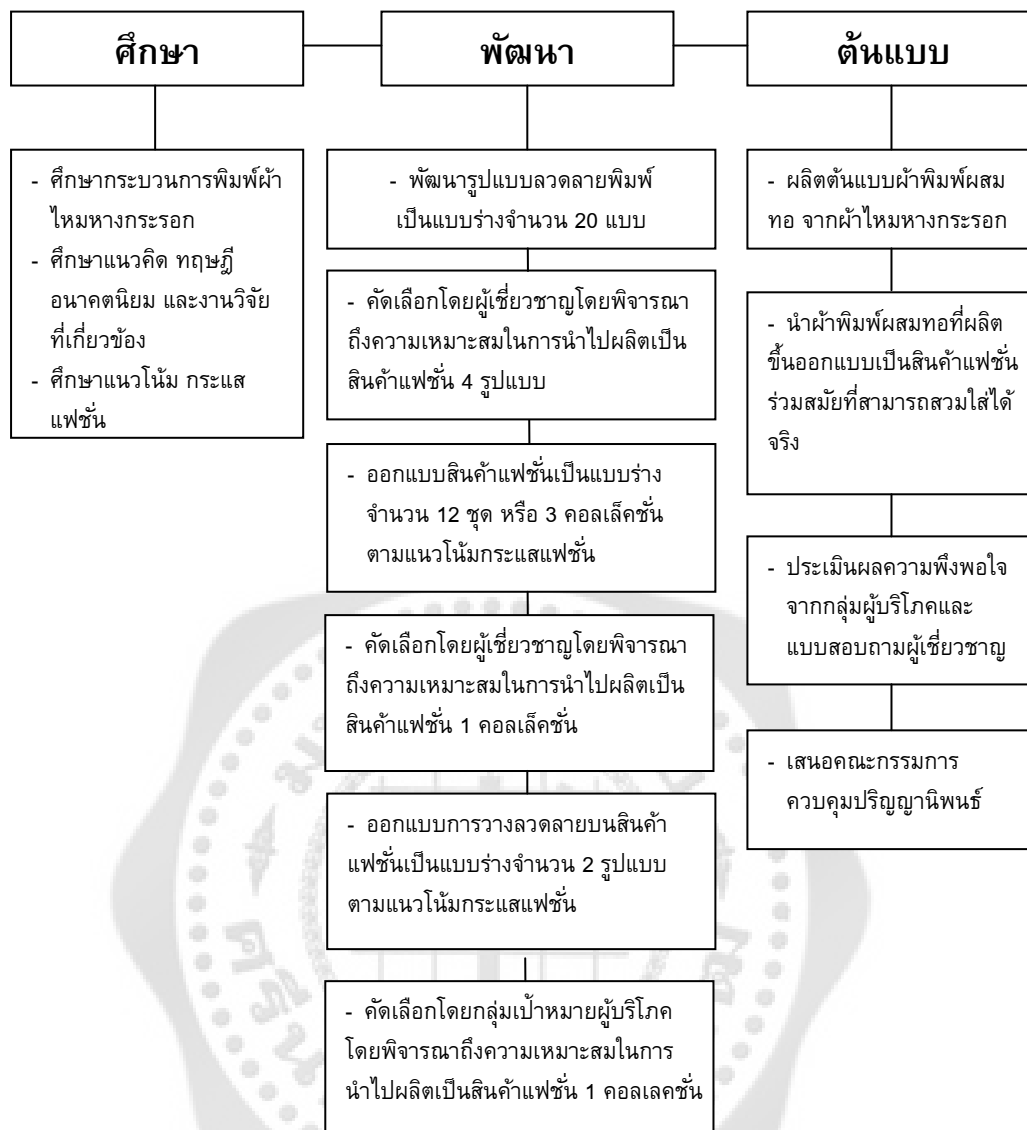
- ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบโครงสร้างผ้าไหมหางกระรอก คุณประภาพรณ พากักดี ผู้ก่อตั้ง/ประธาน กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา พิจารณาเลือกโดยสุ่ม ตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 4 รูปแบบ ที่มีความเหมาะสม

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลแบบร่าง ข้อมูลเทรนด์แฟชั่นที่ผู้วิจัยได้ศึกษา นำมา ออกแบบเพื่อเป็นต้นแบบเครื่องแต่งกายสำหรับสินค้าแฟชั่น ซึ่งประกอบด้วยเครื่องแต่งกายสำหรับ สุภาพบุรุษ จำนวน 12 ชุด โดยพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ

1. สรุปผลแบบร่างเสื้อผ้าสินค้าแฟชั่น จำนวน 12 รูปแบบมาคัดเลือก ให้เหลือเพียง 4 รูปแบบ เป็น 1 คอลเลคชั่น จากผู้เชี่ยวชาญ

2. คัดเลือกพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบในการวางลวดลายลงบนสินค้าแฟชั่น ให้ เหลือ 1 คอลเลคชั่น จำนวน 2 รูปแบบ จากการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อแบบร่าง เพื่อสร้างต้นแบบสินค้าแฟชั่น ที่มีลวดลายพิมพ์ผสมทอ จากลัทธิอนาคตนิยม

ส่วนที่ 4 นำผลสรุปมาสร้างต้นแบบ 1 คอลเลคชั่น จำนวน 4 ชุด เพื่อนำมาผลิตสินค้า แฟชั่นร่วมสมัยต้นแบบจริง สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ภาพประกอบ 16 แผนผังวิธีดำเนินงานวิจัย

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย การศึกษารวบรวมข้อมูลในลักษณะของการผสมผสานจากการศึกษาจาก เอกสาร (Documentary Research) การศึกษาจากภาคสนาม (Field Research) จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมาย และประเด็นที่ได้กำหนดไว้ในขอบเขตของเนื้อหา เพื่อศึกษาและพัฒนาลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย จากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม สำหรับสินค้าแฟชั่น กรณีศึกษาผ้าไหมหางกระรอก กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านตู๋ อ.ปັกซังชัย จ.นครราชสีมา มาดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จากการวิเคราะห์ข้อมูลและเก็บรวบรวมจากภาคสนามโดยการ สัมภาษณ์เชิงลึก (IN-DEPTH INTERVIEW) เกี่ยวกับเอกลักษณ์ของผ้าไหมหางกระรอกและเทคนิคการทำผ้าไหมหางกระรอกจาก คุณประภาพรรณ พากักดี ผู้ก่อตั้ง/ประธาน กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านตู๋ อ.ปັกซังชัย จ.นครราชสีมา ด้านเอกลักษณ์ของผ้าไหมหางกระรอกและเทคนิคการทำผ้าไหมหางกระรอก เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจในรูปแบบของผลิตภัณฑ์ผ้าไหมหางกระรอก ของ อ.ปັกซังชัย จ.นครราชสีมา โดยวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยและนำเสนอข้อมูลในเชิงพรรณนา

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาข้อมูล ทฤษฎีอนาคตนิยม เพื่อหาเอกลักษณ์ทฤษฎีอนาคตนิยม เรื่องของการเคลื่อนไหวและการใช้สี ที่จะนำมาใช้ในการออกแบบ

ขั้นตอนที่ 3 จัดทำแบบสอบถาม 2 ชุด เพื่อหาเอกลักษณ์ทฤษฎีอนาคตนิยม ชุดที่1 เรื่องของการเคลื่อนไหวและ ชุดที่2 เรื่องการใช้สี ที่จะนำมาใช้ในการออกแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้เลือก ตามความเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาเทรนด์เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายฤดูร้อนปี 2017 ที่มีความสอดคล้องกับเอกลักษณ์ลวดลายผ้าไหมหางกระรอก ของ อ.ปັกซังชัย จ.นครราชสีมา และทฤษฎีอนาคตนิยม

ขั้นตอนที่ 5 นำข้อมูลที่ได้มาสรุปเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ แบบร่างลวดลาย บนผ้าไหมหางกระรอก จำนวน 20 รูปแบบแล้วคัดเลือกแบบร่างด้วยแบบสอบถามชุดที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญคัดเลือกให้เหลือเพียง 4 ลวดลายที่เหมาะสมกับสินค้าแฟชั่น

ขั้นตอนที่ 6 นำข้อมูลที่ได้มาสรุปเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ แบบร่างสินค้าแฟชั่นบุรุษจำนวน 3 คอลเลคชั่น คอลเลคชั่นละ 4 ชุด จัดทำแบบสอบถาม ชุดที่ 4 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ โดยเลือกจากแบบร่างจำนวน 3 คอลเลคชั่น เหลือ 1 คอลเลคชั่น ที่เหมาะสมกับสินค้าแฟชั่น

ขั้นตอนที่ 7 จัดทำแบบสอบถาม ชุดที่ 5 สำหรับผู้บริโภคเกี่ยวกับแบบร่างสินค้าแฟชั่นที่ได้มีลวดลาย จำนวน 1 คอลเลคชั่น กับการวางลวดลายที่ต่างกัน 2 รูปแบบ โดยเลือกจากแบบร่างจำนวน 2 รูปแบบ เหลือ 1 รูปแบบที่เหมาะสมกับสินค้าแฟชั่น

ขั้นตอนที่ 8 นำผ้าไหมหางกระรอกที่ได้มาผลิตชิ้นงานต้นแบบ (Prototype) สีน้าแพชั่น รวมสมัย อันประกอบไปด้วยเสื้อบุรุษ 2 ตัว กางเกงขาสั้นบุรุษ 2 ตัว กางเกงขายาวบุรุษ 2 ตัว เสื้อคลุมบุรุษ 2 ตัว

ขั้นตอนที่ 9 จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีผลต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบ และนำผลการวิจัยที่ได้มาประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภค สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบของผลิตภัณฑ์ผ้าไหมหางกระรอก และจากการเก็บรวบรวมภาคสนามโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (IN-DEPTH INTERVIEW)

ผู้วิจัยได้ข้อมูลเกี่ยวกับผ้าไหมหางกระรอก จากผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตผ้าไหมหางกระรอกจาก กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปัวจันชัย จ.นครราชสีมา

ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผ้าไหมหางกระรอก สรุปได้ดังนี้

ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตผ้าไหมหางกระรอก มีความต้องการจะพัฒนาผลิตภัณฑ์ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของชุด และลวดลายพิมพ์ของผ้าไหมหางกระรอกเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้บริโภคใหม่ๆ และยังเป็นการเปิดตลาด พร้อมขยายกลุ่มผู้บริโภค เพื่อสร้างความแปลกใหม่ให้กับผลิตภัณฑ์จากผ้าไหมหางกระรอก ผ้าไหมหางกระรอกจะได้สร้างรายได้ให้แก่ชุมชนได้มากขึ้น ปัจจุบันกลุ่มผู้บริโภคมีความต้องการผ้าไหมหางกระรอก มีแต่ผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ผลิตภัณฑ์ไม่ได้รับความนิยมในหมู่คนรุ่นใหม่ และ ผลิตภัณฑ์จากผ้าไหมหางกระรอกที่ผลิตขึ้นในปัจจุบันขาดความทันสมัย อีกทั้งผ้าไหมหางกระรอกแบบดั้งเดิมมีคุณลักษณะไม่เหมาะสมกับการนำไปแปรรูปเป็นสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย แต่ทั้งนี้ลวดลายและเทคนิคที่จะพัฒนาขึ้นต้องสามารถนำไปใช้ได้จริง ไม่ยาก หรือเปลืองเวลาเกินไปในการทำ

ดังนั้นการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์จึงต้องเน้นการออกแบบที่ทันสมัย ผ้าไหมหางกระรอกนิยมนำมาแปรรูปเป็นเสื้อเชิ้ต เสื้อยืด โสร่ง กระเป๋า ฯลฯ ซึ่งได้รับความนิยมจำกัดเพียงในกลุ่มผู้บริโภคบางกลุ่มเท่านั้น เพื่อพัฒนาผ้าไหมหางกระรอกให้เป็นที่ยอมรับแพร่หลายมากขึ้น ลวดลายผ้าจึงเป็นสิ่งที่ควรได้รับการพัฒนา โดยยังคงอัตลักษณ์เดิมของลวดลายผ้าไว้

แนวทางในการแก้ปัญหาจากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเริ่มจากการศึกษาความต้องการของผู้บริโภคว่าต้องการผ้าไหมหางกระรอกในรูปแบบใดและจึงนำไปพัฒนาต่อยอดแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆต่อไป จากนั้นทำการศึกษาวัสดุ กระบวนการออกแบบลวดลายผ้าไหมหางกระรอก และศึกษาเทคนิคการทำ โดยการเลือกใช้วัสดุที่เหมาะสมกับรูปแบบเสื้อแฟชั่นร่วมสมัย การออกแบบลาย ให้มีความแปลกใหม่ ทั้งด้านรูปลักษณ์ สี สัน และประโยชน์ใช้สอย ให้มีความน่าสนใจ สอดคล้องกับเทรนด์แฟชั่น และยังคงเอกลักษณ์ของผ้าไหมหางกระรอกไว้ได้อีกด้วย

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

เกี่ยวกับรูปแบบลวดลายโดยใช้ทฤษฎีอนาคตนิยม สำหรับสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย ผู้วิจัยได้ทำแบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญในเรื่องของการเคลื่อนไหว โดยได้ทำการสอบถามผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน และได้ทำการสรุปข้อมูลตามประเด็นงานวิจัยออกเป็นตารางดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลและลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้เชี่ยวชาญ

ตาราง 1 สรุปผลจากแบบสอบถามชุดที่ 1 เกี่ยวกับลักษณะประชากรของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	1	33.33
หญิง	2	66.67
รวม	3	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	0	0
26 - 30 ปี	0	0
31 - 35 ปี	2	66.67
ตั้งแต่ 36 ปีขึ้นไป	1	33.33
รวม	3	100
3. การศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0
ปริญญาตรี	2	66.67
ปริญญาโท	1	33.33
ปริญญาเอก	0	0
รวม	3	100.00
4. อาชีพ		
เอกชน	2	66.67
ราชการ	1	33.33
รัฐวิสาหกิจ	0	0
รวม	3	100
5. ประสบการณ์การทำงานและเข้าร่วมกิจกรรมอบรมต่าง ๆ		

อาจารย์สรวรยา จอมเทพมาลา

- ภาควิชาออกแบบทัศนศิลป์ การออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คุณประพัฒน์ สมบูรณ์สิทธิ์

- ผู้ก่อตั้ง/Creative Director เสื้อผ้าแบรนด์ Q Design and Play

คุณประภาพรพรณ พากักดี

- ผู้ก่อตั้ง/ประธาน กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านตู๋ อ.ปรางค์ชัย จ.นครราชสีมา

สรุปผลข้อมูลและลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้เชี่ยวชาญ

1. เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 66.67 เพศชายคิดเป็นร้อยละ 33.33

2. ช่วงอายุมากกว่า 31-35 ปีสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 และช่วงอายุ 36 คิดเป็นร้อยละ

33.3

3. ระดับปริญญาตรีสูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 66.67 และระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ

33.33

4. อาชีพเอกชนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 66.67 และอาชีพราชการคิดเป็นร้อยละ 33.33

5. ประสบการณ์ทำงานของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เป็นงานที่เกี่ยวข้องและวิทยาการให้ความรู้ด้านผ้าไหมและการออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้าแฟชั่น

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อรูปแบบลวดลายพิมพ์ผสม

ทอผ้าผืน

แบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ ต่อรูปแบบลวดลายผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าผืนโดยในแบบสอบถามได้กำหนดเกณฑ์ประเมินเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง ดีมาก

4 หมายถึง ดี

3 หมายถึง ปานกลาง

2 หมายถึง น้อย

1 หมายถึง น้อยที่สุด

กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายข้อมูลที่มีค่าเฉลี่ยต่างๆ ดังนี้

4.51 - 5.00 ระดับ เหมาะมากที่สุด

3.51 - 4.50 ระดับ เหมาะสมมาก

2.51 - 3.50 ระดับ เหมาะสมปานกลาง

1.51 - 2.50 ระดับ เหมาะสมน้อย

1.00 - 1.50 ระดับ เหมาะสมน้อยที่สุด

ตาราง 2 สรุปผลจากแบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านรูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝืน โดยใช้ทฤษฎีอนุภาคนิยม

ลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝืน โดยใช้ทฤษฎีอนุภาคนิยม	ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน	
	N = 3	ระดับความเหมาะสม
1. รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝืน แบบที่ 1		
☐ ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ	3.00	ปานกลาง
☐ ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	2.67	ปานกลาง
☐ องค์ประกอบลาย สวยงาม	3.00	ปานกลาง
☐ สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม	3.00	ปานกลาง
☐ ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้าไหมหางกระรอกได้	3.33	ปานกลาง
☐ ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์	3.00	ปานกลาง
☐ ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	2.33	น้อย
คะแนนเฉลี่ยรูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝืน แบบที่ 1	2.90	ปานกลาง
2. รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝืน แบบที่ 2		
☐ ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ	3.33	ปานกลาง
☐ ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	4.00	มาก
☐ องค์ประกอบลาย สวยงาม	3.00	ปานกลาง
☐ สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม	3.67	มาก
☐ ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้าไหมหางกระรอกได้	2.67	ปานกลาง
☐ ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์	3.00	ปานกลาง
☐ ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	3.00	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยรูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝืน แบบที่ 2	3.24	ปานกลาง
3. รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝืน แบบที่ 3		
☐ ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ	4.00	มาก
☐ ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	3.67	มาก
☐ องค์ประกอบลาย สวยงาม	4.67	มากที่สุด
☐ สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม	4.00	มาก
☐ ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้าไหมหางกระรอกได้	2.67	ปานกลาง
☐ ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์	4.00	มาก
☐ ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	3.33	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยรูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝืน แบบที่ 3	3.76	มาก

ตาราง 2 (ต่อ)

ลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย โดยใช้ทฤษฎีอนุภาคทวินิยม	ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน	
	N = 3	ระดับความเหมาะสม
4. รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย แบบที่ 4		
☐ ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ	2.33	น้อย
☐ ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	3.00	ปานกลาง
☐ องค์ประกอบลาย สวยงาม	3.33	ปานกลาง
☐ สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม	3.00	ปานกลาง
☐ ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้าไหมหางกระรอกได้	2.33	น้อย
☐ ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์	3.00	ปานกลาง
☐ ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	3.33	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยรูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 4	2.90	ปานกลาง
5. รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย แบบที่ 5		
☐ ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ	2.33	น้อย
☐ ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	3.00	ปานกลาง
☐ องค์ประกอบลาย สวยงาม	3.33	ปานกลาง
☐ สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม	3.67	มาก
☐ ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้าไหมหางกระรอกได้	2.00	น้อย
☐ ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์	3.00	ปานกลาง
☐ ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	3.67	มาก
คะแนนเฉลี่ยรูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 5	3.00	ปานกลาง
6. รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 6		
☐ ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ	4.00	มาก
☐ ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	3.00	ปานกลาง
☐ องค์ประกอบลาย สวยงาม	4.67	มากที่สุด
☐ สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม	4.67	มากที่สุด
☐ ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้าไหมหางกระรอกได้	2.33	น้อย
☐ ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์	4.00	มาก
☐ ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	3.67	มาก
คะแนนเฉลี่ยรูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 6	3.76	มาก

ตาราง 2 (ต่อ)

ลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย โดยใช้ทฤษฎีอนุภาคทวินิยม	ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน	
	N = 3	ระดับความเหมาะสม
7. รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 7		
☐ ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ	3.67	มาก
☐ ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	4.00	มาก
☐ องค์ประกอบลาย สวยงาม	3.67	มาก
☐ สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม	3.67	มาก
☐ ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้าไหมหางกระรอกได้	3.00	ปานกลาง
☐ ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์	3.00	ปานกลาง
☐ ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	2.67	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยรูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 7	3.38	ปานกลาง
8. รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 8		
☐ ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ	4.33	มาก
☐ ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	3.67	มาก
☐ องค์ประกอบลาย สวยงาม	4.33	มาก
☐ สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม	3.67	มาก
☐ ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้าไหมหางกระรอกได้	2.67	ปานกลาง
☐ ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์	3.00	ปานกลาง
☐ ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	3.33	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยรูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 8	3.57	มาก
9. รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 9		
☐ ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ	2.00	น้อย
☐ ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	3.00	ปานกลาง
☐ องค์ประกอบลาย สวยงาม	3.67	มาก
☐ สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม	3.67	มาก
☐ ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้าไหมหางกระรอกได้	2.33	น้อย
☐ ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์	3.33	ปานกลาง
☐ ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	2.67	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยรูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 9	2.95	ปานกลาง

ตาราง 2 (ต่อ)

ลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย โดยใช้ทฤษฎีอนุภาคทวินิยม	ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน	
	N = 3	ระดับความเหมาะสม
10. รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 10		
☐ ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ	2.33	น้อย
☐ ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	3.67	มาก
☐ องค์ประกอบลาย สวยงาม	3.67	มาก
☐ สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม	3.67	มาก
☐ ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้าไหมหางกระรอกได้	3.00	ปานกลาง
☐ ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์	3.33	ปานกลาง
☐ ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.33	มาก
คะแนนเฉลี่ยรูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 10	3.43	ปานกลาง
11. รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 11		
☐ ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ	4.33	มาก
☐ ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	5.00	มากที่สุด
☐ องค์ประกอบลาย สวยงาม	5.00	มากที่สุด
☐ สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม	4.67	มากที่สุด
☐ ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้าไหมหางกระรอกได้	4.00	มาก
☐ ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์	4.67	มากที่สุด
☐ ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.67	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยรูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 11	4.62	มากที่สุด
12. รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 12		
☐ ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ	3.33	ปานกลาง
☐ ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	3.67	มาก
☐ องค์ประกอบลาย สวยงาม	4.33	มาก
☐ สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม	4.00	มาก
☐ ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้าไหมหางกระรอกได้	2.33	น้อย
☐ ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์	3.33	ปานกลาง
☐ ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	3.00	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยรูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 12	3.43	ปานกลาง

ตาราง 2 (ต่อ)

ลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย โดยใช้ทฤษฎีอนุภาคทวินิยม	ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน	
	N = 3	ระดับความเหมาะสม
13. รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 13		
☐ ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ	2.33	น้อย
☐ ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	3.00	ปานกลาง
☐ องค์ประกอบลาย สวยงาม	3.33	ปานกลาง
☐ สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม	3.00	ปานกลาง
☐ ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้าไหมหางกระรอกได้	2.33	น้อย
☐ ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์	3.00	ปานกลาง
☐ ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	3.33	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยรูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 13	2.90	ปานกลาง
14. รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 14		
☐ ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ	4.00	มาก
☐ ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	4.00	มาก
☐ องค์ประกอบลาย สวยงาม	4.33	มาก
☐ สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม	4.67	มากที่สุด
☐ ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้าไหมหางกระรอกได้	3.00	ปานกลาง
☐ ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์	4.33	มาก
☐ ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.00	มาก
คะแนนเฉลี่ยรูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 14	4.05	มาก
15. รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 15		
☐ ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ	3.33	ปานกลาง
☐ ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	3.33	ปานกลาง
☐ องค์ประกอบลาย สวยงาม	4.33	มาก
☐ สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม	4.67	มากที่สุด
☐ ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้าไหมหางกระรอกได้	3.33	ปานกลาง
☐ ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์	3.33	ปานกลาง
☐ ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	3.67	มาก
คะแนนเฉลี่ยรูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 15	3.71	มาก

ตาราง 2 (ต่อ)

ลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย โดยใช้ทฤษฎีอนุภาคทวินิยม	ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน	
	N = 3	ระดับความเหมาะสม
16. รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 16		
☐ ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ	2.33	น้อย
☐ ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	3.00	ปานกลาง
☐ องค์ประกอบลาย สวยงาม	3.33	ปานกลาง
☐ สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม	3.67	มาก
☐ ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้าไหมหางกระรอกได้	2.00	น้อย
☐ ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์	3.00	ปานกลาง
☐ ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	3.67	มาก
คะแนนเฉลี่ยรูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 16	3.00	ปานกลาง
17. รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 17		
☐ ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ	3.00	ปานกลาง
☐ ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	4.00	มาก
☐ องค์ประกอบลาย สวยงาม	4.67	มากที่สุด
☐ สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม	4.33	มาก
☐ ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้าไหมหางกระรอกได้	3.00	ปานกลาง
☐ ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์	3.67	มาก
☐ ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	3.67	มาก
คะแนนเฉลี่ยรูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 17	3.76	มาก
18. รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 18		
☐ ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ	4.33	มาก
☐ ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	4.67	มากที่สุด
☐ องค์ประกอบลาย สวยงาม	4.67	มากที่สุด
☐ สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม	5.00	มากที่สุด
☐ ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้าไหมหางกระรอกได้	4.00	มาก
☐ ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์	5.00	มากที่สุด
☐ ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.67	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยรูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 18	4.62	มากที่สุด

ตาราง 2 (ต่อ)

ลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย โดยใช้ทฤษฎีอนุภาคทวินิยม	ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน	
	N = 3	ระดับความเหมาะสม
19. รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 19		
☐ ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ	3.33	ปานกลาง
☐ ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	3.33	ปานกลาง
☐ องค์ประกอบลาย สวยงาม	4.67	มากที่สุด
☐ สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม	4.00	มาก
☐ ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้าไหมหางกระรอกได้	3.00	ปานกลาง
☐ ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์	4.33	มาก
☐ ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.33	มาก
คะแนนเฉลี่ยรูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 19	3.86	มาก
20. รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 20		
☐ ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ	4.33	มาก
☐ ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	4.00	มาก
☐ องค์ประกอบลาย สวยงาม	5.00	มากที่สุด
☐ สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม	4.67	มากที่สุด
☐ ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้าไหมหางกระรอกได้	4.00	มาก
☐ ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์	4.33	มาก
☐ ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.67	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยรูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 20	4.33	มาก

สรุปผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญด้านรูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายบนผ้าไหมหางกระรอกดังนี้

1. รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอแบบที่ 1 ได้คะแนนเฉลี่ย 2.90 ซึ่งแปลความหมายข้อมูลค่าเฉลี่ยคือ เป็นแบบที่มีความเหมาะสมปานกลาง
2. รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอแบบที่ 2 ได้คะแนนเฉลี่ย 3.24 ซึ่งแปลความหมายข้อมูลค่าเฉลี่ยคือ เป็นแบบที่มีความเหมาะสมปานกลาง
3. รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอแบบที่ 3 ได้คะแนนเฉลี่ย 3.78 ซึ่งแปลความหมายข้อมูลค่าเฉลี่ยคือ เป็นแบบที่มีความเหมาะสมมาก

- [illegible]

รูปแบบผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 11,18, 20 และ 14 ได้คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญในระดับ 4.62, 4.62, 4.33, และ 4.05 ตามลำดับ ซึ่งหมายความว่า เป็นรูปแบบลวดลายที่มีความเหมาะสมมากที่สุด

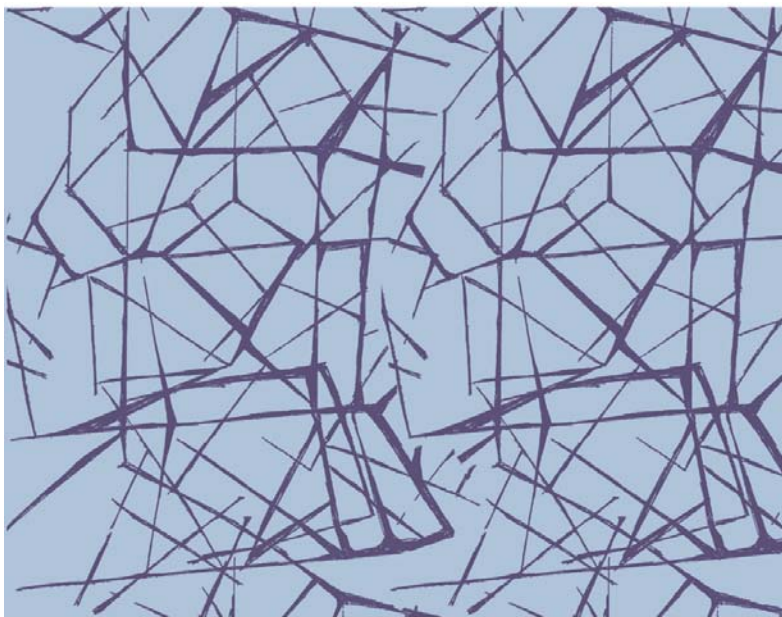
ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น ต่อรูปแบบลวดลายผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย

ตาราง 3 คำถามปลายเปิดให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ
- ทดลองปรับขนาดลายให้เล็กลงเพื่อให้ดูสอดคล้องกันมากขึ้น - การพิมพ์แต่ละแบบให้ค่าสีที่ต่างกัน ควรทดลองการพิมพ์หลายๆแบบ - ลายที่นำมาผลิตจะต้องสามารถนำไปให้ชาวบ้านผลิตต่อได้จริงๆจึงจะทำให้เกิดประโยชน์ซึ่งหมายความว่าต้องไม่ยากซับซ้อน หรือต้นทุนสูงเกินไป

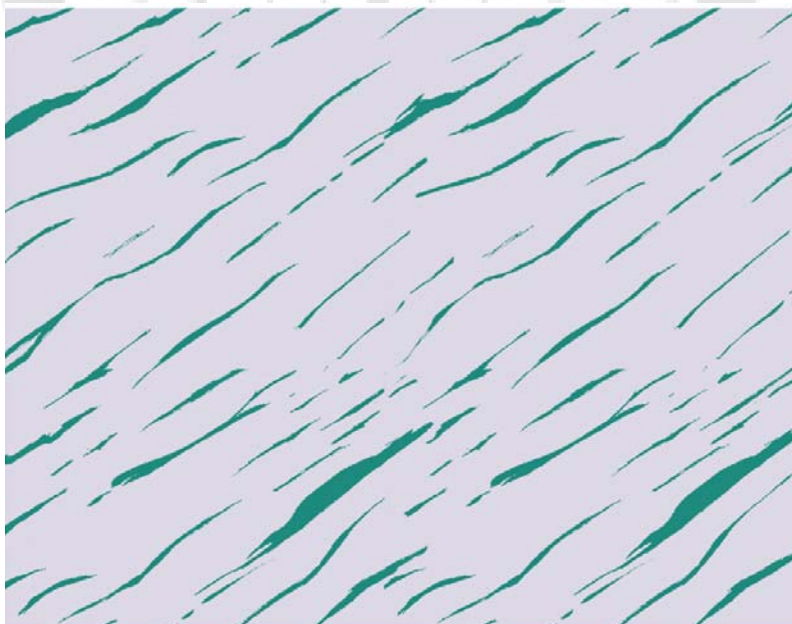
จากการวิเคราะห์ผลของแบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญสามารถสรุปได้ว่าจากรูปลวดลายพิมพ์ผสมทอทั้ง 20 แบบนั้น แบบที่ 11,18, 20 และ 14 มีความเหมาะสมมากที่สุดในการนำมาเป็นลวดลายพิมพ์ของผ้าไหมหางกระรอกสำหรับสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

สรุปลวดลายผ้าไหมหางกระรอกที่จะเหมาะสมในการนำมาพัฒนาเป็นสินค้าแฟชั่น จำนวน 4 รูปแบบ 1 คอลเลคชั่น ซึ่งประกอบด้วย

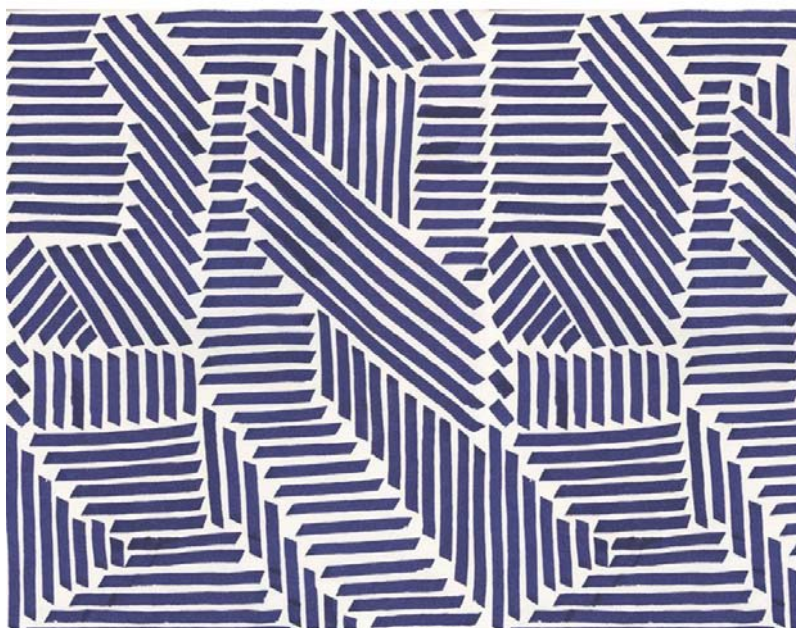
ภาพประกอบ 17 แบบร่างของรูปแบบลายที่ 11

รูปแบบที่ 11 ชื่อลาย Buiding new town ลายพิมพ์จะแสดงให้เห็นลายทอบนผืนผ้าไหมทางกระรอกที่มีความเหมาะสมเป็นผ้าพิมพ์ผสมทอ

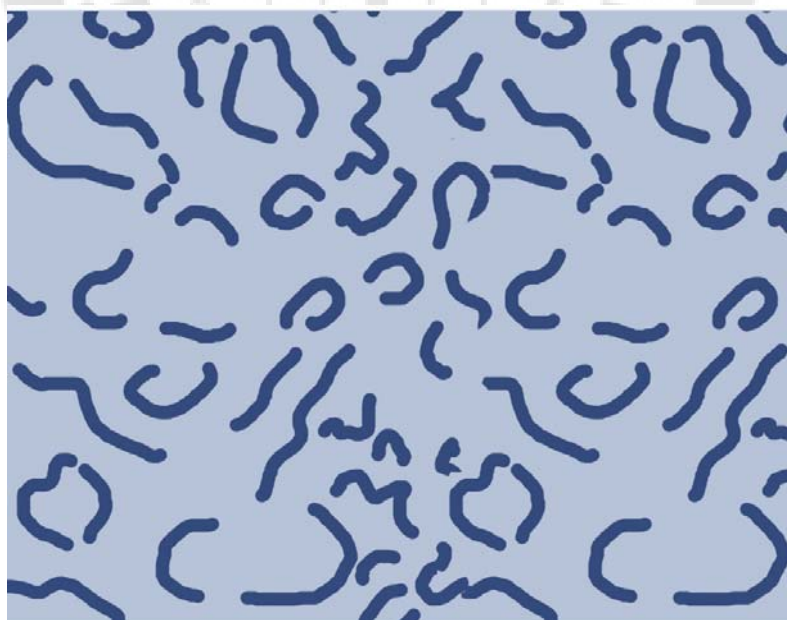
ภาพประกอบ 18 แบบร่างของรูปแบบลายที่ 14

รูปแบบที่ 14 ชื่อลาย Light Shower ลายพิมพ์จะแสดงให้เห็นลายทอบนผืนผ้าไหมทางกระรอกที่มีความเหมาะสมเป็นผ้าพิมพ์ผสมทอ

ภาพประกอบ 19 แบบร่างของรูปแบบลายที่ 18

รูปแบบที่ 18 ชื่อลาย Cross Walk ลายพิมพ์จะแสดงให้เห็นลายทอบนผืนผ้าไหมหางกระรอก ที่มีความเหมาะสมเป็นผ้าพิมพ์ผสมทอ

ภาพประกอบ 20 แบบร่างของรูปแบบลายที่ 20

รูปแบบที่ 20 ชื่อลาย Stone ลายพิมพ์จะแสดงให้เห็นลายทอบนผืนผ้าไหมหางกระรอก ที่มีความเหมาะสมเป็นผ้าพิมพ์ผสมทอ

4. นำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาแนวโน้มเทรนด์ และทฤษฎีอนาคตนิยม ออกแบบคอลเลกชันสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยจำนวน 3 คอลเลกชัน

ผู้วิจัยได้ ออกแบบคอลเลกชันสินค้าแฟชั่นโดยแบ่งแนวทางออกแบบเป็น 3 แนวทาง ดังนี้

1) แนวทางที่ 1 ออกแบบโดยใช้แนวโน้มเทรนด์เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายฤดูร้อนปี2017 และ โลฟส์ไต้ลส์ของกลุ่มเป้าหมาย

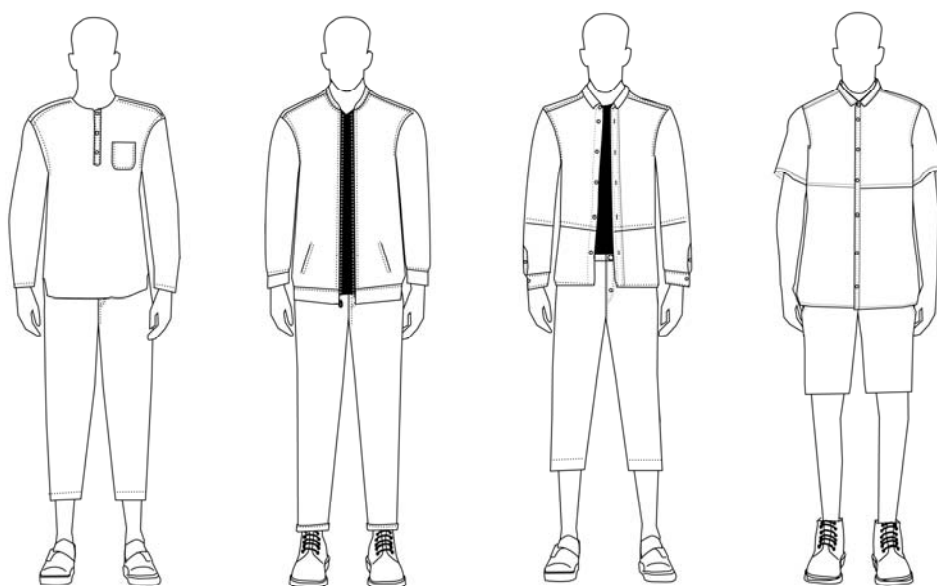
2) แนวทางที่ 2 ออกแบบโดยใช้แนวโน้มเทรนด์เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายฤดูร้อนปี2017 และ โลฟส์ไต้ลส์ของกลุ่มเป้าหมายเน้นโครงสร้างรูปทรงเสื้อผ้า และคัตติ้งที่สวยงามแปลกตาเป็นหลัก

3) แนวทางที่ 3 ออกแบบโดยใช้แนวโน้มเทรนด์เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายฤดูร้อนปี2017 และ โลฟส์ไต้ลส์ของกลุ่มเป้าหมายเน้นโครงสร้างรูปทรงเสื้อผ้า เน้นโครงสร้างที่ดูวินเทจ และคัตติ้งที่สวยงามแปลกตาเป็นหลัก

4) ออกแบบโดยใช้แนวโน้มเทรนด์เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายฤดูร้อนปี2017 และ โลฟส์ไต้ลส์ของกลุ่มเป้าหมายเป็นหลัก

โดยการออกแบบตามแนวทางทั้ง 4 แนวทาง ดังต่อไปนี้

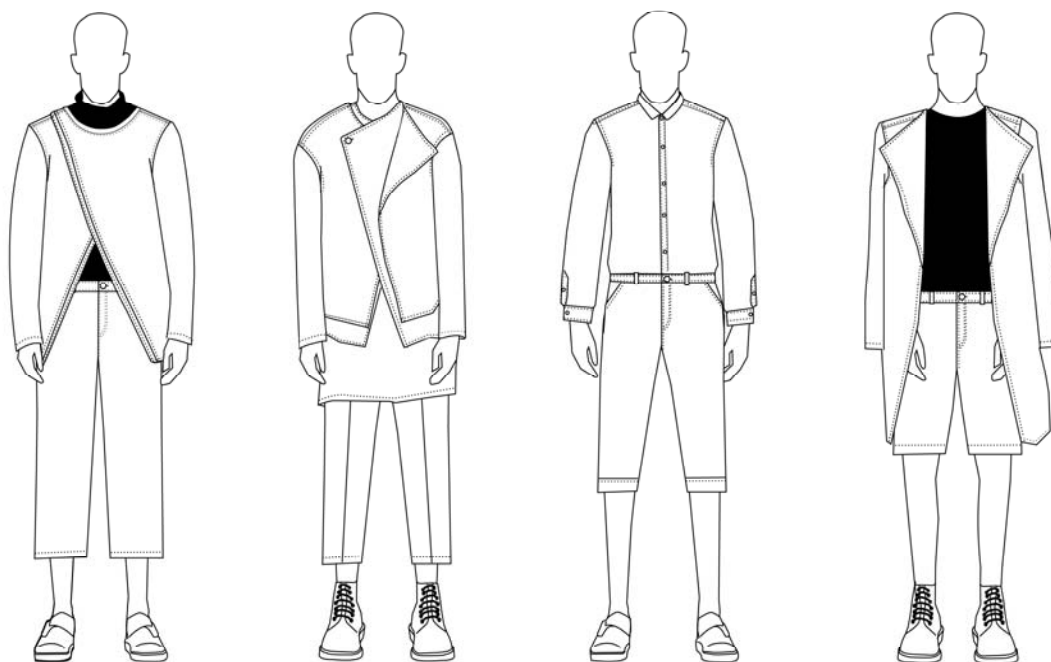
แนวทางที่ 1

ภาพประกอบ 21 แบบร่างของรูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยแบบที่ 1

ออกแบบโดยใช้แนวโน้มเทรนด์เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายฤดูร้อนปี2017 และ โลฟส์ไต้ลส์ของกลุ่มเป้าหมาย

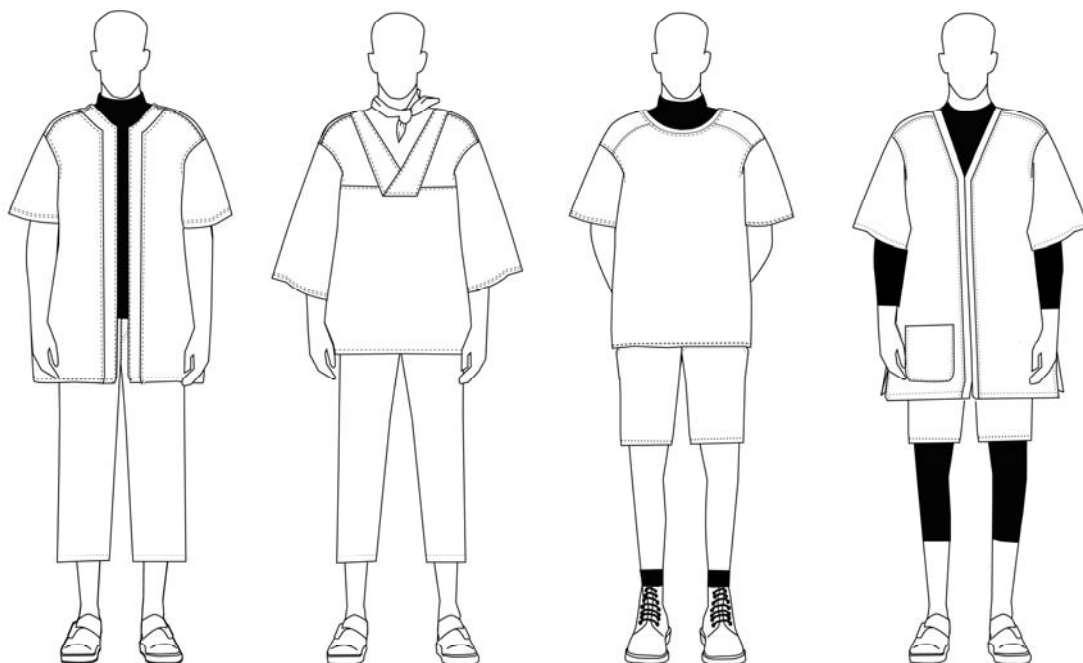
แนวทางที่ 2

ภาพประกอบ 22 แบบร่างของรูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยแบบที่ 2

ออกแบบโดยใช้แนวโน้มเทรนด์เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายฤดูร้อนปี 2017 และ ไลฟ์สไตล์ของกลุ่มเป้าหมายเน้นโครงสร้างรูปทรงเสื้อผ้า และคัตติ้งที่สวยงามแปลกตาเป็นหลัก

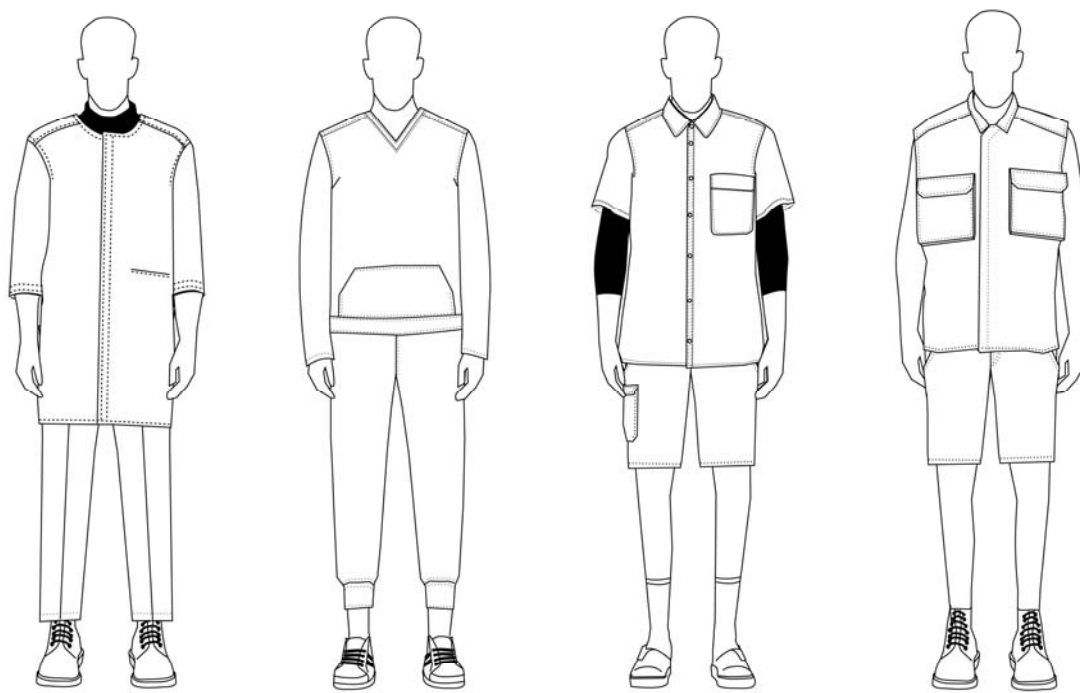
แนวทางที่ 3

ภาพประกอบ 23 แบบร่างของรูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยแบบที่ 3

ออกแบบโดยใช้แนวโน้มเทรนด์เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายฤดูร้อนปี 2017 และ โลโก้สไตล์ของกลุ่มเป้าหมายเน้นโครงสร้างรูปทรงเสื้อผ้า เน้นโครงสร้างที่ดูวินเทจ และคัตติ้งที่สวยงามแปลกตาเป็นหลัก

แนวทางที่ 4

ภาพประกอบ 24 แบบร่างของรูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยแบบที่ 4

ออกแบบโดยใช้แนวโน้มเทรนด์เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายฤดูร้อนปี 2017 และ โลโก้สไตล์ของกลุ่มเป้าหมายเป็นหลัก

5. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามชุดที่ 3 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

เกี่ยวกับการออกแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย จากผ้าไหมหางกระรอก กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปัวจ.น จ.นครราชสีมา โดยได้ทำการสอบถามผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน และได้ทำการสรุปข้อมูลตามประเด็นงานวิจัยออกเป็นตารางดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลและลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้เชี่ยวชาญ

ตาราง 4 สรุปผลจากแบบสอบถามชุดที่ 3 เกี่ยวกับลักษณะประชากรของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	1	33.33
หญิง	2	66.67
รวม	3	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	0	0
26 - 30 ปี	0	0
31 - 35 ปี	2	66.67
ตั้งแต่ 36 ปีขึ้นไป	1	33.33
รวม	3	100
3. การศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0
ปริญญาตรี	2	66.67
ปริญญาโท	1	33.33
ปริญญาเอก	0	0
รวม	3	100.00
4. อาชีพ		
เอกชน	2	66.67
ราชการ	1	33.33
รัฐวิสาหกิจ	0	0
รวม	3	100
5. ประสบการณ์การทำงานและเข้าร่วมกิจกรรมอบรมต่าง ๆ		

อาจารย์สรวรยา จอมเทพมาลา

- ภาควิชาออกแบบทัศนศิลป์ การออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คุณประพัฒน์ สมบูรณ์สิทธิ์

- ผู้ก่อตั้ง/Creative Director เสื้อผ้าแบรนด์ Q Design and Play

คุณประภาพรพรณ พากักดี

- ผู้ก่อตั้ง/ประธาน กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านตู๋ อ.ปรางค์ชัย จ.นครราชสีมา

สรุปผลข้อมูลและลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้เชี่ยวชาญ

1. เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 66.67 เพศชายคิดเป็นร้อยละ 33.33

2. ช่วงอายุมากกว่า 31-35 ปีสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 และช่วงอายุ 36 คิดเป็นร้อยละ

33.3

3. ระดับปริญญาตรีสูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 66.67 และระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ

33.33

4. อาชีพเอกชนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 66.67 และอาชีพราชการคิดเป็นร้อยละ 33.33

5. ประสบการณ์ทำงานของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เป็นงานที่เกี่ยวข้องและวิทยาการให้ความรู้ด้านผ้าไหมและการออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้าแฟชั่น

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อรูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย

สมัย

แบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ ต่อรูปแบบลวดลายผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าผืนโดยในแบบสอบถามได้กำหนดเกณฑ์ประเมินเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง ดีมาก

4 หมายถึง ดี

3 หมายถึง ปานกลาง

2 หมายถึง น้อย

1 หมายถึง น้อยที่สุด

กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายข้อมูลที่มีค่าเฉลี่ยต่างๆ ดังนี้

4.51 - 5.00 ระดับ เหมาะมากที่สุด

3.51 - 4.50 ระดับ เหมาะสมมาก

2.51 - 3.50 ระดับ เหมาะสมปานกลาง

1.51 - 2.50 ระดับ เหมาะสมน้อย

1.00 - 1.50 ระดับ เหมาะสมน้อยที่สุด

ตาราง 5 สรุปผลจากแบบสอบถามชุดที่ 3 สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านแนวทางการออกแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย จากผ้าไหมหางกระรอก กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา

แนวทางการออกแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย จากผ้าไหมหางกระรอก กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา	ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน	
	N = 3	ระดับความเหมาะสม
	$\bar{X}$	
1.แนวทางการออกแบบที่ 1		
☐ แนวทางการออกแบบตรงตามแนวคิดการออกแบบ	3.67	มาก
☐ แนวทางการออกแบบมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	3.00	ปานกลาง
☐ องค์ประกอบการออกแบบ สวยงาม	3.33	ปานกลาง
☐ แนวทางการออกแบบเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์	2.33	น้อย
☐ แนวทางการออกแบบเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	3.33	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยแนวทางการออกแบบที่ 1	3.15	ปานกลาง
2.แนวทางการออกแบบที่ 2		
☐ แนวทางการออกแบบตรงตามแนวคิดการออกแบบ	4.33	มาก
☐ แนวทางการออกแบบมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	3.33	ปานกลาง
☐ องค์ประกอบการออกแบบ สวยงาม	3.00	ปานกลาง
☐ แนวทางการออกแบบเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์	4.33	ปานกลาง
☐ แนวทางการออกแบบเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.00	มาก
คะแนนเฉลี่ยแนวทางการออกแบบที่ 2	3.80	มาก
3.แนวทางการออกแบบที่ 3		
☐ แนวทางการออกแบบตรงตามแนวคิดการออกแบบ	4.67	มากที่สุด
☐ แนวทางการออกแบบมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	4.33	มาก
☐ องค์ประกอบการออกแบบ สวยงาม	4.00	มาก
☐ แนวทางการออกแบบเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์	3.67	มาก
☐ แนวทางการออกแบบเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.67	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยแนวทางการออกแบบที่ 3	4.30	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

แนวทางการออกแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย จากผ้าไหมหางกระรอก กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา	ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน	
	N = 3	ระดับความเหมาะสม
	$\bar{X}$	
4.แนวทางการออกแบบที่ 4		
☐ แนวทางการออกแบบตรงตามแนวคิดการออกแบบ	3.00	ปานกลาง
☐ แนวทางการออกแบบมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	3.00	ปานกลาง
☐ องค์ประกอบการออกแบบ สวยงาม	3.67	มาก
☐ แนวทางการออกแบบเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์	2.33	น้อย
☐ แนวทางการออกแบบเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	3.33	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยแนวทางการออกแบบที่ 4	3.10	ปานกลาง

สรุปผลการประเมินเกี่ยวกับด้านแนวทางการออกแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย จากผ้าไหมหางกระรอก กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา ดังนี้

1. แนวทางการออกแบบที่ 1 ได้คะแนน 3.15 ซึ่งแปลความหมายข้อมูลค่าเฉลี่ยคือ เป็นแนวทางที่มีความเหมาะสมปานกลาง
2. แนวทางการออกแบบที่ 2 ได้คะแนน 3.80 ซึ่งแปลความหมายข้อมูลค่าเฉลี่ยคือ เป็นแนวทางที่มีความเหมาะสมมาก
3. แนวทางการออกแบบที่ 3 ได้คะแนน 4.30 ซึ่งแปลความหมายข้อมูลค่าเฉลี่ยคือ เป็นแนวทางที่มีความเหมาะสมมาก
4. แนวทางการออกแบบที่ 4 ได้คะแนน 3.10 ซึ่งแปลความหมายข้อมูลค่าเฉลี่ยคือ เป็นแนวทางที่มีความเหมาะสมปานกลาง

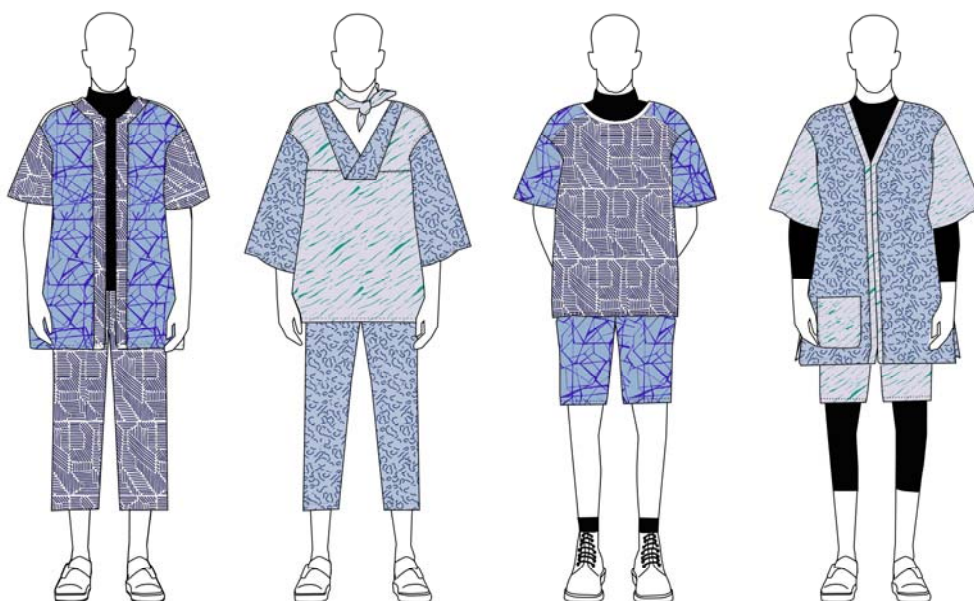
5. นำลวดลายที่ได้จากแบบสอบถาม และรูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย มาทำการออกแบบวางลวดลายแบบต่าง ๆ ลงบนสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยจำนวน 2 รูปแบบเลือกโดยกลุ่มผู้บริโภค

ผู้วิจัยได้ทำแบบสอบถามสำหรับผู้บริโภคในเรื่องของรูปแบบลวดลายที่อยู่บนสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย โดยได้ทำการสอบถามผู้บริโภคจำนวน 30 คน โดยการนำแบบร่างที่ผู้เชี่ยวชาญเลือกสินค้าแฟชั่น 1 คอลเลคชั่น และลวดลายพิมพ์ผสมออกมาออกแบบ เป็น 2 รูปแบบ ให้ผู้บริโภคเลือกเหลือ 1 รูปแบบ เพื่อนำไปผลิตเป็นสินค้าต้นแบบ โดยออกแบบการวางลวดลายบนสินค้าแฟชั่นโดยแบ่งแนวทางออกแบบเป็น 2 แนวทาง ดังนี้

1) แนวทางที่ 1 ออกแบบโดยใช้ลายที่มีขนาดใหญ่อยู่ด้วยกัน และลายขนาดเล็กอยู่ด้วยกันลายจะจับคู่กัน

2) แนวทางที่ 2 ออกแบบโดยใช้ ลายที่มีขนาดใหญ่และลายขนาดเล็กอยู่ด้วยกันในหนึ่งชุดลายจะสลับคู่กันและมีการเว้นสำหรับบางตัวในการโชว์เนื้อผ้าด้วย

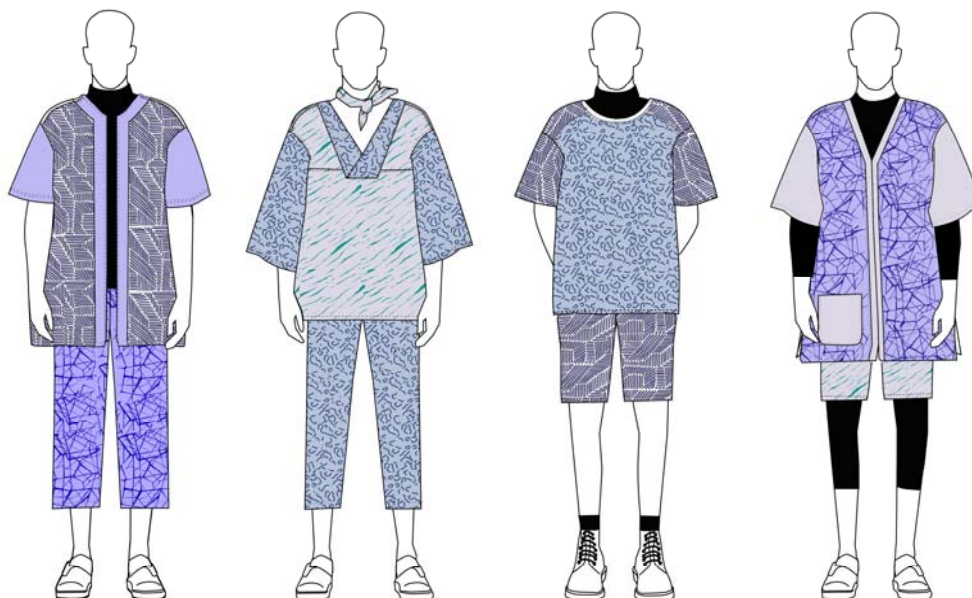
แนวทางที่ 1

ภาพประกอบ 25 แบบร่างของรูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยแบบที่ 1

ออกแบบโดยใช้ลายที่มีขนาดใหญ่อยู่ด้วยกัน และลายขนาดเล็กอยู่ด้วยกันลายจะจับคู่กัน

แนวทางที่ 2

ภาพประกอบ 26 แบบร่างของรูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยแบบที่ 2

แนวทางที่ 2 ออกแบบโดยใช้ลายที่มีขนาดใหญ่และลายขนาดเล็กอยู่ด้วยกันในหนึ่งชุดลายจะสลับคู่กัน และมีการเว้นสำหรับบางตัวในการโชว์เนื้อผ้าด้วย

ผู้วิจัยได้ทำแบบสอบถามสำหรับผู้บริโภคในเรื่องของรูปแบบลวดลายที่อยู่บนสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย โดยได้ทำการสอบถามผู้บริโภคจำนวน 30 คน โดยการนำแบบร่างที่ผู้เชี่ยวชาญเลือกสินค้าแฟชั่น 1 คอลเลคชั่น และลวดลายพิมพ์ผสมออกมาออกแบบ เป็น 2 รูปแบบ ให้ผู้บริโภคเลือกเหลือ 1 รูปแบบ เพื่อนำไปผลิตเป็นสินค้าต้นแบบ และได้ทำการสรุปข้อมูลตามประเด็นงานวิจัยออกเป็นตารางดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลและลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 6 สรุปผลจากแบบสอบถามชุดที่ 4 สำหรับผู้บริโภคเกี่ยวกับข้อมูลความต้องการของผู้บริโภค

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1.อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	5	17
26 - 30 ปี	19	63
31 - 35 ปี	6	20
ตั้งแต่ 36 ปี ขึ้นไป	0	0
รวม	30	100

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
2. สัญชาติ		
ไทย	28	93
ต่างชาติ	2	7
รวม	30	100
3. การศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0
ปริญญาตรี	20	66
ปริญญาโท	10	34
ปริญญาเอก	0	0
รวม	30	100
4. อาชีพ		
นักเรียน-นักศึกษา	0	0
พนักงานบริษัท	21	70
ข้าราชการ	0	0
ธุรกิจส่วนตัว	9	30
รวม	30	100
5. รายได้		
ต่ำกว่า 10,000	0	0
ระหว่าง 10,001 – 20,000	0	0
ระหว่าง 20,001 – 30,000	15	50
ระหว่าง 30,001 – 40,000	8	25
ระหว่าง 40,001 – 50,000	5	15
มากกว่า 50,001	3	10
รวม	30	100

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
6. จำนวนชั้นที่ซื้อสินค้าแฟชั่นในรอบสามเดือนที่ผ่านมา		
ไม่ซื้อเลย	0	0
1-2 ชั้น	5	17
3-5 ชั้น	5	17
6-8 ชั้น	12	40
มากกว่า 8 ชั้น	8	26
รวม	30	100

สรุปผลข้อมูลทางประชากรศาสตร์ ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริโภค มีดังต่อไปนี้

1. ช่วงอายุ 26 - 30 ปี เป็นช่วงอายุที่มีการตอบแบบสอบถามมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 63 ช่วงอายุ 31-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 20 และช่วงอายุต่ำกว่า 25 ปี ขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 17 ของผู้ทำแบบสอบถามทั้งหมด
2. จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 30 คน แบ่งเป็นผู้มีสัญชาติไทย 28 คน คิดเป็นร้อยละ 93 และชาวต่างชาติ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 7 ของผู้ทำแบบสอบถามทั้งหมด
3. จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 30 คน ผู้มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 66 และปริญญาโทคิดเป็นร้อยละ 34 ของผู้ทำแบบสอบถามทั้งหมด
4. จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 30 คน ส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานบริษัทคิดเป็นร้อยละ 70 และธุรกิจส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 30 ของผู้ทำแบบสอบถามทั้งหมด
5. จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 30 คน ระดับรายได้ต่อเดือนในช่วง 20,001 – 30,000 มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 50 ผู้มีรายได้ระหว่าง 30,001 – 40,000 บาทต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 25 และผู้มีรายได้ระหว่าง 40,001 – 50,000 บาทต่อเดือนของผู้ทำแบบสอบถามทั้งหมด
6. จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 30 คน เกี่ยวกับการเลือกซื้อสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยในระยะเวลาสามเดือน จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ซื้อสูงสุด 6-8 ชั้นคิด เป็นร้อยละ 40 จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ซื้อ มากกว่า 8 ชั้นคิด เป็นร้อยละ 26 กลุ่มเป้าหมายที่ซื้อ 1-3 ชั้นคิด เป็นร้อยละ 17 และกลุ่มเป้าหมายที่ซื้อ มากกว่า 4-6 ชั้นคิด เป็นร้อยละ 17

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อรูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย
แบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริโภคด้านการออกแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยต่อ
รูปแบบผ้าพิมพ์ผสมทอ โดยในแบบสอบถามได้กำหนดเกณฑ์ประเมินเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ดีมาก
- 4 หมายถึง ดี
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง น้อย
- 1 หมายถึง น้อยที่สุด

กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายข้อมูลที่มีค่าเฉลี่ยต่างๆ ดังนี้

- 4.51 - 5.00 ระดับ เหมาะมากที่สุด
- 3.51 - 4.50 ระดับ เหมาะสมมาก
- 2.51 - 3.50 ระดับ เหมาะสมปานกลาง
- 1.51 - 2.50 ระดับ เหมาะสมน้อย
- 1.00 - 1.50 ระดับ เหมาะสมน้อยที่สุด

ตาราง 7 สรุปผลจากแบบสอบถามชุดที่ 4 สำหรับผู้บริโภค ด้านความสวยงามของรูปแบบสินค้า
แฟชั่นร่วมสมัยโดยได้มีผลวัดลายพิมพ์ผสมทอ

รูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยโดยที่มีผลวัดลายพิมพ์ผสมทอ	ผู้บริโภค 30 คน	
	N = 30	ระดับความเหมาะสม
	$\bar{X}$	
1. รูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยกับการวางผลวัดลายพิมพ์ผสมทอแบบที่ 1		
☐ ความสวยงามของผลวัดลายที่ต่อเนื่องกัน	4.07	มาก
☐ ความสวยงามของสีสันทัน	4.20	มาก
☐ เป็นผลวัดลายพิมพ์ผสมทอที่แปลกใหม่ น่าสนใจ	4.07	มาก
☐ ความสอดคล้องกันภายในคอลเลกชัน	4.23	มาก
☐ ความเหมาะสมในการเป็นสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย	4.13	มาก
คะแนนเฉลี่ยรูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยกับการวางผลวัดลายพิมพ์ผสมทอแบบที่ 1	4.14	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

รูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยโดยที่มีลวดลายพิมพ์ผสมทอ	ผู้บริโภคร 30 คน	
	N = 30	ระดับความเหมาะสม
	$\bar{X}$	
2. รูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยกับการวางลวดลายผ้าพิมพ์ผสมทอแบบที่ 2		
☐ ความสวยงามของลวดลายที่ต่อเนื่องกัน	4.53	มากที่สุด
☐ ความสวยงามของสีสันทัน	4.43	มาก
☐ เป็นลวดลายพิมพ์ผสมทอที่แปลกใหม่ น่าสนใจ	4.60	มากที่สุด
☐ ความสอดคล้องกันภายในคอลเลคชั่น	4.60	มากที่สุด
☐ ความเหมาะสมในการเป็นสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย	4.60	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยรูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยกับการวางลวดลายผ้าพิมพ์ผสมทอแบบที่ 2	4.55	มากที่สุด

สรุปผลการประเมินจากผู้บริโภคด้านรูปแบบสินค้าแฟชั่นกับการวางลวดลายผ้าพิมพ์ผสมทอ ดังนี้

1. รูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยกับการวางลวดลายผ้าพิมพ์ผสมทอแบบที่ 2 ได้คะแนนเฉลี่ย 4.55 ซึ่งแปลความหมายข้อมูลค่าเฉลี่ยคือ เป็นแบบที่มีความเหมาะสมมากที่สุด
2. รูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยกับการวางลวดลายผ้าพิมพ์ผสมทอแบบที่ 1 ได้คะแนนเฉลี่ย 4.14 ซึ่งแปลความหมายข้อมูลค่าเฉลี่ยคือ เป็นแบบที่มีความเหมาะสมมาก

จากการวิเคราะห์ผลของแบบสอบถามผู้บริโภคสามารถสรุปได้ว่า รูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยกับการวางลวดลายผ้าพิมพ์ผสมทอ ทั้ง 2 แบบนั้น แบบที่ 2 มีความเหมาะสมมากที่สุดในการนำมาเป็นสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยมากที่สุด ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

6. นำผ้าไหมหางกระรอกผลิตชิ้นงานต้นแบบ (Prototype) สินค้าแฟชั่นร่วมสมัย

จากการศึกษาวิเคราะห์แบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญด้านลวดลายและเทคนิคการพิมพ์ผ้า โดยใช้ทฤษฎีอนุภาคทนิยม บนผ้าไหมหางกระรอก และแนวทางการออกแบบ ลวดลาย ขั้นตอนการผลิตชิ้นงานต้นแบบดังนี้

1. นำรูปแบบที่ได้จากการวิเคราะห์แบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญและผู้บริโภคมาวางแผนจัดเตรียมวัสดุ และระบุเทคนิคการทำที่เหมาะสมกับรูปแบบลวดลาย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการทดลองวิธีการพิมพ์ในแบบต่างๆ เพื่อต้องการการพิมพ์ที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผ้าไหมหางกระรอก อีกทั้งยังมีความเหมาะสมที่สุดทั้งในการการดูดซับสี ผิวลื่นผิวสัมผัส จากผลการทดลองพบว่าการพิมพ์ Direct Print โดยใช้ Pigment Print Paste เมื่อพิมพ์แล้วเนื้อสีจะแทรกอยู่ระหว่างเส้นใยผ้า สามารถโซลว์ลายทอของผ้าไหมหางกระรอกไว้ได้ และยังคงผิวสัมผัสของผ้าไหมไว้มากที่สุด เหมาะแก่การนำมาพัฒนาผ้าไหมหางกระรอก เพื่อผลิตเป็นสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยมากที่สุด

2. เตรียมผ้าไหมหางกระรอกที่จะไปใช้ในการพิมพ์

ภาพประกอบ 27 ผ้าไหมหางกระรอก

3. นำผ้าไหมหางกระรอกเข้าเครื่องพิมพ์

ภาพประกอบ 28 เครื่องพิมพ์ Direct Print

4. จะได้ผ้าไหมหางกระรอกที่พิมพ์ลายเสร็จสมบูรณ์

ภาพประกอบ 29 ผ้าไหมหางกระรอกที่ได้ลวดลายพิมพ์ผสมทอ

5. ขั้นตอนการออกแบบสินค้าแฟชั่นออกแบบสินค้าแฟชั่นโดยอาศัยแนวทางการออกแบบที่ได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

ภาพประกอบ 30 สินค้าแฟชั่นร่วมสมัยบุรุษเสร็จสมบูรณ์ ออกแบบโดยใช้ลายที่มีขนาดใหญ่และลายขนาดเล็กอยู่ด้วยกันในหนึ่งชุดลายจะสลับคู่กันและมีการเว้นสำหรับบางตัวในการโชว์เนื้อผ้า

6. นำผ้าไหมหางกระรอกไปผลิตเป็นสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยตามแนวทางการออกแบบที่ได้จากการวิเคราะห์แบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญเรื่องแนวทางการออกแบบ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ศึกษาและพัฒนา ลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าผืน จากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม สำหรับสินค้าแฟชั่น กรณีศึกษา ผ้าไหมหางกระรอก ของ กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านตู๋ อ.ปັกธงชัย จ.นครราชสีมา กล่าวคือเพื่อศึกษาและพัฒนาผ้าไหมหางกระรอกให้มีรูปแบบใหม่ๆที่เหมาะสมในการนำมาผลิตสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย เพื่อให้เกิดความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ที่ได้จากผ้าไหมหางกระรอก และยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของการทอในรูปแบบของผ้าไหมหางกระรอกแบบเดิมไว้ได้ โดยการพัฒนารูปแบบลวดลายพิมพ์ลงบนผ้าไหมหางกระรอก ที่จะนำไปสู่สินค้าแฟชั่นร่วมสมัย

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า รูปแบบลวดลายที่เหมาะสมในการนำมาผลิตเป็นสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย และยังคงแสดงให้เห็นลวดลายของไหมหางกระรอก เอกลักษณ์ความเป็นผ้าไหมหางกระรอกของจังหวัดนครราชสีมาได้นั้น โดยได้มาจากการศึกษาจากลัทธิอนาคตนิยม ร่วมกับแนวโน้มเทรนด์แฟชั่นฤดูร้อนปี 2017 ซึ่งเหมาะสมกับลวดลายการทอของผ้าไหมหางกระรอก และมีลักษณะที่คล้ายตามกัน นำสายตาจากอีกจุดไปยังอีกจุด ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ ทฤษฎีลัทธิอนาคตนิยม ที่นิยมเส้นที่มีลักษณะมองดูแล้วรู้สึกเคลื่อนไหว

และยังนำทฤษฎีลัทธิอนาคตนิยม มาใช้ โดยปกติแล้วนั้นการพิมพ์ผ้าไหมนั้นจะต้องพิมพ์แล้วทับลวดลายการทอของไหมหางกระรอก แต่สำหรับโครงการศึกษาและพัฒนานี้จะทำให้เห็นลวดลายการทอของผ้าไหมหางกระรอกยังคงอยู่ โดยลวดลายทอของผ้าไหมหางกระรอก ในขั้นตอนของการทอนั้นจะมีการใช้ไหมคู่สีที่ตรงกันข้ามกันมาตีเกลียวเพื่อนำมาทอเป็นผ้าไหมหางกระรอก เพื่อให้เกิดความเงางามและเส้นและนั้นเป็นเอกลักษณ์ของผ้าไหมหางกระรอก ซึ่งการใช้สีคู่ตรงข้ามนั้น ตรงไปตามทฤษฎีลัทธิอนาคตนิยม ตามที่ได้ศึกษา ซึ่งทำให้เกิดลวดลายบนผ้าไหมหางกระรอก และ เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับลายพิมพ์ ทำให้เกิดลวดลายและเทคนิคใหม่ในการพิมพ์ผ้าไหมหางกระรอก

จากผลสรุปการศึกษาลวดลาย เทคนิค และแนวโน้มเทรนด์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบลวดลายพิมพ์ลงบนผ้าไหมหางกระรอก ซึ่งถูกคัดเลือกโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 4 รูปแบบจากกลุ่มตัวอย่างรูปแบบลวดลายผ้าพิมพ์ผสมทอจำนวน 20 รูปแบบจากนั้นผู้วิจัยได้นำภาพร่างที่ได้รับการคัดเลือกจากผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มผู้บริโภคว่าเหมาะสมในการนำมาผลิตเป็นสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยมาออกแบบสินค้าแฟชั่นจำนวน 4 คอลเลคชั่น ซึ่งถูกคัดเลือกโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 1 คอลเลคชั่น และกลุ่มผู้บริโภคเป็นผู้เลือกรูปแบบการจัดวางลวดลายลงบนสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย เหลือ 1 รูปแบบเพื่อผลิตเป็นสินค้าต้นแบบ ทั้งนี้เพื่อให้กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านตู๋ อ.ปັกธงชัย จ.นครราชสีมา สามารถนำไปต่อยอดและพัฒนาต่อไป เพื่อเป็นการสร้างรายได้เพิ่มให้แก่ชุมชน

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

เพื่อศึกษาเชิงลึกในด้านลวดลายพิมพ์ จากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม ให้เหมาะสมกับผ้าไหมหางกระรอก และเหมาะสมกับการออกแบบเสื้อผ้าบุรุษมากที่สุด โดยการพัฒนาผ้าไหมหางกระรอก ของกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปັกธงชัย จ.นครราชสีมา เพื่อนำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นแนวทางการออกแบบนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ สร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์และเป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพแก่คนในชุมชน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือผ้าไหมหางกระรอก จากกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปັกธงชัย จ.นครราชสีมา การศึกษาและการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีขอบเขตการศึกษาดังนี้

1. ศึกษากระบวนการสร้างลายและเทคนิคการพิมพ์ผ้าไหมหางกระรอกเพื่อให้เหมาะสมกับการพัฒนาเป็นสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยโดยใช้ทฤษฎีลัทธิอนาคตนิยม

1.1 กระบวนการออกแบบและสร้างลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายโดยใช้ ทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม

1.2 เทคนิคการพิมพ์ผ้าไหมหางกระรอกโดยใช้ทฤษฎีลัทธิอนาคตนิยม

1.3 ผ้าไหมหางกระรอกพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายที่พัฒนาแล้ว จำนวน 4 รูปแบบ

2. ออกแบบสินค้าแฟชั่น 1 คลอเลชั่น ได้แก่ ชุดบุรุษ 4 ชุด ประกอบไปด้วย เสื้อบุรุษ 2 ตัว กางเกงขาสั้นบุรุษ 2 ตัว กางเกงขาสั้นบุรุษ 2 ตัว เสื้อคลุมบุรุษ 2 ตัว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. การสังเกตการณ์ (Observation)

โดยผู้วิจัยใช้การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) มีวัตถุประสงค์เพื่อดูลวดลายผ้าไหมหางกระรอกที่ได้จากการทอ โดยศึกษากระบวนการผลิตผ้าไหมหางกระรอก จากกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปັกธงชัย จ.นครราชสีมา

2. การสัมภาษณ์ (Interview)

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Formal Interviews) ในประเด็นประวัติความเป็นมาของการออกแบบลวดลายและขั้นตอนการทำ แนวความคิด และรูปแบบผลิตภัณฑ์ เทคนิค และกระบวนการผลิต โดยผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบบันทึกเสียงและกล้องถ่ายภาพร่วมกัน

3. การสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire)

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามจำนวน 5 ชุด คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบลวดลาย พิมพ์ผสมซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบไหมหางกระรอกกลุ่ม

ตัวอย่างจำนวน 20 รูปแบบ เพื่อทำการคัดเลือก 4 รูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน จากนั้นนำผลสรุปที่ได้จากการสำรวจมาออกแบบสินค้าแฟชั่นจำนวน 4 คอลเลคชั่น แล้วทำการคัดเลือกโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยการสร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อสินค้าแฟชั่นเหลือ 1 คอลเลคชั่น จากนั้นนำผลสรุปที่ได้มาออกแบบวางลวดลายลงบนสินค้าแฟชั่นจำนวน 2 รูปแบบ และทำการคัดเลือกให้เหลือ 1 รูปแบบ โดยกลุ่มเป้าหมายจำนวน 30 ท่าน

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการรวบรวมข้อมูลจากทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ มาวิเคราะห์หาแนวทางที่กำหนดตามวัตถุประสงค์ และเป็นไปตามขอบเขตของงานวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อศึกษาวัสดุเพื่อศึกษา กระบวนการผลิตและการออกแบบผ้าไหมหางกระรอก จากกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปัว พะเยา จ.นครราชสีมา

ส่วนที่ 2 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากเอกสารด้านศิลปะ และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษา ทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม ในเรื่องของจุดเด่นของทฤษฎีและเรื่องการใช้สี

ส่วนที่ 3 นำข้อมูลจากการวิเคราะห์มาเป็นแนวทางในการผลิตผ้าพิมพ์ผสมทอ จากผ้าไหมหางกระรอกโดยใช้ทฤษฎีลัทธิอนาคตนิยม และนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเลือก แล้วนำผลสรุปมาเป็นแนวทางในการออกแบบลวดลาย และนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเลือกลวดลายผ้าพิมพ์ผสมทอ แล้วนำผลสรุปมาเป็นแนวทางในการออกแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยต้นแบบ จากพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายจากผ้าไหมหางกระรอก

ส่วนที่ 3 สรุปผลที่ได้จากการพิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำมาสร้างต้นแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยจากผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย

ส่วนที่ 1

1. ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและจากการลงภาคสนามในเรื่องการสร้างลวดลายและผลิตผ้าไหมหางกระรอก จากจากกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปัว พะเยา จ.นครราชสีมา

2. จากการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลในเรื่องออกแบบลวดลายและเทคนิคการทำผ้าไหมหางกระรอก จากจากกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปัว พะเยา จ.นครราชสีมา มาออกแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอ

ส่วนที่ 2 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากเอกสารด้านงานศิลปะ และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษา ทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม ในเรื่องของจุดเด่นของทฤษฎีและเรื่องการใช้สี เพื่อจะได้นำ จุดเด่นต่างๆมาออกแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอ โดยการ นำงานศิลปะ มาให้ผู้เชี่ยวชาญ ให้คะแนนในเรื่องการเคลื่อนไหว ที่เกิดจากการมองภาพ โดยผู้วิจัยได้แยกประเภทความเคลื่อนไหวไว้

สองแบบ 1.Dynamic movement Dynamic Movement จะนำสายตาจากอีกจุดไปยังอีกจุด 2.Static Movement จะมีการนำสายตาทายในภาพ แบบกระโดดจากอีกจุดอีกจุดได้ เคลื่อนที่แบบอยู่นิ่ง และแยกกันอย่างเด็ดขาด ทั้งสองข้อข้างต้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ โดยไม่ได้บอกผู้เชี่ยวชาญว่าภาพใดเป็นการเคลื่อนไหวแบบใด เพราะต้องการผลที่เป็นไปไหนทิศทางเดียวกันว่ารูปภาพใดที่ให้ความเคลื่อนไหวมากที่สุดและรูปภาพนั้นใช้การเคลื่อนไหวแบบใด โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา จำนวน 3 ท่าน

- ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบสินค้าแฟชั่น
อาจารย์สรวรยา จอมเทพมาลา อาจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบทัศนศิลป์ การออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ผู้เชี่ยวชาญด้านออกแบบลวดลาย/และการออกแบบสินค้าแฟชั่น
คุณประพัฒน์ สมบูรณ์สิทธิ์ ผู้ก่อตั้ง/Creative Director เสื้อผ้าแบรนด์ Q Design and Play
- ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบโครงสร้างผ้าไหมหางกระรอก
คุณประภาพรรณ พากักดี ผู้ก่อตั้ง/ประธาน กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านตู๋ อ.ปักธงชัย จ. นครราชสีมา

ส่วนที่ 3 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ และนำมาสร้าง แบบร่าง ลวดลายพิมพ์ จำนวน 20 รูปแบบ โดยนำเสนอแบบร่างให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา จำนวน 3 ท่าน

- ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบสินค้าแฟชั่น
อาจารย์สรวรยา จอมเทพมาลา อาจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบทัศนศิลป์ การออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 - ผู้เชี่ยวชาญด้านออกแบบลวดลาย/และการออกแบบสินค้าแฟชั่น
คุณประพัฒน์ สมบูรณ์สิทธิ์ ผู้ก่อตั้ง/Creative Director เสื้อผ้าแบรนด์ Q Design and Play
 - ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบโครงสร้างผ้าไหมหางกระรอก
คุณประภาพรรณ พากักดี ผู้ก่อตั้ง/ประธาน กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านตู๋ อ.ปักธงชัย จ. นครราชสีมา
- พิจารณาเลือกโดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 4 รูปแบบ ที่มีความเหมาะสม

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลแบบร่าง ข้อมูลเทรนด์แฟชั่นที่ผู้วิจัยได้ศึกษา นำมาออกแบบเพื่อเป็นต้นแบบเครื่องแต่งกายสำหรับสินค้าแฟชั่น ซึ่งประกอบด้วยเครื่องแต่งกายสำหรับสุภาพบุรุษ จำนวน 12 ชุด โดยพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ

1. สรุปผลแบบร่างเสื้อผ้าสินค้าแฟชั่น จำนวน 12 รูปแบบมาคัดเลือก ให้เหลือเพียง 4 รูปแบบ เป็น 1 คอลเลคชั่น จากผู้เชี่ยวชาญ

2. คัดเลือกพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบในการวางลวดลายลงบนสินค้าแฟชั่น ให้เหลือ 1 คอลเลคชั่น จำนวน 2 รูปแบบ จากการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อแบบร่าง เพื่อสร้างต้นแบบสินค้าแฟชั่น ที่มีลวดลายพิมพ์ผสมทอ จากลัทธิอนาคตนิยม

ส่วนที่ 4 นำผลสรุปมาสร้างต้นแบบ 1 คอลเลคชั่น จำนวน 4 ชุด เพื่อนำมาผลิตสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยต้นแบบจริง สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์รูปแบบลวดลายพิมพ์และเทคนิคการทำผ้าไหมทางกระรอก กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านตู อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมาโดยพัฒนารูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอบนผ้าไหมทางกระรอก จากในงานวิจัยนี้โดยคำนึงถึงทฤษฎีลัทธิอนาคตนิยมมาใช้ในการออกแบบลวดลาย โดยพิจารณาเกี่ยวกับงานศิลปะจากลัทธิทฤษฎีอนาคตนิยม

วิเคราะห์ลวดลาย จากทฤษฎีอนาคตนิยม

จากแบบสอบถามทฤษฎีอนาคตนิยม โดยเลือกจากสิ่งที่เป็นจุดเด่นของทฤษฎีอนาคตนิยมมากที่สุดและรองลงมาตามลำดับ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ทฤษฎีลัทธิอนาคตนิยม(Futurism Theory) บรรดานักอนาคตนิยม(Futurist) ชื่นชมกับความเร็ว เทคโนโลยี ความเป็นหนุ่มและความรุนแรง รถยนต์ เครื่องบิน และเมืองอุตสาหกรรม เอกลักษณ์พิเศษของศิลปะนี้แต่มีจุดประสงค์แสดงความเคลื่อนไหวคือทำให้เกิดลักษณะแอบสแตรก (Abstract) ที่เรียกว่า ความเร็ว และการผันแปรที่มองเห็นได้ศิลปินกลุ่มนี้จึงยึดถือ ความเจริญด้านวิทยาศาสตร์ ความเคลื่อนไหวของจักรกล และความเร็ว ซึ่งมีสีสันสดใส และลดทอนรูปทรงในธรรมชาติ

ซึ่งจากแบบสอบถาม ในด้านการเคลื่อนไหวของทฤษฎีลัทธิอนาคตนิยม(Futurism Theory) ลักษณะของการเคลื่อนไหว แบบ Dynamic Movement จะนำสายตาจากอีกจุดไปยังอีกจุดแบบเคลื่อนที่ จะได้มิติที่มากกว่า มีความเร็วที่สูงกว่าบางครั้งอาจรู้สึกถึงความเร่งด่วน Static Movement จะมีการนำสายตาภายในภาพ แบบกระโดดจากอีกจุดอีกจุดได้ เคลื่อนที่แบบอยู่นิ่ง และแยกกันอย่างเด็ดขาด ซึ่งตรงกันกับบทความ 100 ปีลัทธิฟิวเจอริสม์: ลัทธิศิลปะแห่งการทำลาย (Futurism100) ของ รศ.สมเกียรติ ตั้งนโม ผู้แปลและเรียบเรียง และแบบเรียนอีกหลายๆเล่มที่พูดถึงทฤษฎีลัทธิอนาคตนิยม ในแง่มุมเดียวกันนี้

2. สีที่ใช้ด้านทฤษฎีอนาคตนิยม จะเป็นสี คู่ตรงข้ามแบบ 2 คู่ (Double Complementary Colors) สำหรับโครงการศึกษาและพัฒนานี้จะทำให้เห็นลวดลายการทอของผ้าไหมทางกระรอกยังคงอยู่ โดยลวดลายทอของผ้าไหมทางกระรอก ในขั้นตอนของการทอนั้นจะมีการใช้ไหมคู่สีที่ตรงกันข้ามกันมาตีเกลียวเพื่อนำมาทอเป็นผ้าไหมทางกระรอก เพื่อให้เกิดความเงางามและเส้นและนั้นเป็นเอกลักษณ์ของผ้าไหมทางกระรอก ซึ่งการใช้สีคู่ตรงข้ามนั้น ตรงไปตามทฤษฎีลัทธิอนาคต

นิยม ตามที่ได้ศึกษา ซึ่งทำให้เกิดลวดลายบนผ้าใหม่ทางกระรอก และ เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับลายพิมพ์

3. ผลจากการวิเคราะห์แนวโน้มเทรนด์ฤดูร้อนปี2017 (Trend 2017) แบ่งออกได้ดังนี้

3.1 ดินแดนที่เปิดกว้าง OPEN-MINDED WORLD

3.2 โลกที่หลอมรวม GRAND WORLD MIX

3.3 สำรวจให้ปรากฏ INVESTIGATE THE ABSENCE

3.4 โอกาสจากความเสื่อมถอย DYSTOPIAN POSSIBILITIES

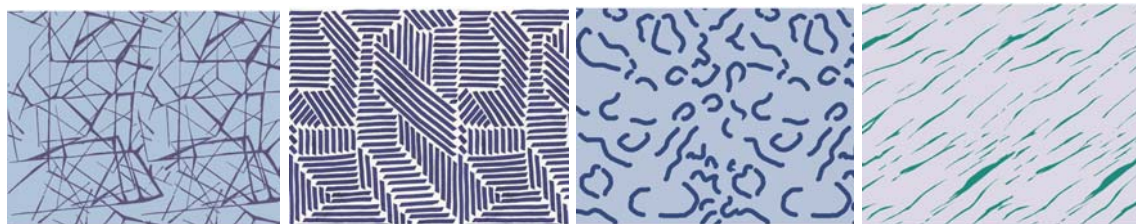
ซึ่งทางผู้เชี่ยวชาญได้เลือก เทรนด์ โลกที่หลอมรวม GRAND WORLD MIX และจากข้อสรุปดังกล่าวจึงนำไปสู่สมมุติฐานของงานวิจัย เพื่อนำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นแนวทางการออกแบบนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ ที่จะสามารถทำให้เกิดองค์ความรู้ ในการพัฒนาลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าผืน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยและสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์

4. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด เกิดเป็นแนวทางการออกแบบ คือ URBAN BY NATURE กลายเป็นตัวแทนจากมนุษย์ในยุคใหม่ ที่มีความต้องการในธรรมชาติ ในยุคดิจิทัลที่วุ่นวาย มนุษย์เลยมีความต้องการที่จะเข้าหาธรรมชาติมากขึ้น แต่ก็ต้องการความเป็นแฟชั่น ความเป็นคนเมืองที่ต้องการแสดงออกมาผ่านทางลวดลายพิมพ์บนผ้า

ภาพประกอบ 31 Urban By Nature Concept Design ของการออกแบบ

ด้านรูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าผืนจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเลือก จำนวน 4 รูปแบบ จาก 20 รูปแบบ ซึ่งได้คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญมากที่สุด ซึ่งหมายความว่า เป็นลวดลายที่มีความเหมาะสมมากที่สุดที่จะนำไปออกแบบสินค้าแฟชั่น นั่นคือลวดลายแบบที่ 11, 18, 20 และ 14 ตามลำดับ

ลายแบบที่ 11

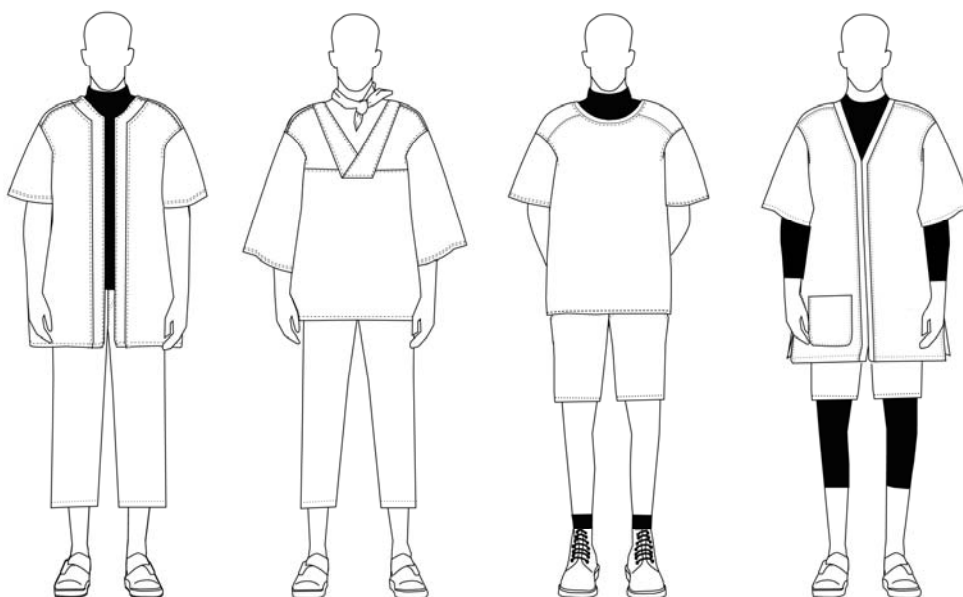
ลายแบบที่ 18

ลายแบบที่ 20

ลายแบบที่ 14

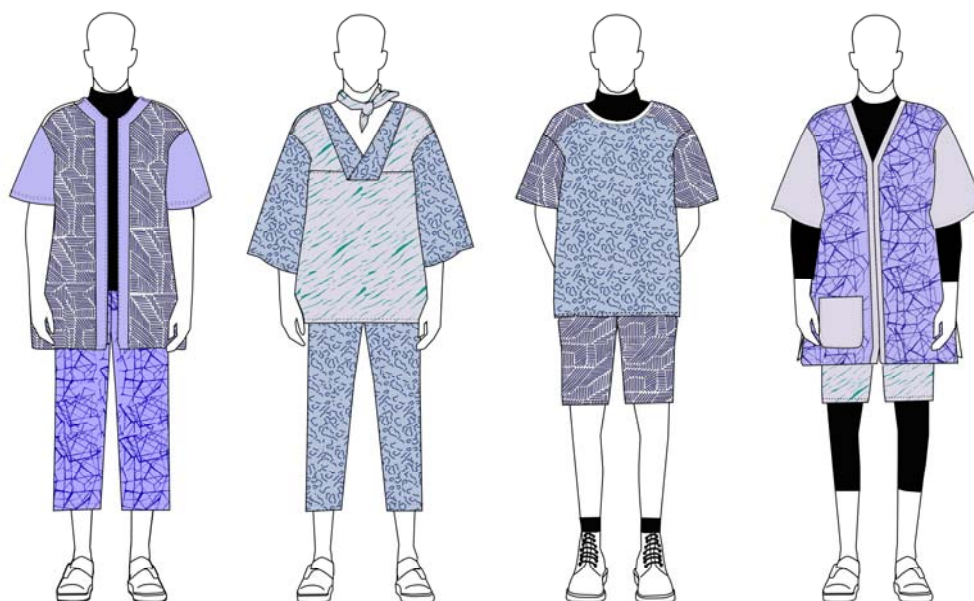
ภาพประกอบ 32 รูปแบบลายที่ได้รับการคัดเลือกสู่รูปแบบ

5. นำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านรูปแบบ มาออกแบบเป็นชุดจำนวนจำนวน 4 คอลเลกชัน โดยใช้แนวทางการออกแบบ คือ URBAN BY NATURE เช่นกัน โดยผู้เชี่ยวชาญเลือกจำนวน 1 คอลเลกชัน โดยรูปแบบที่เหมาะสมที่สุด คือ รูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยแบบที่ 3

ภาพประกอบ 33 รูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยแบบที่ 3

6. ออกแบบรูปแบบการวางลวดลายบนสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยจำนวน 2 รูปแบบ โดย
กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้เลือกการวางลวดลาย 1 รูปแบบ นั่นคือแบบที่ 2

ภาพประกอบ 34 รูปแบบการวางลวดลายบนสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย แบบที่ 2

7. นำผลสรุปที่ได้ มาผลิตเป็นสินค้าตัวอย่างจำนวน 1 คอลเลคชั่น

ภาพประกอบ 35 สินค้าแฟชั่นร่วมสมัยจากผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย

โดยเน้นไปที่การสร้างความร่วมมือของลายพิมพ์ผสมทอที่มีความทันสมัย ที่ยังคงคุณค่าของงานทอของผ้าไหมหางกระรอกได้เป็นอย่างดี เนื่องจากการหักเหของแสงทำให้ผ้าไหมหางกระรอกเปลี่ยนสีและลวดลาย บวกกับเทคนิคการพิมพ์ และการออกแบบลวดลายโดยใช้ทฤษฎีลัทธิอนาคตนิยม โดยเทคนิคใหม่นี้จะเกิดลวดลายขึ้นโดยการที่ลวดลายของลายพิมพ์สอดคล้องกับลายผ้าไหมหางกระรอก ทำให้เกิดความแปลกใหม่ น่าสนใจของลวดลาย ทำให้งานผลงานแต่ละชิ้นมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เหมาะสมในการนำมาผลิตเป็นสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยและยังสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ ได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

อภิปรายผล

จากข้อมูลสรุปผลและการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวม ของการพัฒนาลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝืน จากทฤษฎีลัทธิอนาคตนิยม สำหรับสินค้าแฟชั่น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยในการศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์รูปแบบลวดลาย เทคนิคการทำการพิมพ์ และการผลิตผลงานออกมาเป็นผ้าฝืนจากนั้น นำไปพัฒนาเป็นรูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย ผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดในด้านอื่นๆ ได้ดังนี้

1. สามารถนำกระบวนการ หรือผลการวิจัยนี้ ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนารูปแบบลวดลายในการออกแบบสำหรับสินค้าแฟชั่นแบบอื่นๆ ที่มีการออกแบบลวดลายเพื่อให้เหมาะสมกับสินค้าแฟชั่นชิ้นนั้นๆ แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงคุณสมบัติเฉพาะและวัตถุประสงค์ในการใช้สอยและความต้องการของผู้บริโภคที่แตกต่างกัน

2. ในการออกแบบสินค้าแฟชั่น จากการพัฒนาลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝืนบนผ้าไหมหางกระรอก ยังสามารถนำไปผสมผสานกับวัสดุอื่นๆ เพื่อให้ได้สินค้าแฟชั่นรูปแบบใหม่ๆ แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงคุณสมบัติเฉพาะและวัตถุประสงค์ในการใช้สอยและความต้องการของผู้บริโภคที่แตกต่างกัน

จากปัญหาของการวิจัยที่ว่า ปัจจุบันผ้าไหมหางกระรอกไม่ได้รับความนิยมมากนักในกลุ่มวัยรุ่น วัยทำงาน ช่วงอายุ 23-32 ปี ซึ่งนั่นเป็นกลุ่มคนจำนวนมาก ที่เห็นเรื่องการแต่งกายร่วมสมัย และในปัจจุบันสินค้าเสื้อผ้าต่างๆ ที่ได้จากผ้าหางกระรอกนั้นยังขาดความทันสมัยทั้งด้านลวดลาย และ รูปแบบ ทำให้กลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่เป็นวัยผู้ใหญ่ถึงวัยสูงอายุ ซึ่งทำให้ผลิตภัณฑ์ไม่ได้รับความนิยมในกลุ่มคนรุ่นใหม่ และยังขาดคนรุ่นใหม่ในการสนับสนุนผ้าไทยอีกด้วย ผู้วิจัยจึงได้มีแนวคิดที่จะพัฒนาไหมหางกระรอก โดยใช้การพัฒนาลวดลายพิมพ์ผสมทอบนผ้าฝืน และพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์สินค้าแฟชั่นร่วมสมัย เพื่อสร้างมูลค่าและขยายกลุ่มผู้บริโภค โดยผ่านกระบวนการออกแบบและพัฒนาอย่างเป็นระบบระเบียบการวิจัย

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

เพื่อให้ผ้าไหมหางกระรอกคงอยู่กับคนรุ่นหลังสืบไป จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรศึกษาการส่งเสริมและการพัฒนาที่เหมาะสม กับผ้าไหมหางกระรอกเพื่อให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ทั้งด้านลวดลายพิมพ์ในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่มีความแตกต่างกัน
2. ควรศึกษา และส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าแฟชั่นที่ได้จาก การพัฒนาลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝืน จากไหมหางกระรอก ให้เป็นที่แพร่หลายในหมู่คนรุ่นใหม่ เพื่อรักษาผ้าไหมหางกระรอกให้สืบต่อไป

และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลจากการวิจัย การศึกษาและพัฒนาลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝืน จากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม สำหรับสินค้าแฟชั่น กรณีศึกษาผ้าไหมหางกระรอก กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปັกธงชัย จ.นครราชสีมา จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหม บ้านดู่ อ.ปັกธงชัย จ.นครราชสีมา ในด้านเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน และขยายกลุ่มเป้าหมาย อีกทั้งเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการศึกษาของอาจารย์ นิสิต นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรศึกษาถึงการส่งเสริมและพัฒนาให้ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยภูมิปัญญาชาวบ้าน
2. ควรมีการศึกษาและทดลองการพิมพ์บนเนื้อผ้าใหม่ๆ ที่เหมาะสมนำมาผลิตเป็นสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยให้มากขึ้น
3. ควรพัฒนารูปแบบและประโยชน์ใช้สอยของผลิตภัณฑ์ให้มีความทันสมัย เช่น หมวก ผ้าพันคอกระเป๋า รองเท้า เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. (2555). รายงานผลิตภัณฑ์ OTOP ปี 2555. สืบค้นเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2556, จาก <http://164.115.23.30/CDDReport/Default.aspx>
- ทรงพันธ์ วรรณมาศ. (2534). ผ้าไทยลายอีสาน. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรินติ้ง เฮ้าส์.
- นลินมาส เหล่าวิวัฒน์. (2556). กลยุทธ์การสื่อสารการตลาด การเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ความพึงพอใจและพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าแฟชั่น ประเภทแฟชั่นรวดเร็ว. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (นิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถ่ายเอกสาร.
- ประพาโก พากักดี. (2556, ตุลาคม). สัมภาษณ์โดย วงศ์คีตะ ธนะสมบัติ กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหม บ้านดู่ อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา.
- ปิยะพร กัญชนะ. (2546). วันเวลาของผ้าไทย. กรุงเทพฯ: ทีเจเจ.
- รศ. ชุ่มเมือง โคตรรุณิน. (2538), ของดีโคราช เล่มที่ ๑ สาขามนุษยศาสตร์. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏนครราชสีมา นครราชสีมา.
- ระบบสารสนเทศศูนย์อนุรักษ์ผ้าไหม, สำนักอนุรักษ์และตรวจสอบมาตรฐานหม่อนไหม กรมหม่อนไหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2551). สืบค้นเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2556, จาก http://www.qsds.go.th/silkcotton/k_2.php
- สมเกียรติ ตั้งนโม. (2552). 100 ปีลัทธิฟิวเจอริสม์: ลัทธิศิลปะแห่งการทำลาย (Futurism 100). โครงการจัดตั้งสาขาวิชา Art Criticism & Art in Theory. เชียงใหม่: คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม. ผ้าไทย สายใยจากอดีตสู่ปัจจุบัน ก้าวทันสู่โลกอนาคต. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ 19 - 20 เมษายน 2550 ณ โรงแรมรอยัลซิดี. กรุงเทพฯ.
- สราณุกรมภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย. 2555 .เครื่องมือเครื่องใช้ในการทอผ้า. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2556, จาก <http://app1.bedo.or.th/fabric/ToolInfo.aspx?id=15>
- สุชาติ อินทรโชติ; เสาวรีย์ ราชภูมิ; เฉลิมพล ปันขาว; ชีระพงศ์ สุขเสียม; จิรสุพร มะนะโส. (2547) การปรับปรุงคุณภาพผ้าพิมพ์ไหมไทย .กรุงเทพฯ: ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ (เอ็มเทค) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.).
- สุทธิชาติ ใจชอบสันเทียะ. (2552), การออกแบบบรรจุภัณฑ์ต้นทุนต่ำสำหรับผ้าไหมทอมือ กรณีศึกษา: กลุ่มชาวบ้านผลิตผ้าไหมทอมือในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การออกแบบนิเทศศิลป์). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ถ่ายเอกสาร.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เอกสารขอความอนุเคราะห์เพื่อทำการวิจัย

ที่ ศธ 0519.12/1554

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

7 เมษายน 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คุณประพัฒน์ สมบูรณ์สิทธิ์

เนื่องด้วย นายวงศ์ศิระ ธนะสัมบัญ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปกรรม (นวัตกรรมการออกแบบ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนา ลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝืน จากทฤษฎีสัทธอนาคตนิยม สำหรับสินค้าแฟชั่น กรณีศึกษา ผ้าไหมทางกระรอก กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านตู อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครราชสีมา” โดยมี อาจารย์ ดร.กรกรด คำสุข รองศาสตราจารย์สินีนารถ เลิศไพโรจน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายวงศ์ศิระ ธนะสัมบัญ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085-494-1187

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15664

ที่ ศธ 0519.12/1852 วันที่ 7 เมษายน 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์สรวรยา จอมเทพมาลา

เนื่องด้วย นายวงศ์ศิระ ณะสมบัติ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปกรรม (นวัตกรรมการออกแบบ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนา ลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าผืน จากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม สำหรับสินค้าแฟชั่น กระเป๋า ผ้าไหมทางกระรอก กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา” โดยมี อาจารย์ ดร.กรรกรด คำสุข รองศาสตราจารย์สินินาถ เลิศไพโรจน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายวงศ์ศิระ ธนะสมบัติ
และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 085-494-1187

ที่ ศธ 0519.12/ 1853

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ เมษายน 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คุณประภาพรณ พากักดี

เนื่องด้วย นายวงศ์คิตะ ณะสัมบุญ นิสิตรระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปกรรม (นวัตกรรมการออกแบบ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนา ลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝืน จากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม สำหรับสินค้าแฟชั่น กรณีศึกษา ผ้าไหมทางกระรอก กลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านตู อำเภอบึงทองชัย จังหวัดนครราชสีมา” โดยมี อาจารย์ ดร.กรรต คำสุข รองศาสตราจารย์สินีนารถ เลิศไพโรวัน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายวงศ์คิตะ ณะสัมบุญ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 085-494-1187

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการเคลื่อนไหวในรูปแบบ
ของทฤษฎีลัทธิหรือนาคานิยม

แบบสอบถามที่ 1

ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

เรื่องการศึกษาและพัฒนาตลาดยพิมพ์ผสมทอผ้าฝืน จากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม
สำหรับสินค้าแฟชั่น กรณีศึกษา ผ้าไหมหางกระรอก ของกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปักธงชัย จ.
นครราชสีมา

ตอนที่ 1 คำถามทั่วไปเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ.....นามสกุล.....

2. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

3. อายุจัดอยู่ในช่วงใด

☐ ต่ำกว่า 25 ปี

☐ 26-30 ปี

☐ 31-35 ปี

☐ ตั้งแต่ 36 ปีขึ้นไป

4. การศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ ปริญญาเอก

5. อาชีพ

ตำแหน่งปัจจุบัน.....

สถานที่ทำงานปัจจุบัน.....

6. ประสบการณ์ทำงานและเข้าร่วมอบรมกิจกรรมต่างๆ

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวในรูปแบบของทฤษฎีลัทธิอนาคตนิยม

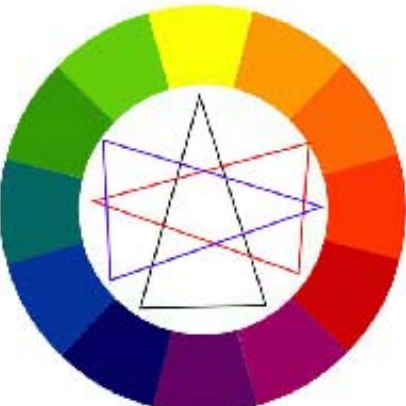
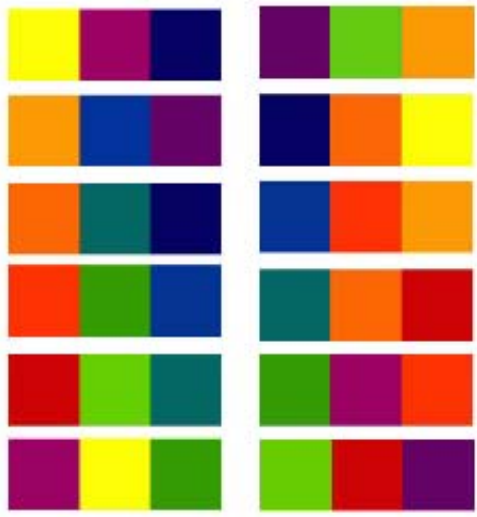
แบบสอบถามความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับเรื่องความเคลื่อนไหว จากภาพที่ใช้ทฤษฎี ลัทธิอนาคตนิยม (Futurism) ที่เหมาะสมในด้านความรู้สึกรู้สึกของการเคลื่อนไหวที่รับรู้ได้จากภาพ สำหรับการออกแบบ ลวดลายกราฟิก สอนมิตติ อภิบาลใหม่ทางกระบวน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทำเครื่องหมายให้คะแนนในช่องว่าง ของระดับความเหมาะสม ของภาพในการเคลื่อนไหว

ลักษณะของการเคลื่อนไหวในการออกแบบด้านของการเคลื่อนไหวของลาย	รายละเอียดแนวความคิด	ระดับความเหมาะสม				
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. 	ความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวในภาพ					
	หมายเหตุ					
2. 	ความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวในภาพ					
	หมายเหตุ					

ลักษณะของการเคลื่อนไหวในการออกแบบด้านของการเคลื่อนไหวของลาย	รายละเอียดแนวความคิด	ระดับความเหมาะสม				
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. 	ความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวในภาพ					
	หมายเหตุ					
4. 	ความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวในภาพ					
	หมายเหตุ					

ลักษณะของการเคลื่อนไหวในการออกแบบด้านของการ เคลื่อนไหวของลาย	รายละเอียด แนวความคิด	ระดับความเหมาะสม				
		ดี มาก	ดี	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
5. 	ความรู้สึกถึงการ เคลื่อนไหวใน ภาพ					
	หมายเหตุ					
6 	ความรู้สึกถึงการ เคลื่อนไหวใน ภาพ					
	หมายเหตุ					

ลักษณะของการเคลื่อนไหวในการออกแบบด้านของการเคลื่อนไหวของลาย	รายละเอียดแนวความคิด	ระดับความเหมาะสม				
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7. 	ความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวในภาพ					
	หมายเหตุ					
8. 	ความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวในภาพ					
	หมายเหตุ					

ลักษณะของการใช้สีคู่ตรงข้ามในแบบต่างๆ	รายละเอียดแนวคิด	ระดับความเหมาะสม				
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. การใช้สีแบบแตกต่างกันชนิดสีตรงกันข้ามเยื้อง (Split Complementary Colors) เยื้องมาทางซ้ายและทางขวาของ สีคู่ปฏิปักษ์ ก็คือ ลดความรุนแรงและความตัดกัน ของค่าสีคู่ตรงกันข้ามโดยตรงลง และให้ความหลากหลายของสีมากขึ้น 	ด้านการใช้สี					
	หมายเหตุ					

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญความเหมาะสมของลวดลายพิมพ์สมทอ

แบบสอบถามที่ 2

ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

เรื่องการศึกษาและพัฒนาตลาดยพิมพ์ผสมทอผ้าฝืน จากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม สำหรับสินค้าแฟชั่น กรณีศึกษา ผ้าไหมหางกระรอก ของกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา

ตอนที่ 1 คำถามทั่วไปเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ.....นามสกุล.....

2. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

3. อายุจัดอยู่ในช่วงใด

☐ ต่ำกว่า 25 ปี

☐ 26-30 ปี

☐ 31-35 ปี

☐ ตั้งแต่ 36 ปีขึ้นไป

4. การศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ ปริญญาเอก

5. อาชีพ

ตำแหน่งปัจจุบัน.....

สถานที่ทำงานปัจจุบัน.....

6. ประสบการณ์ทำงานและเข้าร่วมอบรมกิจกรรมต่างๆ

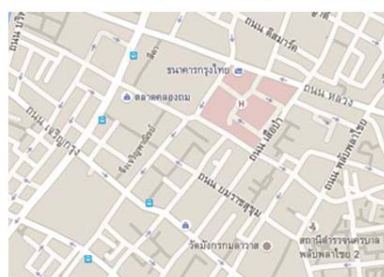
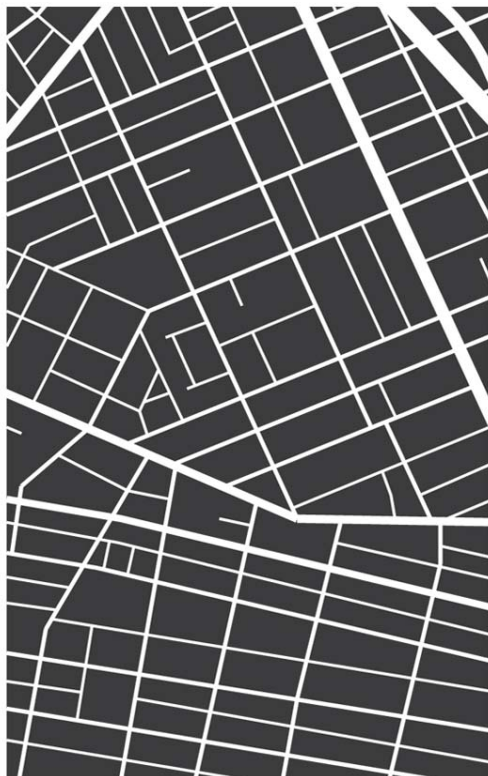
.....

.....

.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญต่อ แบบร่างผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย

รูปแบบ แบบร่างผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 1

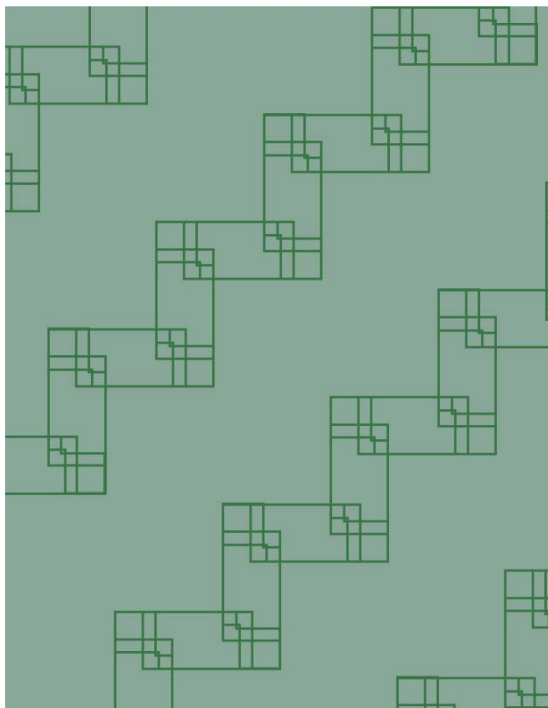
MAPS

รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย โดยใช้ ทฤษฎีขนาดตนิยม	ระดับความเหมาะสมในการออกแบบให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในด้านต่างๆ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
● ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ					
● ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว					
● องค์ประกอบลาย สวยงาม					
● สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม					
● ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้า ไหมหางกระรอกได้					
● ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์					
● ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....

.....

รูปแบบ แบบร่างผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 2

BUILDING

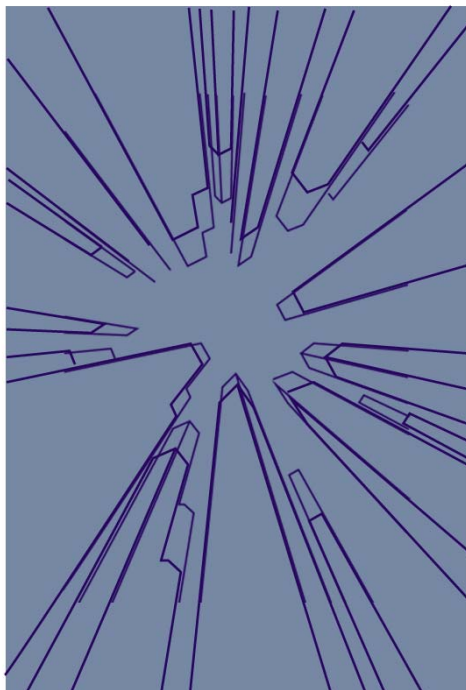

รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย โดยใช้ ทฤษฎีอนุภาคคตินิยม	ระดับความเหมาะสมในการออกแบบให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในด้านต่างๆ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
● ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ					
● ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว					
● องค์ประกอบลาย สวยงาม					
● สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม					
● ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้าไหมหางกระรอกได้					
● ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์					
● ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....

.....

รูปแบบ แบบร่างผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 3

BUILDING

รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย โดยใช้ ทฤษฎีอนุภาคคตินิยม	ระดับความเหมาะสมในการออกแบบให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในด้านต่างๆ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
● ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ					
● ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว					
● องค์ประกอบลาย สวยงาม					
● สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม					
● ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้า ไหมหางกระรอกได้					
● ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์					
● ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					

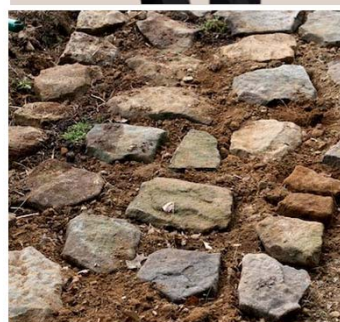
ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....

.....

รูปแบบ แบบร่างผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 4

ROCK

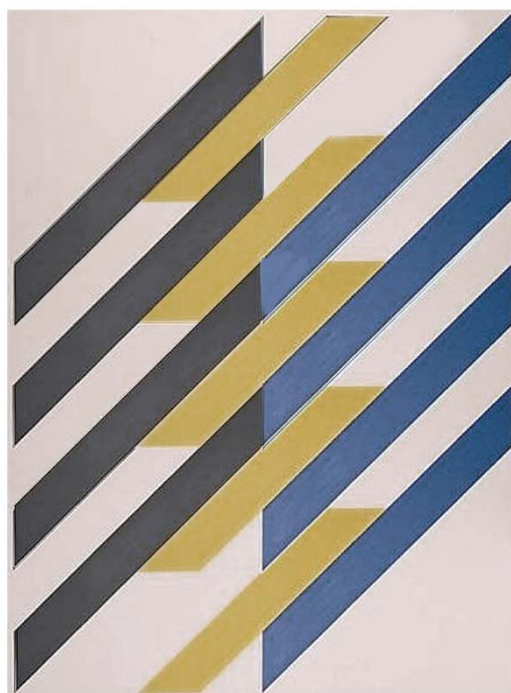

รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย โดยใช้ ทฤษฎีอนุภาคคณินิยม	ระดับความเหมาะสมในการออกแบบให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในด้านต่างๆ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
● ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ					
● ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว					
● องค์ประกอบลาย สวยงาม					
● สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม					
● ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้าไหมหางกระรอกได้					
● ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์					
● ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....

.....

รูปแบบ แบบร่างผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 5

BUILDING

รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย โดยใช้ ทฤษฎีอนุภาคดัดนิยม	ระดับความเหมาะสมในการออกแบบให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในด้านต่างๆ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
● ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ					
● ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว					
● องค์ประกอบลาย สวยงาม					
● สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม					
● ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้า ไหมหางกระรอกได้					
● ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์					
● ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....

.....

รูปแบบ แบบร่างผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 6

WINDOWS OF TREES

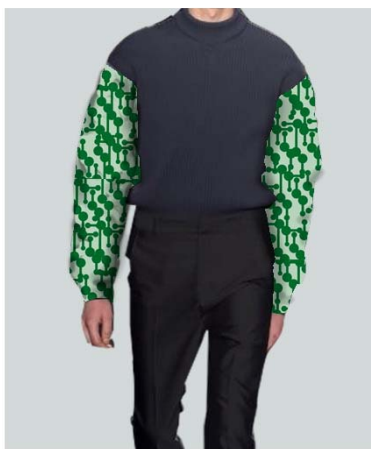

รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย โดยใช้ ทฤษฎีอนุภาคดัดนิยม	ระดับความเหมาะสมในการออกแบบให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในด้านต่างๆ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
● ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ					
● ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว					
● องค์ประกอบลาย สวยงาม					
● สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม					
● ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้า ไหมหางกระรอกได้					
● ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์					
● ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....

.....

รูปแบบ แบบร่างผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 7

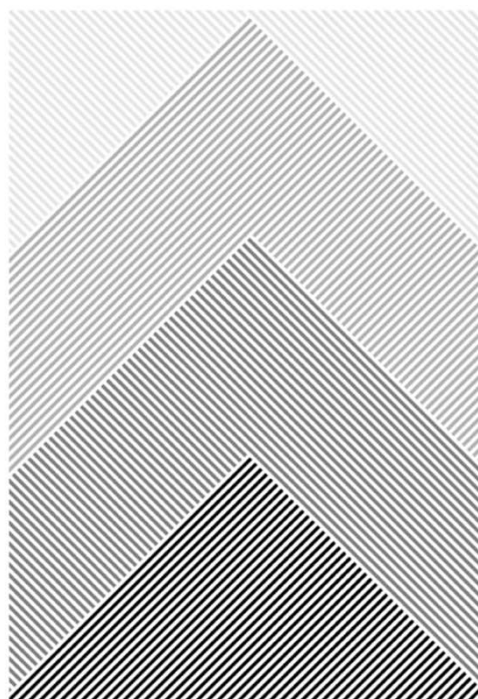
RAINING DROP

รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย โดยใช้ ทฤษฎีอนุภาคคตินิยม	ระดับความเหมาะสมในการออกแบบให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในด้านต่างๆ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
● ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ					
● ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว					
● องค์ประกอบลาย สวยงาม					
● สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม					
● ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้า ไหมหางกระรอกได้					
● ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์					
● ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....

.....

รูปแบบ แบบร่างผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 8

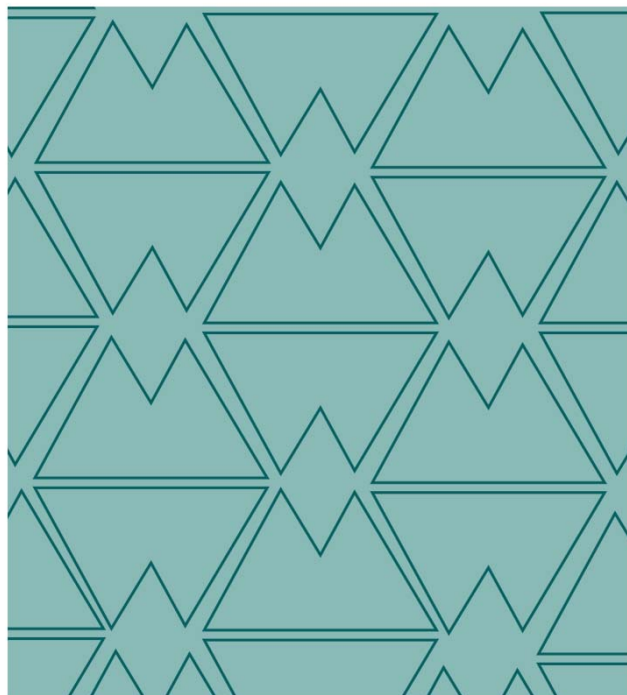
MOUNTAIN BUILDING

รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย โดยใช้ ทฤษฎีอนุภาคดัดนิยม	ระดับความเหมาะสมในการออกแบบให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในด้านต่างๆ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
● ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ					
● ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว					
● องค์ประกอบลาย สวยงาม					
● สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม					
● ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้า ไหมหางกระรอกได้					
● ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์					
● ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....

.....

รูปแบบ แบบร่างผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 9

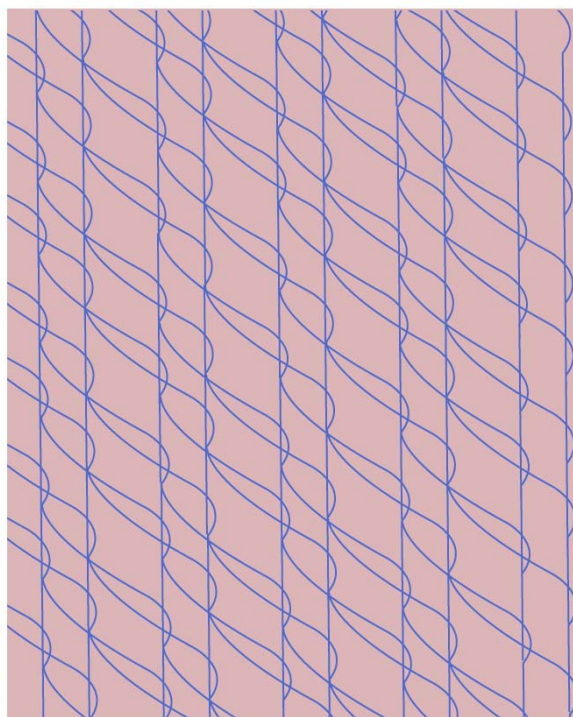
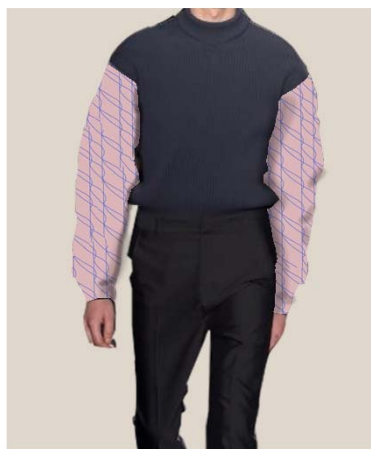
TRIANGLE WINDOWS

รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย โดยใช้ ทฤษฎีอนุภาคดัดนิยม	ระดับความเหมาะสมในการออกแบบให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในด้านต่างๆ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
● ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ					
● ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว					
● องค์ประกอบลาย สวยงาม					
● สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม					
● ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้า ไหมหางกระรอกได้					
● ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์					
● ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....

.....

รูปแบบ แบบร่างผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 10

LADDER OF LEAF

รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย โดยใช้ ทฤษฎีอนุภาคดัดนิยม	ระดับความเหมาะสมในการออกแบบให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในด้านต่างๆ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
● ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ					
● ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว					
● องค์ประกอบลาย สวยงาม					
● สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม					
● ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้า ไหมหางกระรอกได้					
● ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์					
● ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					

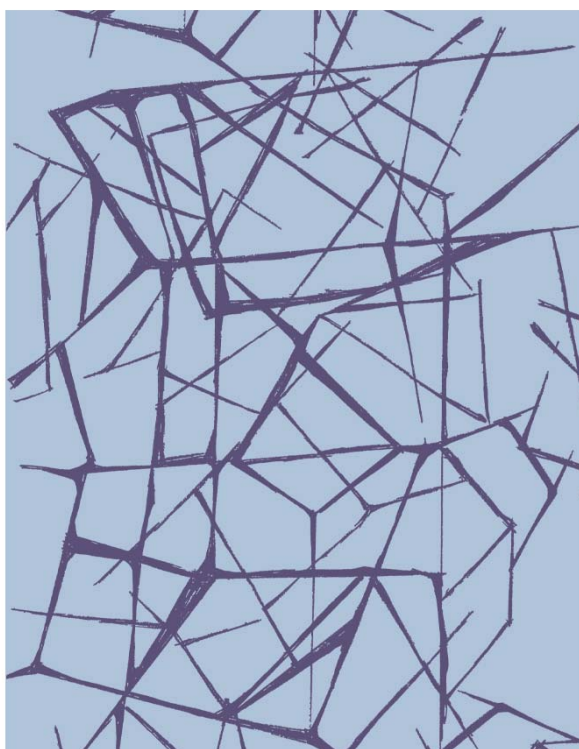
ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....

.....

รูปแบบ แบบร่างผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 11

BUILDING NEW TOWN

รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย โดยใช้ ทฤษฎีอนุภาคดัดนิยม	ระดับความเหมาะสมในการออกแบบให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในด้านต่างๆ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
● ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ					
● ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว					
● องค์ประกอบลาย สวยงาม					
● สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม					
● ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้าไหมหางกระรอกได้					
● ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์					
● ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....

.....

รูปแบบ แบบร่างผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 12

LADDER

รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย โดยใช้ ทฤษฎีอนุภาคดัดนิยม	ระดับความเหมาะสมในการออกแบบให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในด้านต่างๆ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
● ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ					
● ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว					
● องค์ประกอบลาย สวยงาม					
● สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม					
● ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้า ไหมหางกระรอกได้					
● ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์					
● ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					

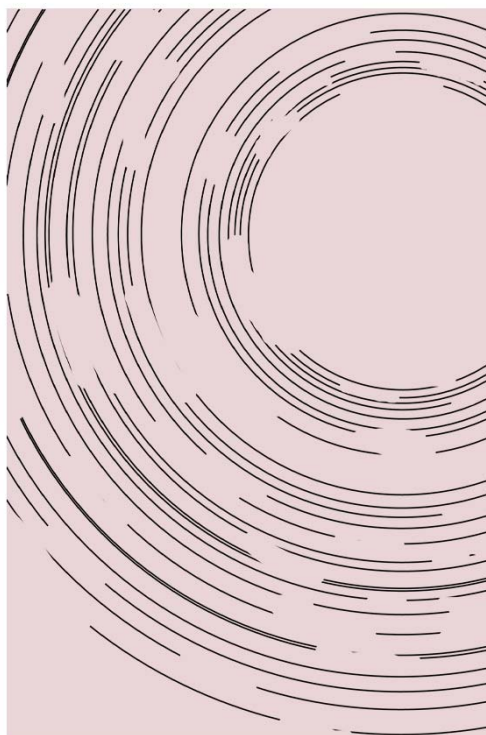
ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....

.....

รูปแบบ แบบร่างผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 13

LADDER

รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย โดยใช้ ทฤษฎีอนุภาคดัดนิยม	ระดับความเหมาะสมในการออกแบบให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในด้านต่างๆ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
● ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ					
● ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว					
● องค์ประกอบลาย สวยงาม					
● สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม					
● ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้า ไหมหางกระรอกได้					
● ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์					
● ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....

.....

รูปแบบ แบบร่างผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 14

LIGHT SHOWER

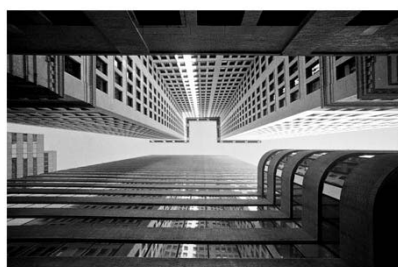

รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย โดยใช้ ทฤษฎีอนุภาคดัดนิยม	ระดับความเหมาะสมในการออกแบบให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในด้านต่างๆ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
● ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ					
● ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว					
● องค์ประกอบลาย สวยงาม					
● สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม					
● ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้า ไหมหางกระรอกได้					
● ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์					
● ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....

.....

รูปแบบ แบบร่างผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 15

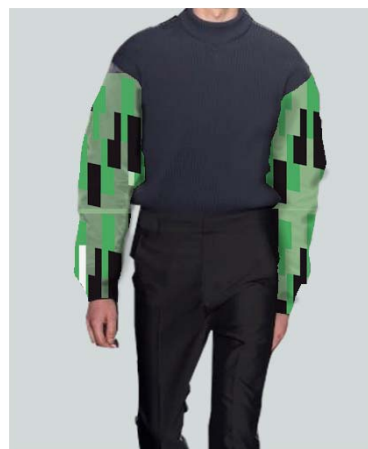
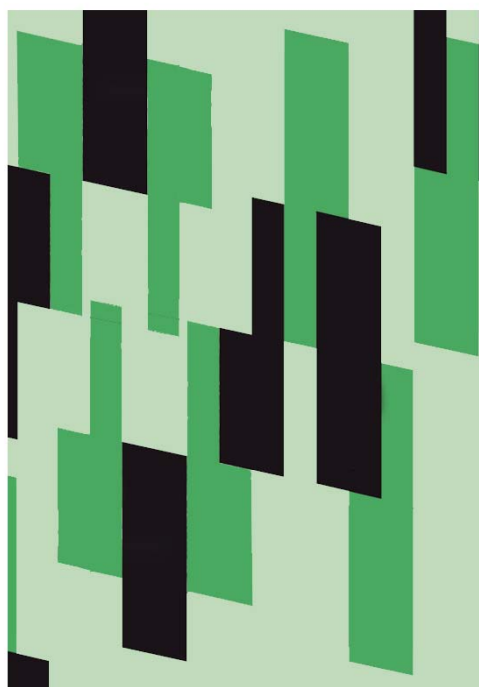
PERSPECTIVE BUILDING

รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย โดยใช้ ทฤษฎีอนุภาคดัดนิยม	ระดับความเหมาะสมในการออกแบบให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในด้านต่างๆ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
● ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ					
● ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว					
● องค์ประกอบลาย สวยงาม					
● สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม					
● ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้า ไหมหางกระรอกได้					
● ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์					
● ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....

.....

รูปแบบ แบบร่างผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 16

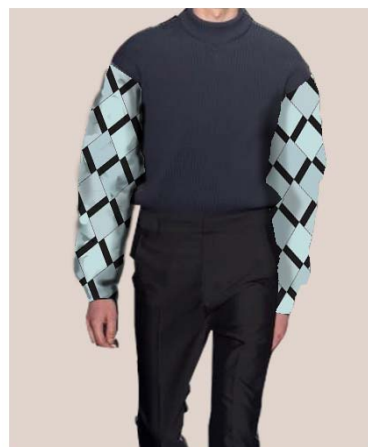
BUILDING

รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย โดยใช้ ทฤษฎีอนุภาคทฤษฎี	ระดับความเหมาะสมในการออกแบบให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในด้านต่างๆ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
● ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ					
● ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว					
● องค์ประกอบลาย สวยงาม					
● สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม					
● ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้า ไหมหางกระรอกได้					
● ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์					
● ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....

.....

รูปแบบ แบบร่างผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 17

WINDOWS

รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย โดยใช้ ทฤษฎีอนุภาคดัดนิยม	ระดับความเหมาะสมในการออกแบบให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในด้านต่างๆ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
● ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ					
● ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว					
● องค์ประกอบลาย สวยงาม					
● สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม					
● ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้า ไหมหางกระรอกได้					
● ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์					
● ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....

.....

รูปแบบ แบบร่างผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 18

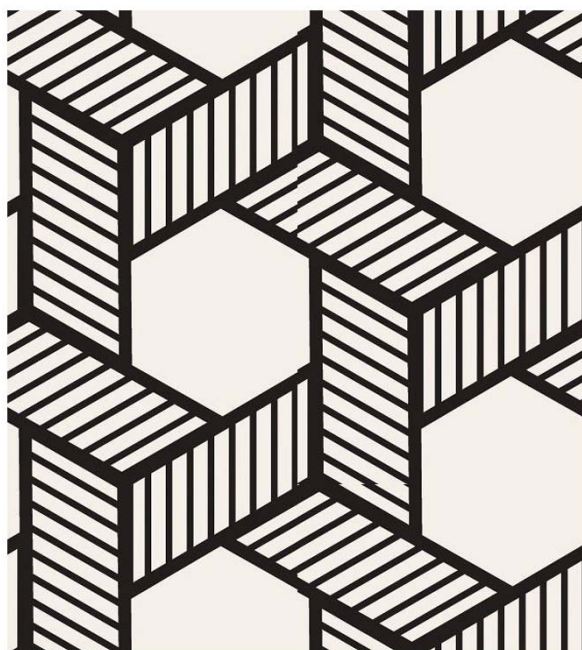
CROSSWALK

รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย โดยใช้ ทฤษฎีอนุภาคดัดนิยม	ระดับความเหมาะสมในการออกแบบให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในด้านต่างๆ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
● ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ					
● ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว					
● องค์ประกอบลาย สวยงาม					
● สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม					
● ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้า ไหมหางกระรอกได้					
● ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์					
● ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....

.....

รูปแบบ แบบร่างผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 19

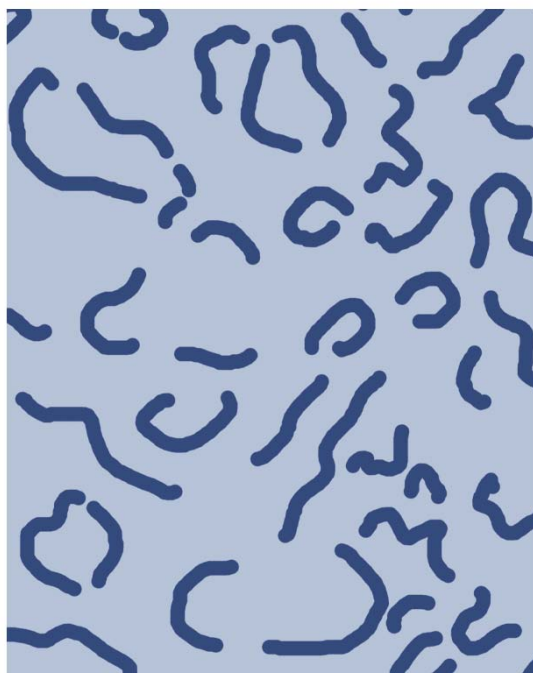
CROSSWALK

รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย โดยใช้ ทฤษฎีอนุภาคดัดนิยม	ระดับความเหมาะสมในการออกแบบให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในด้านต่างๆ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
● ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ					
● ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว					
● องค์ประกอบลาย สวยงาม					
● สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม					
● ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้า ไหมหางกระรอกได้					
● ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์					
● ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....

.....

รูปแบบ แบบร่างผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้ายแบบที่ 20

STONE

รูปแบบลวดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย โดยใช้ ทฤษฎีอนุภาคดัดนิยม	ระดับความเหมาะสมในการออกแบบให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในด้านต่างๆ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
● ลวดลายตรงตามแนวคิดการออกแบบ					
● ลวดลายมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว					
● องค์ประกอบลาย สวยงาม					
● สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสม สวยงาม					
● ลวดลายพิมพ์สามารถโชว์ลวดลายของผ้า ไหมหางกระรอกได้					
● ลวดลายเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์					
● ลวดลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง.....

.....

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามระดับความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการออกแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย จากผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย

แบบสอบถามที่ 3

ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

เรื่องการศึกษาและพัฒนาตลาดยพิมพ์ผสมทอผ้าฝืน จากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม
สำหรับสินค้าแฟชั่น กรณีศึกษา ผ้าไหมหางกระรอก ของกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปักธงชัย
จ.นครราชสีมา

ตอนที่ 1 คำถามทั่วไปเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ.....นามสกุล.....

2. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

3. อายุจัดอยู่ในช่วงใด

☐ ต่ำกว่า 25 ปี

☐ 26-30 ปี

☐ 31-35 ปี

☐ ตั้งแต่ 36 ปีขึ้นไป

4. การศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ ปริญญาเอก

5. อาชีพ

ตำแหน่งปัจจุบัน.....

สถานที่ทำงานปัจจุบัน.....

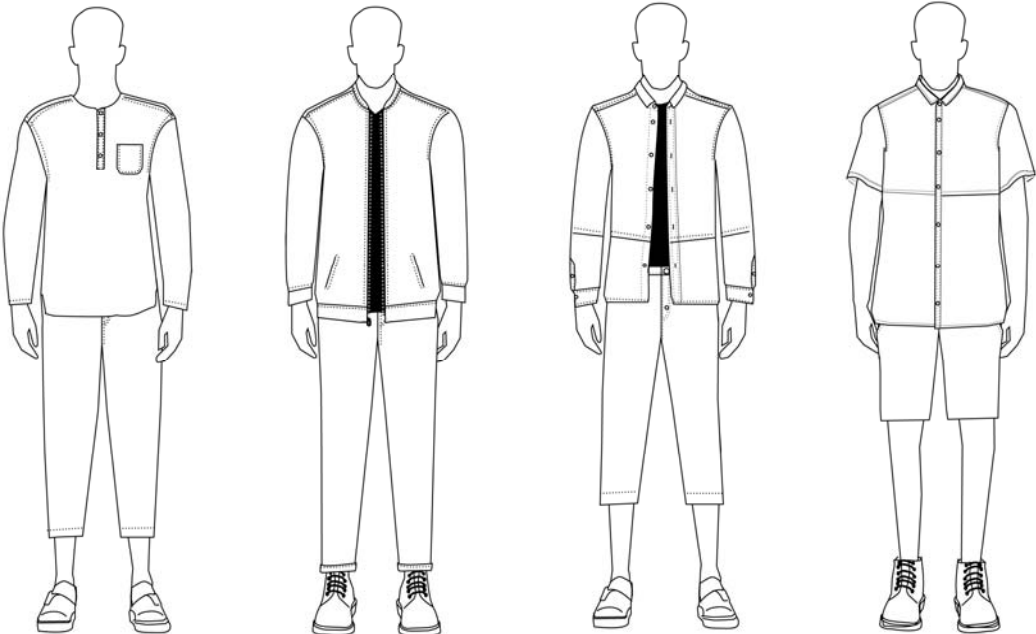
6. ประสบการณ์ทำงานและเข้าร่วมอบรมกิจกรรมต่างๆ

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย
จากผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย

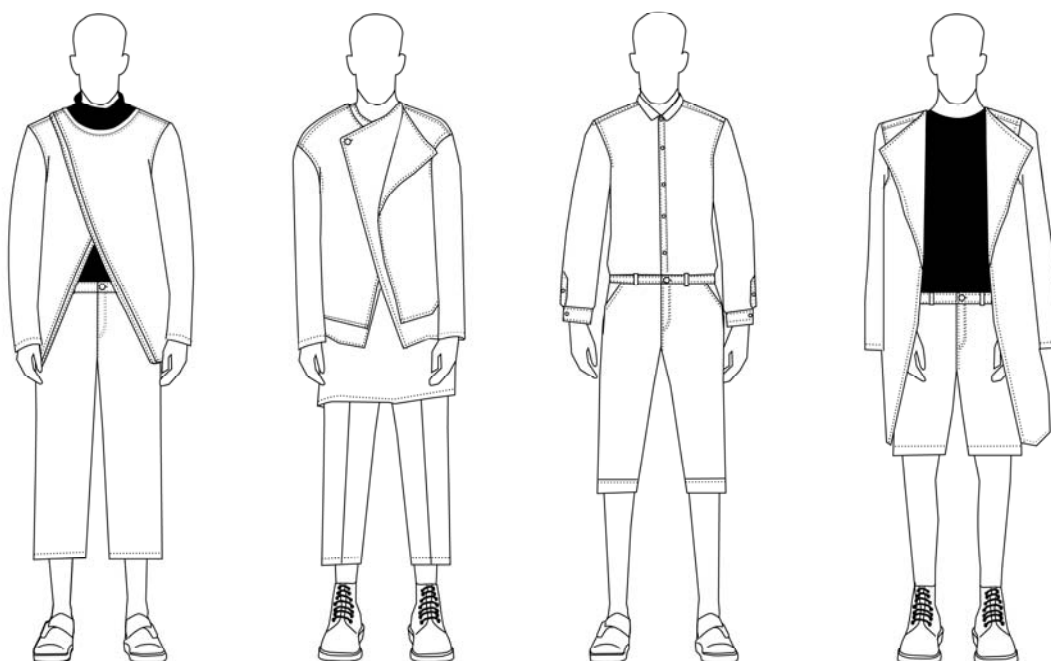
แนวทางการออกแบบที่ 1					
					
แนวทางการออกแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย จากผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย	ระดับความเหมาะสมในการออกแบบให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในด้านต่างๆ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
● แนวทางการออกแบบตรงตามแนวคิดการออกแบบ					
● แนวทางการออกแบบมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว					
● องค์ประกอบการออกแบบสวยงาม					
● สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสมสวยงาม					
● แนวทางการออกแบบเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์					
● แนวทางการออกแบบเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

.....

.....

แนวทางการออกแบบที่ 2

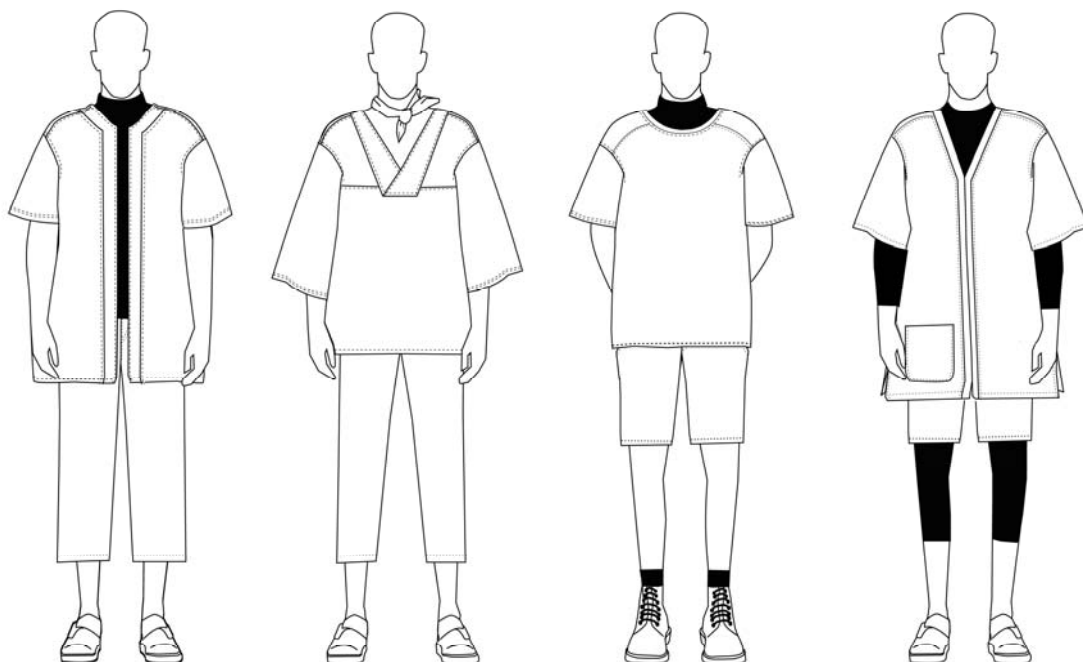
แนวทางการออกแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย จากผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย	ระดับความเหมาะสมในการออกแบบให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในด้านต่างๆ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
● แนวทางการออกแบบตรงตามแนวคิดการออกแบบ					
● แนวทางการออกแบบมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว					
● องค์ประกอบการออกแบบสวยงาม					
● สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสมสวยงาม					
● แนวทางการออกแบบเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์					
● แนวทางการออกแบบเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

.....

.....

แนวทางการออกแบบที่ 3

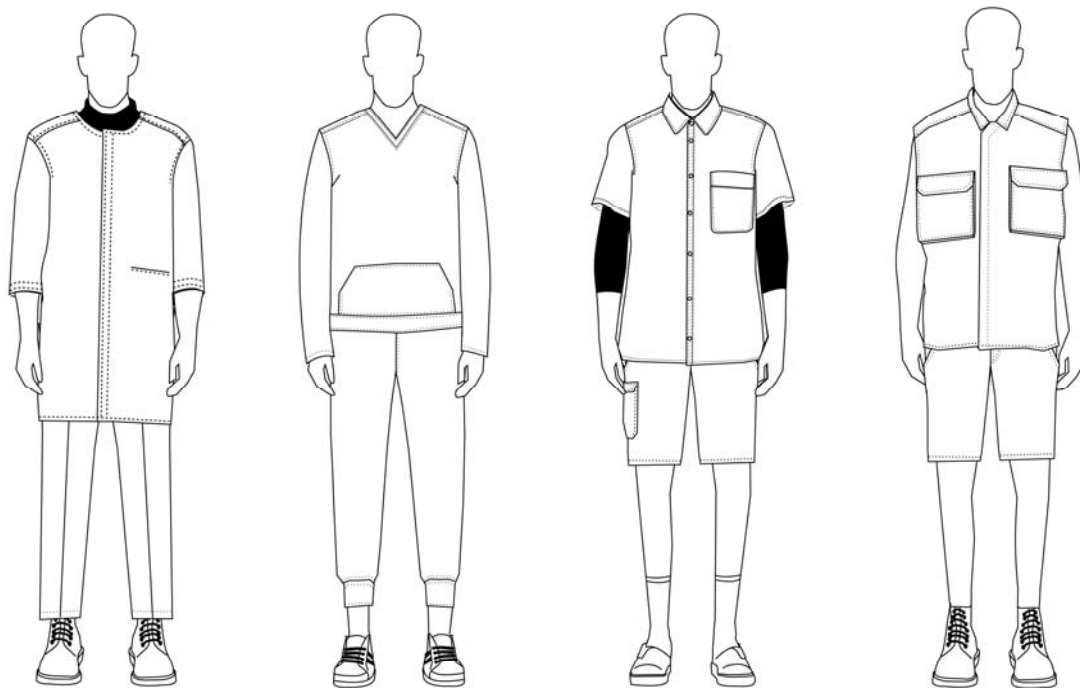
แนวทางการออกแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย จากผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย	ระดับความเหมาะสมในการออกแบบให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในด้านต่างๆ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
● แนวทางการออกแบบตรงตามแนวคิดการออกแบบ					
● แนวทางการออกแบบมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว					
● องค์ประกอบการออกแบบสวยงาม					
● สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสมสวยงาม					
● แนวทางการออกแบบเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์					
● แนวทางการออกแบบเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

.....

.....

แนวทางการออกแบบที่ 4

แนวทางการออกแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย จากผ้าพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย	ระดับความเหมาะสมในการออกแบบให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในด้านต่างๆ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
● แนวทางการออกแบบตรงตามแนวคิดการออกแบบ					
● แนวทางการออกแบบมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว					
● องค์ประกอบการออกแบบสวยงาม					
● สีที่เลือกใช้มีความเหมาะสมสวยงาม					
● แนวทางการออกแบบเหมาะสมกับรูปแบบผลิตภัณฑ์					
● แนวทางการออกแบบเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

.....

.....

ภาคผนวก จ

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภค
กับรูปแบบการวางตลาดลงบนสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย

แบบสอบถามชุดที่ 4

แบบประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภค

เรื่องการศึกษาและพัฒนาตลาดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย จากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม สำหรับสินค้าแฟชั่น กรณีศึกษา ผ้าไหมหางกระรอก ของกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปรางค์ชัย จ.นครราชสีมา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบพัฒนาตลาดลายพิมพ์ผสมทอผ้าฝ้าย จากทฤษฎีลัทธิ อนาคตนิยม สำหรับสินค้าแฟชั่น กรณีศึกษา ผ้าไหมหางกระรอก ของกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ อ.ปรางค์ชัย จ.นครราชสีมา

แบ่งข้อมูลเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามทั่วไปเกี่ยวกับผู้บริโภค

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย

ตอนที่ 1 คำถามทั่วไปเกี่ยวกับผู้บริโภค

1. อายุจัดอยู่ในช่วงใด

☐ ต่ำกว่า 25 ปี

☐ 26-30 ปี

☐ 31-35 ปี

☐ ตั้งแต่ 36 ปีขึ้นไป

2. สัญชาติ

☐ ไทย

☐ ต่างชาติ

3. การศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ ปริญญาเอก

4. อาชีพ

☐ นักเรียน-นักศึกษา

☐ พนักงานบริษัท

☐ ข้าราชการ

☐ ธุรกิจส่วนตัว

5. รายได้

☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท

☐ 10,001-20,000 บาท

☐ 20,001-30,000 บาท

☐ 30,001-40,000 บาท

☐ 40,001-50,000 บาท

☐ 50,001 บาทขึ้นไป

6. จำนวนชั้นที่ซื้อสินค้าแฟชั่น ในรอบสามเดือนที่ผ่านมา

☐ ไม่ซื้อเลย

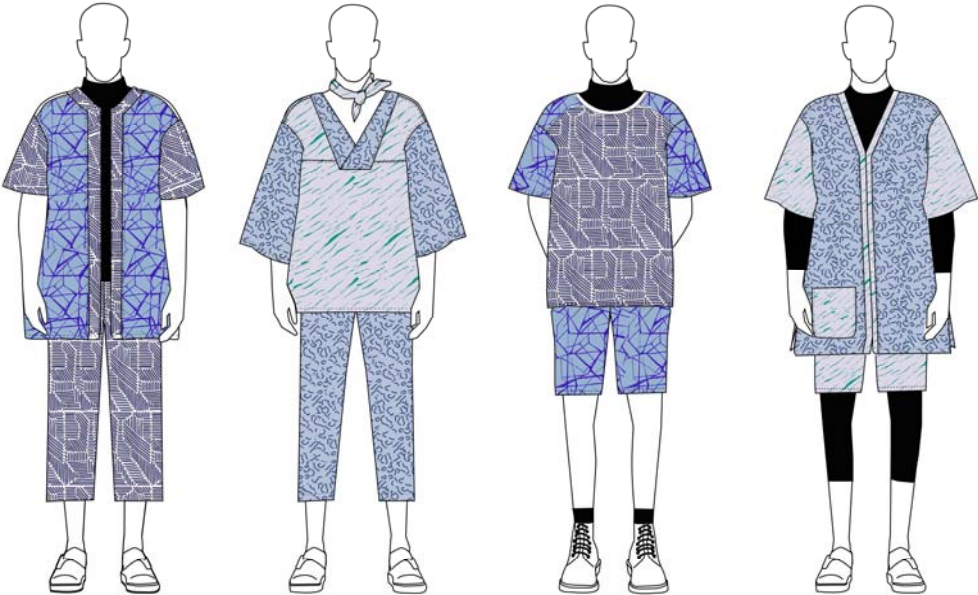
☐ 1-2 ชั้น

☐ 3-5 ชั้น

☐ 6-8 ชั้น

☐ มากกว่า 8 ชั้น

ตอนที่ 2 แบบสอบถามชุดที่ 4 สำหรับผู้บริโภค ด้านความสวยงามของรูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัย
กับการวางลวดลายผ้าพิมพ์ผสมทอ

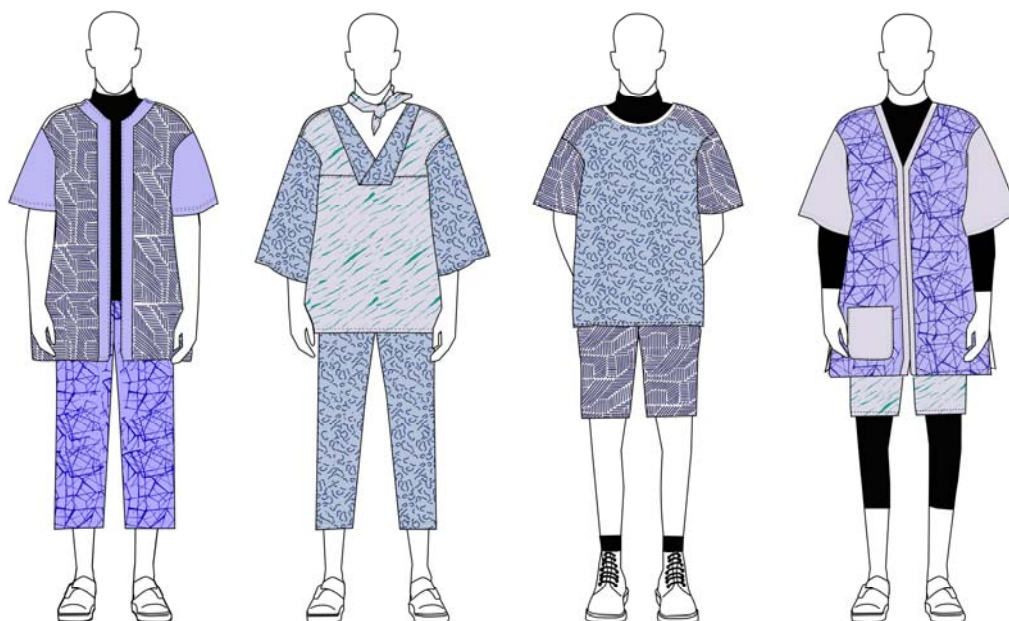
รูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยกับการวางลวดลายผ้าพิมพ์ผสมทอแบบที่ 1					
					
รูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยกับการวาง ลวดลายผ้าพิมพ์ผสมทอ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
● ความสวยงามของลวดลายที่ต่อเนื่องกัน					
● ความสวยงามของสีสัน					
● เป็นลวดลายพิมพ์ผสมทอที่แปลกใหม่ น่าสนใจ					
● ความสอดคล้องกันภายในคอลเลกชัน					
● ความเหมาะสมในการเป็นสินค้าแฟชั่นร่วม สมัย					

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

.....

.....

รูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยกับการวางลวดลายผ้าพิมพ์ผสมทอแบบที่ 2

รูปแบบสินค้าแฟชั่นร่วมสมัยกับการวาง ลวดลายผ้าพิมพ์ผสมทอ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
● ความสวยงามของลวดลายที่ต่อเนื่องกัน					
● ความสวยงามของสีสัน					
● เป็นลวดลายพิมพ์ผสมทอที่แปลกใหม่ น่าสนใจ					
● ความสอดคล้องกันภายในคอลเลกชัน					
● ความเหมาะสมในการเป็นสินค้าแฟชั่นร่วม สมัย					

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

.....

.....

ภาคผนวก จ

ภาพประกอบ สิ้นค้าแฟชั่นร่วมสมัย 1 คอลเลคชั่น

สินค้าแฟชั่นร่วมสมัย ชุดที่ 1

สินค้าแฟชั่นร่วมสมัย ชุดที่ 1

สินค้าแฟชั่นร่วมสมัย ชุดที่ 2

สินค้าแฟชั่นร่วมสมัย ชุดที่ 2

สินค้าแฟชั่นร่วมสมัย ชุดที่ 3

สินค้าแฟชั่นร่วมสมัย ชุดที่ 3

สินค้าแฟชั่นร่วมสมัย ชุดที่ 4

สินค้าแฟชั่นร่วมสมัย ชุดที่ 4

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นายวงศ์คีต๊ะ ณะสัมบุญ
วันเดือนปีเกิด	27 พฤษภาคม พ.ศ. 2532
สถานที่เกิด	จังหวัดนครราชสีมา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	611 หมู่ 8 อำเภอ เมือง จังหวัดนครราชสีมา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ธุรกิจส่วนตัว
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2554	ปริญญาตรี ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (ศป.บ.) สาขานิเทศศิลป์ - โทรทัศน์และสื่อดิจิทัลมีเดีย จาก มหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2559	ปริญญาโท ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (ศป.ม.) สาขานวัตกรรมการออกแบบ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ